

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Opozorilo: SVRK je pripravila odgovore na pobude in vprašanja na osnovi trenutnega pogleda (december 2021) na osnutek Sporazuma o partnerstvu (PS) in Izhodišč za pripravo Programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027, ki so bila novembra 2021 objavljena na <http://evropskasredstva.si/2021-2027/> in je ne zavezujejo k dokončnim odločitvam, ker bodo le-te znane šele po oddaji uradnih dokumentov in potrditvi s strani Evropske Komisije v skladu z EU zakonodajo¹.

Kratice:

CLLD	Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost	CTN	Celostne teritorialne naložbe
DESI	Indeks digitalnega gospodarstva in družbe	CP	Cilj politike
EK	Evropska komisija	EaSI	Program EU za zaposlovanje in socialne inovacije
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	EKP	Evropska kohezijska politika
ESPRA	Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo	ERP	Endogena regionalna politika
ESS+	Evropski socialni sklad	ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
GD	Gradbeno dovoljenje	ETS	Programi evropskega teritorialnega sodelovanja
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije	IPE	Instrument za povezovanje Evrope
IRO	Indeks razvojne ogroženosti	IUMV	Evropsko integrirano upravljanje meja in skupna vizumska politika
KRVS	Kohezijska regija Vzhodna Slovenija	KRZS	Kohezijska regija Zahodna Slovenija
KS	Kohezijski sklad	MSP	Mala in srednja podjetja
NEPN	Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije do 2030	NOO	Načrt za okrevanje in odpornost
NpAI	Načrt za umetno inteligenco	NOO	Nevladne organizacije
OVE	Obnovljivi viri energije	OP EKP	Program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 14-20
PESPRA	Program za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo	Program	Program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027
RRA	Regionalna razvojna agencija	OZS	Obrtno-podjetniška Zbornica
RRP	Regionalni razvojni program	PN	Prednostna naloga
Saša	Savinjsko-Šaleška regija	RRD	Raziskovalno razvojna dejavnost
SPP	Sklad za pravični prehod	S5	Strategija pametne specializacije 2030
SPS	Strategija pametne specializacije	SC	Specifični cilj
SRS	Strategija razvoja Slovenije	UMAR	Urad RS za analize in razvoj
SVDP	Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo	VFO	Večletni finančni okvir
SVRK	Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	ZSRR	Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja

¹ Uredbe, ki jih je sprejela EK, so dostopne na: <https://evropskasredstva.si/zakonodaja/>

KAZALO VPRAŠANJ, POBUD IN ODGOVOROV 1. KROGA POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI V NOVEMBRU IN DECEMBRU 2021

1. GZS IN OZS	3
2. VZHODNA KOHEZIJSKA REGIJA	19
3. ZAHODNA KOHEZIJSKA REGIJA	38
2. in 3. SKUPNE POBUDE IN VPRAŠANJA VZHODNE IN ZAHODNE KOHEZIJSKE REGIJE – RRA GIZ, SOS, ZMOS in ZOS.....	47
4. UMANOTERA IN OSTALE NVO S PODROČJA OKOLJA, PODNEBJA, ENERGETIKE, MOBILNOSTI.....	65
5. ENERGETSKA ZBORNICA SLOVENIJE	73
6. NEVLADNE ORGANIZACIJE.....	86
7. DRŽAVNI SVET	109

ŠT.	DATUM	DELEŽNIKI	Število sodelujočih	ŠTEVILO KATEGORIJ / SKLOPOV VPRAŠANJ
1	26. 11. 2021	GZS in OZS	50	1.-18.
2	1. 12. 2021	Razvojni svet Vzhodne kohezijske regije: župani, RRA	202	19.-49.
3	3. 12. 2021	Razvojni svet Zahodne kohezijske regije: župani, RRA glej tudi 8. Skupne pobude in vprašanja VKR in ZKR – RRA GIZ, ZMOS in SOS, in ZOS	98	62.-81, 82.-110.
4	7. 12. 2021	Umanotera in ostale NVO s področja okolja, podnebja, energetike in mobilnosti	13	109.-129.
5	14. 12. 2021	Energetska zbornica Slovenije	42	130.-158.
6	15. 12. 2021	NVO	36	159.-189.
7	8. 12. 2021	Državni svet: 46. redna seja	33	zapisnik 46. seje DS
8	22. 12. 2021	Skupne pobude in vprašanja VKR in ZKR – RRA GIZ, ZMOS, SOS in ZOS	5	glej vprašanja 82.-110.
		Skupaj	479	

1. GZS IN OZS

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
1	elektronska pošta 25. 11. 2021 in posvetovanje 26. 11. 2021	mag. Nenad Šutanovac – GZS Gospodarska zbornica Slovenije (GZS)	<p>»Vprašanje 1 glede CP1 - Pametno: Večkrat je bilo izpostavljeno, da je potrebno sredstva za to področje, ki vključuje tudi podpore digitalizacije podjetij, bistveno povečati (za 100%). Zaenkrat napredka ne vidimo, kaj lahko tu pričakujemo?</p> <p>- Koliko bo sredstev za namen digitalne preobrazbe gospodarstva v primerjavi s preteklim obdobjem?</p> <p>Utemeljitev GZS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cilji vlade in strateškega sveta so, da do leta 2030 pridemo med 5 držav na lestvici DESI; to je potrebno podpreti z ustreznimi finančnimi sredstvi tudi do gospodarstva, ki je eden od 4 elementov DESI indeksa. • Podpora digitalizaciji gospodarstva dokazano prinaša višjo produktivnost in konkurenčnost podjetjem (poročilo UMAR 2020) • ker je v NOO več kot 80% sredstev namenjenih za digitalizacijo javne uprave, in manj kot 20% za digitalizacijo gospodarstva. • Podpora digitalizaciji gospodarstva ima multiplikativne učinke na celotno državo (rast GDP, velja zaposlenost, večja konkurenčnost, ...) • Digitalizacija industrije je eden od ključnih delov Slovenske Industrijske Strategije 2030 (Pametni razvoj, ...), kjer imamo med ključnimi cilji dvig produktivnosti (65.000 Eur) in konkurenčnosti (po WEF)) ter še nekaj drugih konkretnih ciljev na področju pametnega (digitalnega) razvoja; • Imamo potrjen Načrt za umetno inteligenco (NpAI), ki vsebuje številne instrumente za uvajanje umetne inteligence v uporabo v gospodarstvu • Slovenija bo morala svoje cilje prilagoditi EU digitalnemu kompasu 	<p>CP1: Pametna Evropa</p> <p>Digitalna preobrazba gospodarstva</p>	<p>V okviru cilja politike 1 (CP1) sta opredeljena 2 specifična cilja (SC), ki naslavljata področje spodbujanja digitalizacije, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SC 1.4: Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe ter - SC 2.1: Izboljšanje digitalne povezljivosti. <p>Vsebine obeh SC koordinira novoustanovljena Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo (SVDP).</p> <p>SC 1.4 je namenjen ravno vsebinam, ki jih je izpostavila GZS, saj so predvideni ukrepi za spodbujanje digitalne preobrazbe družbe, podjetij in javnih storitev ter celovite pametne digitalne javne storitve za podjetja, državljane, raziskovalne institucije.</p> <p>V NOO je za komponento Digitalna preobrazba gospodarstva namenjenih 56,5 mio EUR, za komponento Digitalna preobrazba javnega sektorja in javne uprave, ki med drugim obsega tudi investicijo v Gigabitno družbo v vrednosti 30 mio EUR, pa 260,18 mio EUR. Gre torej za ukrepe, ki so sicer res namenjeni izboljšanju e-storitev javne uprave in javnega sektorja, ampak tudi z namenom boljše uporabniške izkušnje, kar bo zagotovo imelo pozitiven učinek tudi na podjetja. Hkrati pa so sredstva za digitalno preobrazbo v okviru EKP 2021-2027 primarno namenjena podjetjem in družbi, ne pa javni upravi oz. javnemu sektorju.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Dvig inovativnosti je ena od prioritet razvoja v Slovenija, digitalne tehnologije in koncepti digitalne preobrazbe so ključni elementi inovativnosti • Po raziskavi GZS je v gospodarstvu pripravljenih dovolj projektov s tega področja.« 		<p>V skladu z indeksom digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) se Slovenija glede na kazalnike digitalne tehnologije v podjetjih v okviru 3. področja digitalnega kompasa uvršča na 8. mesto od 27 vključenih držav, medtem ko smo na ostalih področjih, kot npr. človeški viri, bistveno v slabšem položaju glede na evropsko povprečje, zato je pri načrtovanju EKP 2021-2027 ter finančnih alokacijah treba upoštevati tudi navedeno.</p>
2	elektronska pošta 25. 11. 2021 in posvetovanje 26. 11. 2021	mag. Nenad Šutanovac – GZS Gospodarska zbornica Slovenije (GZS)	<p>»Vprašanje 2 glede CP1 / 3: Vzpostavitev in izgradnja zmogljivosti in ekosistema za vključevanje Slovenije v projekte EK iz programa Digital, za poskuse in preizkušanje umetne inteligence (TEF) in skupnih podatkovnih prostorov, pametnih tovarn... - Kje in v kakšni vrednosti je predvideno financiranje takih projektov? Utemeljitev / Razlaga: gre za projekte, tudi v skladu z EU smernicami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt Pametna mesta/digitalna preobrazba mest in skupnosti • Vzpostavitev nacionalnega centra za harmonizacijo podatkovnih modelov za pametna mesta in skupnosti • Vzpostavitev Centra za eksperimentiranje s tehnologijami umetne inteligence in masovnimi podatki (NpAI) • Vzpostavitev zmogljivosti za poskuse in preizkušanje umetne inteligence (TEF) – Smart cities & communities, Agri-food, Healthcare, Manufacturing • Vzpostavitev podatkovnih prostorov ezdravje, pametna mesta, agri, industrijski, zeleno/green deal • Vzpostavitev Center za E-poslovanje • Vzpostavitev demo centra za pametne tovarne« 	<p>CP1: Pametna Evropa</p> <p>Digitalna preobrazba gospodarstva</p>	<p>Predlagano je bilo, da se glede konkretnih predlogov ukrepov za MSP deležniki obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MGRT) in se pogovorijo o njihovem umeščanju v ukrepe Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 (Program), kot tudi o možnostih finančnih instrumentov ali o umeščanju navedenih vsebin v ukrepe, ki so sicer predvideni za podjetja (npr. SC 1.2), vendar pa se lahko določi tudi vsebine, ki so prečne, kot npr. digitalna preobrazba, in se torej umeščajo komplementarno ostalim vsebinam.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

3	posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Andreja Lampe, GZS - Združenje za informatiko in telekomunikacije	»V imenu IKT horizontalne mreže pametne specializacije, predlagamo: - povečanje finančnih sredstev za CP1 , ker meni, da je Slovenija premalo namenila za digitalno preobrazbo, pa še to pretežno v javni sektor, - povečanje konkurenčnosti s sredstvi za digitalizacijo, - da se ne upošteva samo DESI indeks, ker se je metodologija izračunov v tem letu spremenila.«	CP1: Pametna Evropa Digitalna preobrazba gospodarstva	Glej odgovor na vprašanje 1
4	elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Janja Starc, OZS - Območno obrtno-podjetniška zbornica Krško	»Uvodoma navajamo, da je v predlogu Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za prihodno programsko obdobje, premalo obravnavano gospodarstvo. Razvoj Slovenije bi moral, v prvi vrsti, temeljiti na dobro razvitem gospodarstvu, ki je tisto, ki prinaša dodano vrednost in prispeva levji delež v proračun države. Brez dobro razvitega gospodarstva Slovenija ne bo beležila razvojnega napredka, zato je potrebno v SPP, gospodarstvu dati večji poudarek in pomen. Zavedamo se, da gospodarstvo svoje investicije in ukrepe lahko pridobiva preko javni razpisov, v okviru državnih pomoči. Zaradi trenutne epidemiološke situacije ima tudi gospodarstvo težave pri prilagajanju, zato bi bilo smiselno, da so znani, poleg ukrepov, ki jih naslavlja kohezijska politika, tudi ostali komplementarni ukrepi iz drugih virov, ki bodo namenjeni gospodarstvu, da podjetja lahko planirajo investicije. Ravno tako prosimo za podatek kakšna je planirana višina, v odstotku, za sofinanciranje v gospodarstvu za vzhodno in zahodno kohezijsko regijo. Cilj CP1 naj bi pokrival področje gospodarstva (Konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe in regionalne povezanosti IKT). Pri tem cilju postavljamo vprašanja:	CP1: Pametna Evropa Finančna razdelitev VKR in ZKR Gospodarstvo MSP	V skladu z zahtevami EK bo pripravljen pregled komplementarnosti ukrepov med EKP 2021-2027 z drugimi viri financiranja (NOO ter drugi). Vzhodna kohezijska regija Slovenije spada med manj razvite regije, za katero v skladu z Uredbo (EU) 2021/1060 znaša stopnja sofinanciranja za ESRR in ESS+ 85 %. Zahodna kohezijska regija Slovenije pa spada med bolj razvite regije, kjer pa je določena stopnja sofinanciranja za sredstva ESRR in ESS+ v višini 40%. Stopnja sofinanciranja za KS na ravni celotne Slovenije znaša 85 %. Poleg tega je treba upoštevati tudi pravila o državnih pomočeh, ki zaenkrat ostajajo nespremenjena glede na obdobje EKP 2014-2020. V Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-

			<p>- kateri ukrepi bodo namenjeni gospodarstvu (ali bodo ti preko javnih razpisov)? – prosimo za konkretni odgovor</p> <p>- Ali bo gospodarstvo in podjetništvo vključeno še v katere druge CP (morda CP2) in katere konkretno?</p> <p>- Konkretno kateri CP-ji so namenjeni malim in srednje velikim podjetjem, ali sploh so?</p> <p>Predlogi:</p> <p>Na ravni regije Posavje smo na zadnji konferenci za pripravo RRP 2021-2027, kot eno ključnih prioritet določili oz. se dogovorili, da je to področje problematike kadrov (usposobljeni kader) za kar planiramo tudi izvesti ključni projekt, ki bo zajemal več prioritetenih področij (s poudarkom na P1 – Gospodarsko močno in pametno Posavje). Iz gradiva SPP ni razvidno, da bi lahko pokrili to področje, zato predlagamo umestitev tega v SPP. Za doseg našega cilja, to je sistemski pristop k reševanju problematike kadrov, bo potrebno sodelovanje več resorjev, verjetno bo to poleg CP1 lahko tudi CP2 in ostalo. Ta naš projekt, ki se nanaša na kadre, bi moral biti pilotni projekt na ravni več regij.«</p>	<p>2027 so za vsak SC opredeljene predvidene naložbe, iz katerih je razvidna tudi ciljna skupina.</p> <p>V največji meri je seveda gospodarstvu namenjen CP1, ki obsega področja vlaganj v:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raziskave, razvoj in inovacije, - konkurenčnost malih in srednjih podjetij, - znanja in spretnosti za pametno specializacijo ter - digitalno preobrazbo. <p>V okviru CP2 so med drugim predvideni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu, - ukrepi za spodbujanje krožnega gospodarstva. <p>V okviru CP4 so predvideni ukrepi za bolj odzivni trg dela ter izboljšanje znanj in spretnosti posameznikov za boljšo zaposljivost in vključevanje v družbo, s poudarkom tudi na digitalnih kompetencah.</p> <p>V okviru SPP pa je seveda velik del ukrepov namenjen krepitvi podjetij v obeh premogovnih regijah.</p> <p>V okviru EKP 2021-2027 je v skladu s priporočili državi članici za leto 2019 in 2020 večji poudarek na MSP, medtem ko je za vlaganja v velika podjetja izkazati ustrezno analizo stanja, ki kaže na jasno potrebo po vlaganju EU sredstev tudi v ta podjetja.</p> <p>Glede na pravila o državnih pomočeh, bo večina sredstev za gospodarstvo tako kot doslej namenjena preko javnih razpisov.</p>
--	--	--	--	---

<p>5</p>	<p>elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021</p>	<p>ga. Janja Starc, OZS - Območno obrtno-podjetniška zbornica Krško</p>	<p>Trajnostni razvoj mest Pri trajnostnem razvoju mest in pri endogeni regionalni politiki je v gradivu navedeno, da mestne občine (med njimi je tudi Krško) ne bodo upravičene do sofinanciranja ukrepov v okviru pristopa endogene regionalne politike. Vprašanja: - Zakaj so mestne občine izključene iz sofinanciranja ukrepov v okviru endogene regionalne politike? - Ali se za mestne občine predvideva drugačno vključenost in kje v SPP? Endogena regionalna politika je določena v Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in v Uredbi o izvajanju endogene regionalne politike. Regionalna politika zajema razvojne regije in ne statusa občin oz. deležnikov, zato se endogena regionalna politika izvaja z ukrepi na ravni razvojne regije (6. člen Zakona - temeljna funkcionalna teritorialna enota za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja, ki enovito zaključeno prostorsko celoto združujejo poselitveni, gospodarski, infrastrukturni in naravni sistemi ter na kateri je mogoče zagotoviti interesno sodelovanje razvojnih partnerjev). Regija obsega občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve R Slovenije, zato se ne moremo strinjati, da se endogena regionalna politika omejuje in mestne občine izključuje. V kolikor se 12 mestnih občin v Sloveniji izključi iz endogene regionalne politike se mora najti »nadomestilo« v SPP-ju tudi zanje.</p>	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom</p> <p>Endogena regionalna politika</p> <p>SPP</p>	<p>Izhodišča za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 predvidevajo, da bo Slovenija ob upoštevanju poglavja II naslova III Uredbe (EU) 2021/1060 (Teritorialni razvoj), v obdobju 2021-2027 podpirala celostni teritorialni razvoj, kar bo izvajano prek teritorialnih in lokalnih razvojnih strategij, in sicer v naslednjih oblikah:</p> <ol style="list-style-type: none"> celostne teritorialne naložbe; lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, ali drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica. <p>Država članica pa mora pri izvajanju teritorialnih ali lokalnih razvojnih strategij iz več kot enega sklada zagotoviti skladnost in usklajevanje med zadevnimi skladi.</p> <p>V skladu z navedenim, predlog predvideva pravico do enakopravne participacije v projektih EKP 2021-2027 za vse občine. V trenutni perspektivi 2014-2020 so namreč imele mestne občine prednost pri črpanju sredstev, saj so lahko črpale tako sredstva iz mehanizma CTN kot tudi DRR. Predlog za obdobje 2021-2027 tako predvideva, da se vsaka občina lahko prijavi za relevantne vsebine, pri čemer mestne občine uporabijo mehanizem trajnostni razvoj mest (CTN), ostale pa endogeno regionalno politiko (DRR) v okviru drugega teritorialnega orodja.</p> <p>V kolikor bi na nacionalni ravni obstajal konsenz, bi sicer lahko mehanizma CTN in DRR združili, vendar zaenkrat temu ni tako, zato ostajajo pristopi ločeni tako vsebinsko kot tudi finančno.</p>
----------	--	--	---	--	--

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

					Glede na specifičnost in namenskost ukrepov, ki bodo podprti s sredstvi SPP, menimo, da izključevanje občin iz območij pravičnega prehoda, kot prijaviteljic na ostale mehanizme (CTN, DRR) vsebinsko ni utemeljeno. Tako smo predvidevali, da bodo občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ter Šoštanj, Velenje in Šmartno ob Paki lahko, ne glede na SPP, kandidirale v okviru DRR, MO Velenje pa na CTN (v kolikor bo ta namenjen mestnim občinam).
6	elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Janja Starc, OZS - Območno obratno- podjetniška zbornica Krško	CLLD V javnosti se že precej časa govori, da bo CLLD v novem obdobju vključeval nov sklad – ESS (Evropski socialni sklad), pri pregledu gradiva tega ni vidno oz. razvidno. Vprašanje: - Zakaj v CLLD-ju ni ESS Sklada? Če je, prosim za odgovor, kje ga najdemo? Predlogi: Socialni sklad moramo nujno vključiti v CLLD, saj bo iz tega mehanizma tudi gospodarstvo imelo prednosti in mu bo omogočalo razvoj, ker tudi tu lahko delno vključimo problematiko kadrov.	CLLD	V skladu z določili EK morajo biti sredstva sklada ESS+ v celoti umeščena zgolj v CP4. V kolikor bi torej želeli sredstva sklada ESS+ vključiti tudi v CLLD, bi to pomenilo administrativno breme brez dodane vrednosti, hkrati pa predvideno ukrepanje iz ESRR omogoča dovolj širok nabor predvidenih vsebin. V ta namen bodo vsebine ESS+ pokrite oz. umeščene tudi v CLLD, vendar pa bodo financirane iz sredstev sklada ESRR. Tako kot je to veljalo že v sedanjem obdobju (2014-2020). Za naslavljanje problematike kadrov je treba razmisliti o morebitnem preoblikovanju obstoječih ukrepov, ki so predvideni v okviru CP1 (npr. SC 1.3, ki je namenjen krepitvi človeških virov na področjih pametne specializacije – npr. kompetenčni centri za razvoj kadrov).
7	elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje	ga. Janja Starc, OZS - Območno obratno- podjetniška zbornica Krško	Endogena regionalna politika Vprašanja: - Ukrepi trajnostne mobilnosti so samo v okviru trajnostnega razvoja mest oziroma mestnih občin in ne v sklopu endogene regionalne politike, zakaj?	CTN Endogena regionalna politika	Naslavljanje regijske trajnostne mobilnosti (tudi mobilnost v funkcionalnih / prometnih območjih, ki presegajo območje MO) je predvideno v sklopu ERP.

	26. 11. 2021		<p>RRP, kot najpomembnejši »regijski projekti«, je izhodišče za oblikovanje seznama operacij v okviru tega mehanizma, zato je potrebno to upoštevati tudi pri pripravi SPP-ja. Regijski projekti iz dogovora se morajo potrjevati neposredno s postopkom neposredne potrditve operacije.</p>	<p>Regionalni razvojni programi</p>	<p>Ukrepi trajnostne urbane mobilnosti so se v obdobju 2014-2020 že izvajali preko regionalne politike - dogovorov za razvoj regij, ko se je urbana mobilnost podpirala v vseh 104 mestnih naseljih in naseljih mestnih območij, ne le v 11 mestnih občinah.</p> <p>V sklopu endogene regionalne politike je predviden SC 5.2, ki med drugim predvideva tudi spodbujanje trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni. SC 4.1 pa je v skladu z nazivom in usmeritvami EK lahko namenjen zgolj mestnim občinam.</p> <p>Ključni predvideni koraki, ki jim je potrebno slediti pri izboru operacij so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v prvi fazi pri izboru predloga operacij v imenu razvojnih regij sodelujejo regionalne razvojne agencije in regijski organi odločanja, ki na podlagi teritorialnega razvojnega dialoga s posredniškimi organi pripravijo seznam ključnih regijskih in med-regijskih predlaganih operacij ter ostalih predlaganih operacij (skladno s pravili endogene regionalne politike se pripravi dogovore za razvoj regij), ki lahko kandidirajo na javni poziv, - v drugi fazi se za končni izbor operacij praviloma izvede javni poziv (skladno s pravili evropske kohezijske politike ga izvede posredniški organ), ključni regijski in med-regijski projekti pa se potrdijo neposredno (NPO), - dodeljevanje sredstev se izvaja na podlagi indikativne alokacije sredstev glede na kohezijsko regijo in razvojno regijo (do najkasneje 31. 12. 2028). <p>Razvojne regije ali njihov zastopnik ne bodo opravljali naloge, za katere je odgovoren organ upravljanja, razen sodelovanja v izboru</p>
--	--------------	--	--	--	---

			<p>Predlagamo, da se v sklopu tega področja doda specifični cilj CP1 – Pametna Evropa; SC 1.2 s krepitvijo trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustanavljanje delovnih mest pri MSP, vključno s produktivnimi naložbami.</p> <p>Predlagamo, da dodate alokacijo sredstev iz vseh skladov (pri ostalih je, zato bi bilo pravilno, da je tudi pri endogeni regionalni politiki), potrebno bi bilo tudi določiti odstotek za vsak sklad, tako kot pri CTN-ju.</p> <p>Popravek besedila, ki govori: »dodeljevanje sredstev se izvaja na podlagi indikativne alokacije sredstev« (ni opredeljene pa alokacije sredstev v % in ne skladov) glede na kohezijsko regijo in razvojno regijo (do najkasneje 31.12.2026, NE popravek na 31.12.2028 – tako je tudi predlog).</p>	<p>MSP</p> <p>Indikativna alokacija sredstev</p>	<p>predloga operacij, in tako ne bodo opredeljeni kot posredniško(a) telo(esa). Ključne regijske in med-regijske projekte se opredeli v teritorialnem razvojnem dialogu med predstavniki regij in posredniškimi organi (v sklopu prve faze - priprave dogovorov).</p> <p>V okvir endogene regionalne politike je bil na predlog deležnikov dodan SC 1.2.</p> <p>Indikativna alokacija sredstev za posamezen teritorialni pristop bo dodana, ko bo znan finančni razrez in bodo vsebine usklajene z vsemi deležniki.</p> <p>Glede na izkušnje iz sedanje perspektive 2014-2020, bodo indikativne alokacije sredstev za dodeljevanje sredstev glede na kohezijsko regijo ali mestno občino ali razvojno regijo opredeljene do najkasneje 31. 12. 2026. Po tem datumu se predvideva javni poziv, na katerem bodo do sredstev upravičeni projekti, ki bodo lahko izvedeni v obdobju do 31. 12. 2028. Namen je zagotovitev 100 % črpanja sredstev, ki je onemogočeno, če se sredstva do zadnjega zadržijo za projekte, ki se potem ne izvedejo.</p>
8	elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Janja Starc, OZS - Območno obrtno-podjetniška zbornica Krško	Urbani razvoj Vprašanje: Urbani razvoj se naslavlja le v sklopu trajnostnega razvoja mest, ali je predviden še kje drugje?	CTN Endogena regionalna politika	<p>V razumevanju izvajanja EKP 2021-2027 obstajajo tri možnosti podpore celostnemu teritorialnemu razvoju prek teritorialnih in lokalnih razvojnih strategij:</p> <p>(a) celostne teritorialne naložbe;</p> <p>(b) lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, ali</p> <p>(c) drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica.</p> <p>Trajnostni razvoj mest je v navedenem okviru možnosti opredeljen za obravnavanje</p>

					<p>gospodarskih, okoljskih, podnebnih, demografskih in socialnih izzivov, kjer so v ospredju mestna območja, vključno s funkcionalnimi mestnimi območji.</p> <p>Seveda pa se lahko pomoči skladov EKP 2021-2027 dodeljujejo tudi izven podpor celostnemu teritorialnemu razvoju, kar pa je lahko razumeti kot komplementarno aktivnost posebnim določbam v obravnavi na podlagi posebnih teritorialnih značilnosti.</p>
9	<p>elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021</p>	<p>ga. Maja Rigač, Obrtno- podjetniška zbornica Slovenije (OZS)</p>	<p>»CP1: Pametna Evropa 1. Digitalna preobrazba: 1.1 Digitalizacija malih in srednjih podjetij ter zborničnega podpornega okolja (SC 1.4): Slovenija se po indeksu DESI (indeks digitalnega gospodarstva in družbe) z 51,2 točke uvršča na 16. mesto med 28 državami EU. Digitalizacija MSP je nujna in ji je potrebno dati večjo pozornost in finančno podporo. Nenazadnje je digitalizacija ključna za konkurenčnost podjetij. Prihaja veliko novih tehnologij, ki jih morajo mikro, mala in srednja podjetja poznati, osvojiti in uvesti v svoje poslovanje. Poleg nakupa opreme, vzpostavitve ali posodobitve spletnih strani podjetij je potreben tudi dvig digitalnih kompetenc za podjetja. Potrebne so promocijske aktivnosti in ozaveščenost podjetij o pomenu digitalizacije. OZS bo podjetjem pomagala pri digitalizaciji. Prav tako predlagamo podporo digitalni transformaciji za podporno okolje in socialne partnerje.«</p>	<p>CP1: Pametna Evropa Digitalna preobrazba gospodarstva</p>	<p>Glej odgovore na vprašanja 1, 4 in 6</p>
10	<p>elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021</p>	<p>ga. Maja Rigač, Obrtno- podjetniška zbornica Slovenije (OZS)</p>	<p>»2. Konkurenčnost malih in srednjih podjetij: 2.1. Potencial uspešnih prenosov podjetij in vzpostavitev celovite podpore Prenos podjetja je po ustanovitvi in rasti podjetja ena od najbolj kritičnih faz v življenjskem ciklu podjetja. Proces urejanja prenosa podjetja je izredno kompleksen, zahteva iskanje novega lastnika in</p>	<p>CP1: Pametna Evropa Konkurenčnost podjetij</p>	<p>Za opredelitev glede možnosti vključevanja konkretnih vsebin pod točko 2.1 in 2.3 v Program je pristojno resorno ministrstvo (MGRT), zato so bili deležniki napoteni, da se obrnejo nanj.</p>

		<p>prenos vodenja podjetja ter obsega številne vidike reševanja nasledstvene problematike – od pravnih, davčnih pa do finančnih. Rezultati raziskav kažejo, da se številni prenosi podjetja zaključijo neuspešno. Po nekaterih ocenah je tako 70–80 % vseh evropskih mikro, malih in srednjih podjetij družinskih. Prihaja obdobje, ko se bodo sedanji lastniki oziroma managerji, ki so podjetja ustavljali pred tridesetimi leti, postopoma pričeli upokojevati oziroma bodo pred dilemo prenosa lastništva ali zaprtja podjetja.</p> <p>Ukrepi politike v Sloveniji, ki podpirajo prenose podjetij, imajo veliko manj teže ali manjšo težo kot tisti za novoustanovljena (start-up) podjetja, kljub temu da vse več raziskav kaže na to, da je verjetnost uspešnega poslovanja podjetja večja po uspešno uresničenem prenosu podjetja kot pa pri ustanovitvi podjetja in da prevzem obstoječega podjetja pogosto ponuja zanimivo alternativo ustanovitvi novega podjetja.</p> <p>Analiza proučevanja institucionalne podpore in ukrepov na področju prenosa lastništva kaže, da je vzpostavljeno osnovno podporno okolje oziroma institucije, ki nudijo podporne storitve (npr. izobraževalne, svetovalne in druge) na področju prenosov podjetij. Vendar pa analiza podpornih storitev kaže, da je ta še vedno skromna, ko gre za pomoč MSP pri reševanju nasledstvenih vprašanj.</p> <p>Na osnovi empiričnih izkušenj in zaznanih potreb na trgu pa je predlog, da se obstoječe storitve nadgradi in z novimi storitvami oblikuje celovitejša podpora podjetjem, ki so na poti dolgotrajnega procesa prenosa lastništva.«</p> <p>2.2. (POST)COVID19 vsebinska podpora podjetjem, ki se izvaja s strani zbornice</p> <p>V skladu s pojavom koronavirusa sredi marca 2020 se je OZS takoj odzvala s predlogi ukrepov državi za omilitev posledic epidemije na gospodarstvo. Hkrati pa na drugi strani nudila strokovno pomoč podjetjem</p>	<p>MSP</p> <p>React EU</p>	
--	--	--	----------------------------	--

			<p>v obliki svetovanja, izobraževanja ter informiranja, v povezavi s sprejetimi ukrepi (čakanje na delo, subvencioniranje skrajšanega delovnega časa, univerzalni temeljni dohodek, upad prihodkov, ipd.). Za hitrejšo spremljanje informacij smo na strani OZS uvedli podstran KORONAVIRUS INFO, kjer ažurno objavljamo informacije, predloge ukrepov in sprejete zakone, odloke države ter seveda podajamo strokovna pojasnila in napotke podjetjem o ustreznem izvajanju ukrepov in posamičnih določil v praksi. Naši svetovalci so tako vsem podjetjem na voljo preko vseh sodobnih informacijskih kanalov (telefon, e-mail, video konferenčne povezave idr.), s ciljem takojšnje pomoči podjetjem pri odpravljanju njihovih težav z avto objektivnih okoliščin COVID 19.</p> <p>Državni zbor RS je do sedaj sprejel devet protikoronskih zakonov, v pripravi je že deseti. OZS se bo še naprej vključevala v pripravo predlogov, prav tako bo nadaljevala s svetovalno vlogo vsem podjetjem pri izvrševanju in spoštovanju ukrepov in različnih zakonskih obveznostih, ki so posledica interventnih pravnih podlag.</p> <p>Potrebe po svetovanju, odpravljanju posledic in motiviranju za podjetništvo bodo ostale tudi po »uradnem« zaključku epidemije in bodo vsaj srednjeročnega, če ne dolgoročnega značaja, zato je potrebno to celovito vsebinsko podporo, ki so jo deležni vsi zainteresirani gospodarski subjekti, tudi finančno podpreti, dokler bodo realno obstajale potrebe s strani obrtnikov, podjetnikov.</p> <p>2.3. Potencial druge poslovne priložnosti in vzpostavitev celovite podpore konceptu druga poslovna priložnost</p> <p>Ustanavljanje in prenehanje poslovanja podjetij predstavlja naravni proces, ki je značilen za vsako gospodarstvo. Po podatkih Evropske komisije dejansko 50 % podjetij ne preživi prvih pet let</p>	<p>Podporno okolje</p>	<p>Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev ni več dopustna in se ne bo financirala. V obdobju 2021-2027 ni več mogoče opredeliti ločenega SC, ki bi naslavljal to področje. Določene vsebine z vidika krepitve usposobljenosti (potencialnih) upravičencev za izboljšanje njihove usposobljenosti za pripravo oz. prijave</p>
--	--	--	---	-------------------------------	---

		<p>svojega življenja, od vseh prenehanj poslovanja podjetij pa jih bankrotira v povprečju 15 %. V Sloveniji podatki poslovne demografije zadnjih 4 let kažejo (2014-18), da je vsako leto izbranih več kot 1.000 podjetij. Brez dvoma pa bo znaten dvig izbrisa v letu 2020 in 2021, ko se bodo pokazali učinki epidemije COVID19.</p> <p>Empirične študije v Sloveniji kažejo na pomanjkanje poznavanja problematike izkoriščanja druge priložnosti že med eksperti podpornega okolja. Lahko se izpelje sklep, da bi bilo treba dvigniti raven zavedanja in poznavanja koncepta druge priložnosti tako v podpornem okolju kot med podjetniki. Podjetniki, ki so končali stečajni postopek, predstavljajo ciljno skupino, ki se nanaša na ukrepe izkoriščanja druge priložnosti. Vendar je treba tem neuspehim podjetnikom pomagati ustrezno premagati krizo z vidika neuspeha in jih motivirati, da se bodo ponovno preizkusili v podjetništvu, ter jim po tej odločitvi z ustreznimi (njim prilagojenimi) ukrepi nuditi podporo, da bodo v drugo uspešni. Da bi lahko nudili podporo podjetnikom, je treba na nacionalni ravni vzpostaviti ustrezen model podpore in pomoči v obliki mehkega ukrepa, ki se dopolni s posebej oblikovanim finančnim instrumentom dolžniškega in/ali lastniškega kapitala.</p> <p>OZS se pridružuje stališču o pomembnosti uporabe finančnih instrumentov za različne podjetniške podjeme, vendar le-ta ne sme biti skoncentrirana zgolj na start-up ali scale up podjetja, ampak tudi na podjetja, katerih rast je na osnovi ustreznega poslovnega modela, ki vključuje načela zelenega, digitalnega in trajnostnega koncepta, ocenjena kot organska in predlaga, da se oblikujejo specifični finančni instrumenti za zgoraj navedene vrzeli (prenos podjetij, druga možnost) po primerljivih zgledih, ob ustreznih vsebinskih prilagoditvah znotraj ERRS oziroma programa EU Invest.</p>		<p>na projekte EKP oz. za njihovo izvajanje, sicer bodo mogoči v okviru tehnične pomoči.</p>
--	--	--	--	--

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			Skladno z ugotovitvami različnih domačih in mednarodnih analiz je predlog OZS, da se za končnega uporabnika (podjetja) omogoči tudi vzpostavitev prijaznega digitalnega orodja, ki na transparenten način in uporabnikom prilagojen način, omogoča koriščenje klasičnih in alternativnih finančnih spodbud. OZS je pripravljena strokovno in vsebinsko prispevati k razvoju tovrstnega projekta.«		
11	elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Maja Rigač, Obrtno- podjetniška zbornica Slovenije (OZS)	CP4: Družbena Evropa K SC 6.2.: predlagamo, da se podpre model ugotavljanja potreb na trgu delovne sile in priprava nabora deficitarnih poklicev, v katero naj bodo aktivno vključeni socialni partnerji.	CP4: Družbena Evropa SC 6.2 Trg delovne sile	S predlogom se strinjamo in bomo na navedeno opozorili pristojno resorno ministrstvo (MDDSZ), ki je predlagalo ukrep razvoja, vzpostavitve in delovanja nacionalnega orodja za kratko, srednje in dolgoročno napovedovanje kompetenc. Glejte tudi odgovor na vprašanje 167
			K SC 6.5.: <ul style="list-style-type: none"> - predlagamo sofinanciranje mojstrskih izpitov tistim, ki so ga uspešno opravili, saj mojstrski izpiti dvigujejo in izboljšujejo kompetence zaposlenih; - predlagamo sistemsko in neprekinjeno promocijo poklicev in vajeništva na ravni državi; - predlagamo ustanovitev t.i. Talent centra (po zgledu Avstrije in Nemčije): sistematičen pristop za lažje odločanje mladih za izobraževalne programe, ki jih bodo vodili do njihovih ciljev in poklicnih kompetenc, s poudarkom na predhodnem testiranju mladih in njihovih talentov. 	CP4: Družbena Evropa SC 6.5 Promocija poklicev in vajeništva	S predlogi bosta seznanjeni pristojni resorni ministristvi (MIZŠ in MDDSZ). Sofinanciranje mojstrskih izpitov je potekalo že v obdobju 2014-2020 in se načrtuje tudi v obdobju 2021-2027. Opredeletiv ciljne skupine pa bo verjetno še stvar pogajanj z EK. Nadaljnji razvoj in krepitev promocije poklicev ter vajeništva je prav tako predvideno v okviru EKP 2021-2027. V okviru EKP 2021-2027 so predvideni tudi ukrepi za krepitev nadarjenosti ter karijerne orientacije. Glede konkretnega predloga projekta, je bilo predlagano, da se predlagatelji obrnejo na pristojni resorni ministristvi (MIZŠ in MDDSZ).
12	elektronska pošta 22. 11. 2021 In posvetovanje	ga. Maja Rigač, Obrtno- podjetniška zbornica Slovenije (OZS)	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom Lokalni razvoj Predlagamo, da kot upravičence navedete tudi lokalno podporno okolje, kot so območne obrtno-podjetniške zbornice (OOZ), ki jih je 62 po vsej	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom	Glej odgovor na vprašanje 10

	26. 11. 2021		<p>Sloveniji, saj dobro poznajo lokalne izzive in potencialne ter lokalno podjetništvo.</p> <p>1. Kaj lahko dobi OZS kot podporno okolje iz EKP 2021-2027?</p> <p>Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev</p> <p>Kljub temu, da je v dokumentih navedeno, da se bodo socialni partnerji lahko vključevali v posamezne specifične cilje predlagamo, da se ločeno, tako kot je bilo v preteklih finančnih perspektivah, doda specifični cilj: krepitev usposobljenosti in zmogljivosti socialnih partnerjev za izvajanje različnih storitev in dejavnosti, ki so pomembne za trg dela in delovno aktivno prebivalstvo, skupaj z dvigom kompetenc za krepitev pravne države, krepitev vloge na področju vseživljenjskega učenja, mobilnosti oz. migracij, upravljanja z raznolikostjo, pridobivanja kompetenc ter aktivnosti na področju neformalnega in priložnostnega učenja, področje kariernega svetovanja in podpore brezposelnim, poklicnega usposabljanja, ukrepov na področju dokvalifikacij in prekvalifikacij, različnih oblik usposabljanja za zaposlene, oblikovanje povezav med trgom dela in izobraževanjem, razvijanje novih znanj, ki jih potrebuje gospodarstvo, poklicno izobraževanje, različne sheme in modeli prenove usposabljanj, varnosti in zdravja pri delu, ter za vodenje učinkovitega socialnega dialoga.</p> <p>Navedene oblike podpornih aktivnosti so zasnovane tako, da se lahko izvajajo v že obstoječih institucijah z dolgo tradicijo podjetniškega svetovanja, ki jih gospodarski subjekti zelo dobro poznajo, in ni potrebe po vzpostavljanju nekih novih institucionalnih podpornih institucij, ampak se izkoristi že obstoječa in uveljavljena podjetniška infrastruktura (kot je OZS in OOZ).</p>	Podporno okolje	
13	elektronska pošta 25. 11. 2021	ga. Nina Vrabelj, ga. Vesna Nahtigal, GZS	<p>1. Kaj lahko dobi GZS kot podporno okolje iz EKP 2021-2027?</p>	Podporno okolje De-minimis	Glej odgovor na vprašanje 12

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

	In posvetovanje 26. 11. 2021		2. Ali je možno povišati de-minimis? – namreč velika večina podjetij ima težave, saj imajo vrednost že zasedeno.		Praviloma ostajajo pravila o državnih pomoči ter de-minimis nespremenjena. Za dodatne informacije je bilo predlagano, da se deležniki obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MGRT).
14			3. Ali imate omejitve s strani EU pri deležu sredstev po posameznih ciljnih politikah?	Tematska osredotočenost	Uredba (EU) 2021/1060 jasno opredeljuje deleže sredstev, ki jih je treba nameniti za posamezen CP glede na stopnjo razvitosti kohezijske regije. Gre za t.i. tematsko osredotočenost. Kot je že opredeljeno v Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 mora Slovenija za CP1 in CP2 v zahodni kohezijski regiji nameniti vsaj 85 % sredstev ESRR, od tega najmanj 30 % za CP2; v vzhodni kohezijski regiji pa najmanj 25 % sredstev ESRR za CP1 ter 30 % sredstev ESRR za CP2. Dodatno pri obeh regijah velja, da specifični cilj digitalna povezljivost (SC 2.1) prispeva le v 40 % k tematski osredotočenosti za CP1, medtem ko specifični cilj trajnostna urbana mobilnost (SC 4.1) prispeva le 50 % k tematski osredotočenosti za CP2. V skladu z zahtevami EK moramo najmanj 25 % sredstev ESS+ nameniti za področje politike socialnega vključevanja.
15			4. Kakšne sheme bodo uporabljene pri sofinanciranju podjetij (zgolj MSP, regionalna) ali bo nastala kakšna nova shema v tem programskem obdobju, da bi podjetja lahko dosegla višje deleže sofinanciranja?	Državne pomoči	Glej odgovor na vprašanje 13
16			5. Ali je v CP1 poleg RRI mogoče vključiti še kakšne druge razvojne projekte, kot so bili npr. KROP, Smer, ipd.?	CP1: Pametna Evropa	Predlagano je bilo, da se glede konkretnih predlogov ukrepov deležniki obrnejo direktno na pristojno resorno ministrstvo (MGRT oz. MIZŠ) in se pogovorijo o njihovem morebitnem umeščanju v ukrepe Programa.
17			6. Ali bo pri RRI možno tudi investirati v opredmetena in neopredmetena sredstva?	Upravičeni stroški	Gradnja in nakup objektov razen v izjemnih primerih, ki jih izkazuje ustrezen mapping

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			7. Ali bo gradnja in nakup objektov upravičen strošek pri investicijah?		potreb, niso predvideni kot upravičen strošek v okviru CP1.
18	elektronska pošta 25. 11. 2021 In posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Nina Vrabelj, ga. Vesna Nahtigal, GZS	»V CP2 pa menim, da je ključno, da dajo večji poudarek nizkoogljičnih tehnologij in njihovo pravočasno implementacijo v gospodarstvu. Slovenija mora hkrati zagotoviti zanesljivo in zadostno oskrbo z energijo iz obnovljivih virov, in temu je namenjeno večino sredstev. Sicer so omenjene biotehnologije, ampak kot smo že pisali v analizi investicijske, da manjka: »uporaba podnebno-nevtralnega vodika, toplota in/ali procesi), uporaba biomase in biotehnologij, nadaljnja elektrifikacija toplote, nadaljnja elektrifikacija procesov (elektroliza, elektrokemija), zajemanje in uporaba ogljika (CCU – Carbon Capture and Utilisation), zajemanje in shranjevanje ogljika (CCS – Carbon Capture and Storage), hranilniki energije).	CP2: Zelena Evropa	Predlagane vsebine so zajete v Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027. Predlagano je bilo, da se glede konkretnih predlogov ukrepov deležniki obrnejo direktno na pristojno resorno ministrstvo (MZI).
19			Odpornost gospodarstva je za vso družbo pomembna, ker ima multiplikativne učinke tudi na druga področja, zato predlagamo, da se v okviru EU skladov in mehanizmov, več sredstev nameni gospodarstvu in CP1.	CP1: Pametna Evropa	Pri razdelitvi sredstev so bile upoštevane zahteve EK glede tematske osredotočenosti. Glej tudi odgovor na vprašanje 14
20			V CP4 je ključno integrirati napovedovanje kompetenc prihodnosti, preko katerih bodo nato nastali izobraževalni programi.	CP4: Družbena Evropa	MDDSZ načrtuje ukrep razvoja, vzpostavitve in delovanja platforme za napovedovanje kompetenc. Glej tudi odgovor na vprašanje 167
21	posvetovanje 26. 11. 2021	ga. Nina Vrabelj, ga. Vesna Nahtigal, GZS	Vprašanje v razpravi 26. 11. 2021: 1. V celotnem dokumentu pogrešamo sredstva za usposobljene kadre, kar bo predvidoma izpostavljeno v razpravi v SRIP-ih 10. decembra 2021. 2. Glede SRIP-ov smo izvedeli, da jih v NOO ne bo, kam se bodo umestili v VFO 2021-2027	Kadri SRIP	Menimo, da predvsem CP1 in CP4 v veliki meri naslavljata krepitev usposobljenosti sedanjega in bodočega kadra. Krepitvi znanj in spretnosti za sistemske izvajalce pametne specializacije, kot so zaposleni v SRIP-ih, na ministrstvih ter ostalih izvajalskih organizacijah ukrepov S5, pa so predvidena sredstva v okviru SC 1.3.

2. VZHODNA KOHEZIJSKA REGIJA/

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
22	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	<p>Trajnostni razvoj mest CTN</p> <p>V preteklosti je vezano na mehanizem CTN na pogovorih z vašimi predstavniki bilo povedano, da se le-ta mehanizem ne bo bistveno spreminjal v programskih dokumentih, saj je bil prepoznan, kot pomemben in dober za urbani razvoj mestnih občin. Po pregledu trenutno objavljenih dokumentov pa prihaja do konkretnih sprememb in razhajanj z mehanizmom CTN iz pretekle perspektive.</p> <p>S ciljem omogočanja izvajanja celovitih projektov so mestne občine že spomladi podale različne predloge za poenostavitve in izboljšave izvajanja mehanizma CTN. Prosimo za posredovanje mnenj do naslednjih predlogov:</p> <p>V mehanizmu CTN naj se omogoči objava enotnega povabila/poziva za izbor operacij za vse specifične cilje hkrati ohrani dvofazni postopek z vlogo ZMOS kot posredniškega organa za izbor operacij.</p> <p>Določi samo en državni posredniški organ, ne ločeno po resorjih, temveč v obliki medresorskega organa za CTN.</p> <p>Omogoči, da se izda odločitev o podpori za povabilo/poziv ZMOS, in da lahko take izbrane operacije neposredno sklenejo pogodbo o sofinanciranju z državo.</p> <p>V primeru več ministrskih posredniških organov določijo jasna enotna navodila in enoten postopek potrjevanja operacij.</p> <p>Prav tako Svet KRVS predlaga postavitev višino sredstev za izvajanje mehanizma CTN na minimalno 12%.</p> <p>Poudarek v izvajanju EKP, kot tudi v pomembnih strateških dokumentih, sprejetih v EU, je na trajnostnem urbanem razvoju. Prizadevanja za le-tega je moč zaznati na več področjih. Izhajajoč iz objavljenih in obravnavanih dokumentov pa se pojavi očitna izključitev te tematike (razen na področju trajnostne mobilnosti). Predlagamo, da se dopolni oba dokumenta in tako vključi načrtovane</p>	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom</p> <p>CTN</p>	<p>Funkcionalna mestna območja praviloma obsegajo večje dele ali celotna območja razvojnih regij. Naslavljanje razvojnih problemov funkcionalnih območij se v Sloveniji skladno z zakonsko uveljavljenim sistemom že izvaja v sklopu regionalne politike. To velja za naslavljanje vseh razvojnih stebrov, od okoljskih/zelenih (regijska trajnostna mobilnost in regijski CPS, regijska zelena infrastruktura, RPP...) do gospodarskih (npr. regijske SPOT točke, upravljanje PC na regijski ravni, regijske inovacijske strategije...). Upoštevajoč navedeno in tudi v izogib podvajanju, prostorskemu prekrivanju in nepotrebnim zmedam pri izvajanju predlagamo, da se razvojni problemi (tudi v sklopu urbanega razvoja), ki presegajo območje mestnih občin, naslavlja v sklopu endogene regionalne politike, sloneč na tesnem (tudi medresorskem) sodelovanju vseh ključnih akterjev.</p> <p>Končna alokacija sredstev bo znana v nadaljevanju usklajevanj z vsemi deležniki.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			<p>ukrepe za trajnostni urbani razvoj tudi pri posameznih ciljnih politikah (1,2,5,...).</p> <p>Pri izvajanju EKP so ključnega pomena kazalniki, o katerih se poroča. Za trajnostni urbani razvoj so poglobljeni kazalniki učinka iz priloge Uredbe o ESRR in KS vključeni v SC 9.1 (npr. RCO 74, 75, 76, 114).</p> <p>Zakaj potem izvajanje mehanizma CTN za urbani razvoj ni vsebinsko predvideno tudi v SC 9.1 (čeprav je ta SC naveden v seznamu SC za CTN pri opisu mehanizma)?</p> <p>Ali se načrtuje uporaba teh kazalnikov pri drugih SC, ki bodo vključeni v izvajanje CTN, npr. pri SC 3.7, kot to omogoča Uredba o ESRR in KS?</p>		<p>Kot je navedeno v Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 (november 2021), bo CTN naslavljal SC 9.1 ali SC-je iz ostalih CP-jev.</p> <p>V skladu z Uredbo (EU) 2021/1058 se lahko kazalniki RCO 74, 75, 80 in 114 po potrebi uporabijo za SC v okviru katerega koli od CP 1 do 4.</p>
23	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	<p>Endogena regionalna politika (ERP)</p> <p>Izhajajoč iz izhodišč Programa so mestne občine izključene iz izvajanja mehanizma endogene regionalne politike (ERP). ERP je določena v Zakonu o spodbujanju o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in je tako izključevanje mestnih občin iz mehanizma nesprejemljivo, saj so mestne občine glavna gonilna sila regionalnega razvoja. Izvajanje regijskih projektov, brez mestnih občin/regijskih središč, je v praksi nemogoče. Potrditev predloga, kot je trenutno v Programu je nemogoče in iz stališča mestnih občin nesprejemljiv. ERP je, tudi skladno z zakonom, preširok pojem in preveč pomemben faktor za regijo in razvoj le-te, da bi lahko na takšen način omejevala mestne občine in s tem regionalni razvoj.</p>	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom Endogena regionalna politika	Glej odgovor na vprašanje 5
24	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	<p>Specifični cilj CP1: Pametna Evropa, SC 1.2 s krepitvijo trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami, ukrepi trajnostne mobilnosti se morajo naslavljeni tudi v sklopu endogene regionalne politike, dodati alokacijo sredstev iz vseh skladov. Potrebno določiti za vsak sklad v %, tako kot je pri CTN.</p> <p>RRP se uporabi kot strateško izhodišče za oblikovanje seznama operacij v okviru tega mehanizma. Ključno je, da</p>	CP1: Pametna Evropa CTN	Glej odgovor na vprašanje 7

			<p>se regijski projekti iz dogovora potrdijo s postopkom neposredne potrditve operacije.</p> <p>Predlog za popravek v tekstu: dodeljevanje sredstev se izvaja na podlagi indikativne alokacije sredstev (ni opredeljene pa alokacije sredstev v % in ne skladov) glede na kohezijsko regijo in razvojno regijo (do najkasneje 31.12.2028).</p> <p>Prosimo za podroben potek korakov predvidenih za izbor operacij iz EKP.</p> <p>Prosimo za jasno opredelitev indikativnih deležev sredstev po razvojnih regijah.</p> <p>Iz finančnega okvira je razvidno, da bo za SC 9.1/9.2 V namenjen 44,41 mio EUR. Bodo ta sredstva namenjena izključno za izvajanje pristopa CLLD? Trajnostni razvoj mest in ERP pa se bodo financirali iz finančnih okvirov ostalih CP 1-4?</p> <p>Kot je mogoče opredeliti iz objavljenih dokumentov, je razvidno, da se mehanizmi v dokumentih delijo (CTN, CLLD), menimo pa, da so vsi ti mehanizmi del endogene regionalne politike, vsak s svojimi vsebinami. Prav zato predlagamo, da se dokumenti tudi tako strukturirajo, da se jasno za vsak mehanizem locirajo sredstva, da se opredeli iz katerega vira bodo ta sredstva zagotovljena in v kakšnem odstotku (%).</p>	<p>Endogena regionalna politika</p> <p>CLLD</p>	<p>V Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027, november 2021, so bila za vzhodno kohezijsko regijo sredstva v višini 44,41 mio EUR predvidena tako za izvajanje pristopa CLLD, kot tudi CTN.</p>
25	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	<p>Cilj 3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti</p> <p>V izhodiščih Programa, med predvidenimi naložbami vezano na Cilj 3 prosim za dodatno obrazložitev ali so "predvidene investicije v posodobitev železniške infrastrukture" namenjene glavnim in regionalnim program železniškega omrežja ali le tistim, ki so del TEN-T omrežja. Sami smo mnenja, da bi morale biti namenjene tudi posodobitvam regionalnih prog, ki niso del TEN-T omrežja. Prav tako se poraja vprašanje in s tem prošnja za podrobno opredelitev do vrst ukrepov za "odpraviti tudi ozka grla in prometne zastoje na vseh cestah". Katere vrste ukrepov bodo namenjene naložbam. Menimo, da bi morale biti namenjene tudi vzpostavljanju in upravljanju multimodalnih potniških vozlišč na tistih delih železniškega in cestnega</p>	<p>CP3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti</p>	<p>V skladu s SC, ki jih je za vse države članice opredelila EK in jih torej mora tudi Slovenija upoštevati, spadata v CP3 dva SC, ki že v samem nazivu opredeljujeta ključni namen oz. cilj, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SC 5.1: Razvoj pametnega, varnega, trajnostnega in intermodalnega omrežja TEN-T, odpornega na podnebne spremembe; - SC 5.2: Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do

			<p>omrežja, ki ni del TEN-T omrežja. Multimodalna potniška vozlišča so območja, ki omogočajo prestopanje med različnimi načini mobilnosti, kot so npr: različne oblike javnega potniškega prometa, sopotništvo, souporaba avtomobilov, kolesarjenje, mikromobilost. Instrument za povezovanje Evrope sicer podpira razvoj multimodalnih potniških vozlišč, vendar le na TEN-T omrežju. Potrebe po taksnih investicijah pa so tudi izven obeh TEN-T koridorjev v Sloveniji (npr. ob gradnji 3. razvojne osi).</p>		<p>omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo.</p> <p>Vlaganja v investicije v posodobitev železniške infrastrukture v okviru SC 5.1 so torej usmerjena v TEN-T omrežje, medtem ko je SC 5.2 nekoliko širši in omogoča investicije tudi v regionalno železniško infrastrukturo. V okviru slednjega SC so predvideni tudi ukrepi spodbujanja trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni. V okviru SC 4.1 v okviru CP2 pa so predvidena tudi vlaganja v infrastrukturo za trajnostno mobilnost v urbanih območjih, prednostno namenjeno infrastrukturi za multimodalni potniški promet od vrat do vrat.</p>
			<p>Teritorialno sodelovanje (medregionalno, transnacionalno. čezmejno)</p> <p>Vzhodna kohezijska regija s svojimi regijami meji na vse štiri (4) sosednje države Republike Slovenije in prav zato se nam zdi izjemnega pomena tudi teritorialno sodelovanje. Čezmejne in transnacionalne vsebine igrajo veliko vlogo, predvsem za objemna območja, prav take pa nudijo možnosti izmenjave dobrih praks in razvoj teh regij. Iz tega razloga predlagamo, da se spremeni shema sofinanciranja teh projektov, in sicer da Slovenija po vzoru drugih evropskih držav zagotovi sofinanciranje projektov teritorialnega sodelovanja (ESRR - 20%, kar skupaj predstavlja 100% financiranje).</p>	<p>ETS+</p>	<p>Zagotovo so sredstva Interreg, ki omogočajo teritorialno sodelovanje, zelo pomembna. Žal pa stopnja sofinanciranja v okviru teh programov ostaja nespremenjena, saj nacionalnega prispevka ni mogoče zagotoviti za vse programe oz. sklade. Predsednik Vlade RS je namreč zagotovil, da se bodo v okviru EKP 2021-2027 območjem v zahodni kohezijski regiji, zagotavljala dodatna sredstva iz nacionalne ovojnice, ki (kjer relevantno) bodo prispevala manjkajoči delež sofinanciranja do maksimalno 85 %. Ideja je, da se glede stopnje sofinanciranja naredijo preračuni na podoben način, kot je v Zakonu o financiranju občin, kjer se pogleda koeficient razvitosti določenega območja. V bolj razvitih občinah KRZS bo stopnja sofinanciranja 40%, v neki manj razviti občini KRZS, pa bo 40% financirala EU, preostanek do 85% pa državni proračun.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

					Enotna metodologija bo veljala za vsa območja.
26	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	Povečanje vloge Regijskih razvojnih agencij Regijske razvojne agencije pomenijo veliko podporo in možnost razvoja za občine v regijah, prav take pa so izjemen povezovalni člen le-teh v regiji. Ne zasledujejo parcialnih interesov, ampak so usmerjene izključno v celosten regionalni razvoj in s tem prevzemajo veliko delo in odgovornosti. Predlagamo, da se v samih programskih dokumentih tudi konkretno opredeli vloga RRA, tako vključitve v delovne skupine, v projekte za razvoj regionalnih politik in endogenega razvoja, kot tudi, da se jih vključi v financiranje iz naslova tehnične pomoči.	Podporno okolje	Vlogo RRA ne določa normativni ali programski okvir izvajanja EKP 2021-2027. Vloga RRA je določena v nacionalni zakonodaji in podzakonskih aktih s področja spodbujanja skladnega regionalnega razvoja. Izhajajoč iz navedenega dejstva se upošteva tudi področje financiranja delovanja. Kar pa se tiče morebitnega projektne dela v okviru EKP 2021-2027 pa je to potrebno obravnavati v okviru predvidenih vsebin za sofinanciranje in ne nosilcev izvajanja.
27	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	Vprašanja v razpravi 1. 12. 2021: 1. Ali lahko RRA prijavljajo projekte občin kot vodilni partnerji in so posledično plačani tudi znotraj projekta preko upravičenih stroškov? 2. Ali so RRA lahko plačani za svoje delo preko upravičenih stroškov na projektih občin, ki jim nudijo podporo.	Podporno okolje	V skladu s trenutnim predlogom regionalne razvojne agencije (RRA) sodelujejo v prvi fazi pri izboru operacij v imenu razvojnih regij, ki pripravijo seznam ključnih regijskih in med-regijskih operacij ter ostalih operacij (skladno s politiko endogene regionalne politike se pripravi dogovore za razvoj regij). V kolikor bi torej lahko RRA prijavljale projekte občin kot vodilni partnerji in prejemale sredstva iz naslova projektov ali bili za svojo podporo občinam plačane iz projektov, bi to pomenilo konflikt interesov v skladu z njihovo vlogo pri izboru operacij.
28			3. Zakaj se popolnoma spreminja mehanizem CTN, ki je bil v perspektivi 2014-20 zelo uspešen, in zakaj ni bil upoštevan celovit predlog ZMOS za izvajanje mehanizma CTN v 2021-27, ki je že upošteval naše zahteve Evropske komisije (npr. FUU)? (Predlog je bil posredovan in večkrat predstavljen SVRK in PO MOP, MZI) 4. Zakaj omejitev večnivojskega pristopa (multilevel governance)? Zakaj ni več predviden ZMOS kot posredniški organ za izbor operacij? 5. Zakaj se zmanjšuje vloga mestnih občin v mehanizmu?	CTN	Mehanizem CTN se v obdobju 2021-2027 ne spreminja. Glej tudi odgovor na vprašanje 5 Z vidika zmanjšanja administrativnega bremena se zmanjšuje število posredniških organov. Bo pa ZMOS dejansko še vedno lahko imel pri izboru operacij enako vlogo, saj se v prvi fazi izbora operacij predvideva, da v imenu mestne občine ali mestne občine v

			<p>6. Zakaj so bila iz izvajanja mehanizma CTN izvzeta sredstva KS in niso bila dodeljena sredstva ESS+, kar bi prispevalo k izvajanju celovitih projektov?</p> <p>7. Kako načrtujete preprečitev drobitve sredstev in doseganje celovitih projektov pri izvajanju mehanizma CTN, ko se vsebina s 4 PN širi na 8 SC in z bistveno širitvijo kroga upravičencev?</p> <p>8. Vsebina za izvajanje mehanizma CTN je povzeta v SC 9.1 s spodbujanjem celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih, denarja pa na tej SC ni. V Programu so sredstva razdrobljena na 8 SC. Ali je možno sredstva za CTN zagotoviti na SC 9.1?</p> <p>9. Partnerski sporazum v zvezi s tehnično podporo izrecno navaja, da bo ta usmerjena v nove mehanizme, kot je ERP, nikjer pa ne omenja potrebe po tehnični pomoči za izvajanje mehanizma CTN. Zakaj mehanizem CTN ni naveden na strani 35 partnerskega sporazuma?</p>	<p>sodelovanju z občinami funkcionalnega območja sodeluje njihov zastopnik, ki pripravi seznam operacij, ki lahko kandidirajo na javni poziv (pogoj za kandidiranje).</p> <p>Glede sredstev ESS+ v okviru teritorialnih pristopov glej odgovora na vprašanji 6 in 48. Smiselno enak odgovor velja tudi za sredstva KS.</p> <p>Glede zagotavljanja sredstev v okviru različnih CP je potrebno najprej izhajati iz zagotavljanja potrebnih tematskih koncentracij, ki v največji meri opredeljujejo možne finančne scenarije. Če je v vzhodni kohezijski regiji glede zahtev EK za tematsko koncentracijo sredstev ESRR možen večji manevrski prostor, pa tega praktično ni v zahodni kohezijski regiji. Ne glede na to, je možno odpiranje vsebinskega področja (ni pa pričakovati s tem povezanih znatnih sredstev).</p> <p>Za zagotavljanje celovitosti obravnave ukrepanja CTN dodatno usmerjamo na dve pomembni dejstvi, po vsebini se celovitost zagotavlja v okviru med seboj povezanega načrtovanja ukrepanja v okviru trajnostnih urbanih strategij in načrtovanja tudi drugih finančnih virov kot le sredstev EKP 2021-2027.</p> <p>Morebitno zagotavljanje tehnične pomoči bo med drugim tudi predmet ocene v okviru administrativne usposobljenosti.</p>
--	--	--	---	---

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

29	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 1. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Vzhodna Slovenija	10. Kateri ukrepi so predvideni, da se ne bode ponovile nekatere sistemske pomanjkljivosti pretekle perspektive?	Sistem izvajanja	<p>V okviru mehanizma DRR so predvidene določene spremembe, ki pa morajo biti še usklajene z vsemi deležniki.</p> <p>Predlog je, da se določen odstotek vnaprej opredeljenih sredstev nameni za regijske projekte, medtem ko se preostala sredstva namenijo za izvedbo javnih pozivov, v okviru katerih se bodo lahko prijavljali tudi lokalni projekti. Hkrati se bodo kvote opredelile le do 31. 12. 2026, po tem pa se bodo sredstva dodeljevala na podlagi pripravljenosti posameznih projektov, s čimer se bo zagotovilo ustrezno črpanje sredstev.</p> <p>V skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) mehanizem ostaja in je ustrezen definicijam EK za teritorialni mehanizem.</p>
30			<p>11. Kako se naj izvaja celovita endogena regionalna politika, če so iz nje izključene mestne občine?</p> <p>Kakšne možnosti načrtujete za izvedbo celovitih projektov na način, da bi se lahko kombinirali viri iz različnih SC in različnih virov?</p> <p>12. Zakaj v vsebine, ki se jo bo naslavljal z ERP, ni vključena CP1, SC 1.4.: z izkoriščanjem prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe?</p>	Endogena regionalna politika	<p>Glej odgovor na vprašanje 5.</p> <p>Kombinacija virov iz različnih SC je seveda dopustna in mogoča.</p> <p>V okviru SC 1.4 se načrtuje mapping potreb na novoustanovljeni Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo, ki bo opredelila ključne strateške projekte, ki bodo komplementarni ukrepom iz NOO. Sredstva so namreč omejena in ni mogoče financirati vseh vsebin, ki sicer izkazujejo potrebo.</p>
31			<p>13. Ali se v okviru CP1: pametna Evropa, načrtujejo sredstva tudi za naložbe v izgradnjo ekonomsko poslovne infrastrukture in kje se predvideva vključitev ukrepov za gospodarstvo?</p> <p>14. Katera so načrtovana vlaganja v konkurenčnost malih in srednjih podjetij -</p>	MSP	<p>Glede umestitev ukrepov za gospodarstvo v Izhodišča za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 glej odgovor na vprašanje 4.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			konkretno, kateri so ukrepi za podporo podjetništvu in inovativnosti?		Naložbe v izgradnjo ekonomsko poslovne infrastrukture niso predvidene. Načrtovana vlaganja v konkurenčnost malih in srednjih podjetij so navedena v Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027. Za konkretnije informacije se deležniki lahko obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MGRT).
32			15. Se bode regionalni razvojni programi v obdobju 2021-2027 še vedno uresničevali z Dogovori za razvoj regij? Slednji ostajajo? 16. Kdaj bo znana konkretna opredelitev funkcionalnega območja občin (FUA)? Kakšni bode postavljeni kriteriji za FUA in kdo jih bo definiral?	Regionalni razvojni programi	Regionalni razvojni programi se bodo v obdobju 2021-2027 uresničevali tudi z Dogovori za razvoj regij. Zakonodajni okvir regionalne politike (ZSRR-2) se ni spremenil. Glej odgovor na vprašanje 22
33			17. Kakšne bodo predvidene intenzivnosti pomoči po prednostnih naložbah?	Državne pomoči	Glej odgovora na vprašanji 13 in 15
34			18. Kakšno bo obdobje upravičenih stroškov za vse sklade, vključno s SPP?	Upravičeno obdobje	V skladu z Uredbo (EU) 2021/1060 so izdatki upravičeni do prispevka iz skladov, če jih je upravičenec ali zasebni partner v operaciji javno-zasebnega partnerstva imel med datumom predložitve programa Komisiji ali 1. januarjem 2021, kar nastopi prej, in 31. decembrom 2029 in so bili v istem obdobju pri izvajanju operacij tudi plačani. Izjema so sredstva SPP v delu, ki so bila dodeljena na podlagi mehanizma Next Generation in kjer je obdobje upravičenosti do leta 2026. Glede na velik obseg sredstev, ki so trenutno še na voljo (EKP 2014-2020 ter

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

					NOO), bodo sredstva EKP 2021-2027 praviloma na voljo od leta 2023 dalje.
35			19. Ali bode v okviru teritorialnih pristopov, na voljo nepovratna sredstva tudi za Lokalne skupnosti/občine v regijah, kjer ni mestnih občin? Doslej sredstev z naslova CTN ni bilo na voljo. Kako bo v obdobju 2021-2027?	Endogena regionalna politika	Glej odgovor na vprašanje 8
36			20. Iz katerega CP ali PN bode lahko občine v obdobju 2021-2027 sofinancirale operacije sanacije in reaktivacije degradiranih območij (npr. objekti ali površine v urbanem delu občine)?	Degradirana območja	V okviru SC 3.7 je z naložbami v določeni meri predvidena tudi reaktivacija degradiranih območij še posebej v mestnem okolju (npr. vezano na izvajanje CTN).
37			21. Bodo na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda podprta le vlaganja v naprave ki bodo oskrbovale več kot 2.000 PE? V Izhodiščih je navedeno "aglomeracije s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE."	Kanalizacija	V okviru EKP 2021-2027, in sicer SC 3.5, bodo na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda podprte naložbe v odpravo neskladij v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, enako ali večjo od 2.000 PE, saj moramo prednostno doseči vse zahteve iz evropske Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode. Vlaganja v naprave, ki bodo oskrbovale manj kot 2.000 PE so namreč predvidene v okviru NOO. S strani EK je bilo pri pripravi NOO dogovorjeno, da se bodo naložbe na tem področju jasno razmejevale na ta način.
38			22. V okviru CP2 (PN 3) so v izhodiščih predvidene tudi podpore izgradnji naprav za visoko učinkovito sproizvodnjo toplote in električne energije za daljinsko ogrevanje in hlajenje z nizkimi emisijami v življenjskem ciklu za energetska izrabo preostankov komunalnih odpadkov. Se načrtuje podpora napravam za energetska izrabo preostankov komunalnih odpadkov na lokalnem, regijskem ali medregijskem nivoju?	Komunalni odpadki	Ukrep je predlagal MOP in se nanaša na nacionalno raven. Poleg tega je EK že podala negativno mnenje na naveden ukrep, kar bo treba smiselno upoštevati pri pripravi Programa.
39			23. V Izhodiščih ni zaslediti podpore investicijam v izgradnjo javnih stanovanj. Se podpora tovrstnim operacijam ne načrtuje glede na pereč problem pomanjkanja le- teh?	Stanovanja	Investicije v izgradnjo javnih najemnih stanovanj iz sredstev EKP 2021-2027 niso predvidene. Ukrep je bil umeščen v NOO, kjer je bila problematika ustrezno celovito naslovljena.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

40			24. Kakšen tip operacij je mišljen v navedbi ukrepov s področja turizma in kulture, konkretno "vlaganja v javno turistično infrastrukturo"?	Turizem in kultura	Glede konkretnih vsebin ukrepov so bili deležniki zaproseni, da se obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MGRT).
41			25. Ali je Zasavje in Zagorje ob Savi vključeno v načrt državnega kolesarskega omrežja za obdobje 2021-2027? Je npr. (državno ali občinsko) kolesarsko omrežje javna turistična infrastruktura?	Kolesarsko omrežje	Ukrep izgradnje oz. dograditve kolesarskih povezav v okviru državnega kolesarskega omrežja je predvideno v okviru SC 5.2 in ne 8.1. Ukrep je v pristojnosti MZI, na katerega se deležniki lahko obrnejo za bolj natančne informacije.
42			26. Ali ocenjujete, da bo prerasporeditev 70,67 MIO EUR iz sredstev ESRR na program Obzorje Evropa prispevali k večji uspešnosti črpanja oziroma izvajanja projektov kot v obdobju 2014-2020?	Obzorje Evropa	Ocenjujemo, da bi imela Slovenija iz naslova prenosa sredstev na program Obzorje Evropa velike koristi, ki bi se zaradi poenostavitve glede na pravila in administracijo programa Obzorja Evropa, pokazale v večjem sofinanciranju na področju znanosti, raziskav in inovacij skozi namensko vlaganje v znanost, raziskave in inovacije pod ugodnejšimi pogoji in v prispevanju k nujno potrebni mednarodni vpetosti. Ob tem je treba poudariti, da morajo biti naložbe iz naslova prenosa ESRR sredstev na Obzorje Evropa izvedene v korist države članice, ki prenaša sredstva. Smatramo, da je to priložnost, da Slovenija zagotovi dodaten finančni vložek v znanost, saj vlaganje v znanost predstavlja temeljni kamen razvoja in rasti v Sloveniji.
43			27. Bosta projektni pisarni za Sklad za pravični prehod (SPP) na poddržavni ravni vzpostavljeni na obeh RRA-jih, torej RRA Zasavje in SASA?	SPP	RRA Zasavje in RA Saša, ki že sedaj sodelujeta pri pripravi območnih načrtov za premogovni regiji, bosta vključeni v mehanizem upravljanja SPP: v postopkih izbora operacij bosta sodelovali s posredniškimi organi (ministrstvi) tako, da bosta na predlog vloge za odločitev o podpori (za projekt, javni razpis ali javni poziv) podali mnenje; pripravljali bosta poročila o izvajanju območnih načrtov,

			<p>28. Bosta pisarni imeli pristojnosti predhodnega potrjevanja projektov na regijski ravni oziroma posredniškega organa ali zgolj vlogo neke vrste tehnične pomoči pri pripravi projektov?</p> <p>29. Se za SPP načrtuje nova/ločena shema državnih pomoči?</p> <p>30. Bodo intenzivnosti pomoči v SPP enake kot v obstoječih shemah? 85% za javne subjekte npr. ter 25% za velika, 35% za srednja in 45% za mala podjetja?</p> <p>31. Kdaj se načrtuje sprejem območnih načrtov za Zasavsko in SASA regijo?</p> <p>32. Bo osnovni pogoj za črpanje sredstev iz SPP definiranje letnice zaprtja Premogovnika Velenje?»</p>		<p>sodelovali bosta pri vrednotenju izvajanja območnih načrtov.</p> <p>V okviru RRA Zasavje in RA Saša bo deloval tudi Center za pravični prehod, ki bo v vlogi povezovalca, pomoči pri pripravi projektov,.... Naloge v okviru Centra za pravični prehod bodo ločene od nalog v okviru upravljanja.</p> <p>Maksimalna intenzivnost pomoči se bo na območjih, opredeljenih v območnih načrtih za pravični prehod, povečala za 10 odstotnih točk, ko bodo za to izpolnjeni pogoji: sprejeta območna načrta in ustrezno spremenjena karta regionalnih državnih pomoči.</p> <p>Območna načrta za pravičen prehod Savinjsko-Šaleške in Zasavske regije sta prilogi Programa, zato mora njuna časovnica slediti časovnici priprave Programa.</p> <p>Definiranje letnice zaprtja Premogovnika Velenje je predpogoj za upravičenost do samih sredstev SPP.</p>
44	Elektronsko sporočilo 22. 11. 2021 In 29. 11. 2021	ga. Mateja Jazbec, Razvojni center Novo mesto	<p>CP1: Pametna Evropa</p> <p>Na lokalnem nivoju so še zaznane potrebe za primerno urejeno poslovno infrastrukturo, ki bo nudila urejen prostor za rast in razvoj malih in srednje velikih podjetij. Ali se v okviru CP1: pametna Evropa načrtujejo sredstva tudi za naložbe v izgradnjo ekonomsko poslovne infrastrukture?</p> <p>Predvidene naložbe: Katera so načrtovana vlaganja v konkurenčnost malih in srednjih podjetij – konkretno, kateri so ukrepi za podporo podjetništvu in inovativnosti?</p>	CP1: Pametna Evropa	Glej odgovora na vprašanji 4 in 31

45			<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom Iz finančnega okvira je razvidno, da bo za VZHOD namenjen 44,41 mio EUR. Ali pravilno razmišljamo, da so ta sredstva namenjena izključno za izvajanje pristopa CLLD? Trajnostni razvoj mest in Endogena regionalna politika pa se bodo financirali iz finančnih okvirov ostalih CP 1-4?</p>	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom CLLD</p>	<p>Glej odgovor na vprašanje 24</p>
46			<p>Teritorialni pristopi Izključevanje mestnih občin iz regionalne politike oz. endogenega regionalnega razvoja (ERP) ni v skladu z Zakonom o spodbujanju o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, zato menimo, da je neupravičeno izključevanje mestnih občin iz sofinanciranja ukrepov pristopa ERP. Trajnostni razvoj mest Geografsko območje: mestne občine z občinami funkcionalnega območja (območja ukrepanja). Kakšni so / bodo kriteriji za določitev funkcionalnega območja? Kdo jih bo določil? Kdaj bodo določeni? Endogena regionalna politika Zakaj v vsebino, ki se jo bo naslavljal z endogeno regionalno politiko, ni vključen CP1, SC 1.4.: z izkoriščanjem prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe? Kdaj bodo znani indikativni deleži sredstev po (razvojnih) regijah? Ne razumemo poteka korakov predvidenih za izbor operacij iz ERP – konkretno, kako bo potekal javni poziv, ki ga izvede posredniški organ.</p>	<p>Prostorski (teritorialni) pristopi CTN Endogena regionalna politika</p>	<p>Glej odgovore na vprašanja 5, 30 in 32 Glej odgovor na vprašanje 22 Glej odgovor na vprašanje 30 Glej odgovor na vprašanje 7</p>
47	Elektronsko sporočilo 22. 11. 2021 In 29. 11. 2021	ga. Mateja Jazbec, Razvojni center Novo mesto	<p>»Pri pregledu Povzetka ključnih aktivnosti po posameznih ciljnih politik, prednostnih nalogah in specifičnih ciljnih ter vsebujočih prednostnih nalog (PN) in specifičnih ciljev (SC), še posebej prednostne naloge PN 4: Spodbujanje trajnostne večmodalne urbane mobilnosti (tudi SC 4.1: S spodbujanjem trajnostne večmodalne mestne mobilnosti v okviru prehoda na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij ogljika) zaznali, da modernizacija regionalnih železniških povezav v okvir te prednostne naloge ni dovolj poudarjena.</p>	<p>CP3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti</p>	<p>SC 4.1 ni namenjen naložbam v regijsko železniško infrastrukturo. Slednjim je namenjen SC 5.2. Glede konkretnih predlogov projektov se lahko deležniki obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MZI).</p>

		<p>Seveda razumemo zaveze RS kot države članice glede izpolnjevanja Uredbe (EU) št. 1315/2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in s tem nujno povezane in načrtovane investicije predvsem v jedrno železniško TEN-T omrežje kakor tudi investicije v celovito železniško omrežje TEN-T. Vendar pa menimo, da je glede na vse pretekle izkušnje pri posodabljanju železniške infrastrukture in dolga desetletja stagnacije regionalnega železniškega prometa ter nazadovanje storitev na tem segmentu prevoza, umestitev modernizacije regionalnih železniških povezav v zadevne dokumente zelo potrebna in pomembna. S takšno umestitvijo in aktivnostmi bi se gotovo lahko zelo pospešilo nadgradnje in modernizacije regionalnih železniških povezav, s katerimi bi dosegli ustrežnejše zmogljivosti prog, zmanjšali porabo energije, zmanjšali okoljske obremenitve cestnega motornega prometa, izboljšali prometne varnosti in varovanja okolja, sprostili cestne povezave na regijskem in državnem območju ter omogočili zgledno povezanost med regijami in čezmejnimi območji. S sodobnejšimi regionalnimi železniškimi povezavami, bi le tem omogočili prevzem poglobitve, hrbtenične vloge v regionalnem javnem potniškem in tovrnem prometu in tudi čezmejnem, zagotovili bi možnost preusmeritve tovrnega prometa s cest na železnico, omogočili izboljšanje mobilnosti ob dnevnih migracijah, poslovni in turistični ponudbi ter znatno dvignili konkurenčnost in privlačnost železniškega prometa na regionalni in državni ravni. S tem bi lahko pomembno prispevali k skladnemu regionalnemu razvoju, ustvarjanju najboljših možnosti za učinkovit potek gospodarskih dejavnosti ter pomembno izboljšali mobilnost in kvaliteto življenja prebivalstva, tudi za obmejne občine in prebivalce. Trenuten potovalni čas po železnici namreč zagotovo ni konkurenčen cestnemu prometu. Krajši potovalni časi po železnici in sodobne storitve bi bistveno pripomogli k večji uporabi železniškega prometa in tako posledično zmanjšali obremenitve na cestah. V sklopu investicij v javno železniško infrastrukturo je potrebno to dejstvo nujno upoštevati.</p>		
--	--	---	--	--

			<p>Prepričani smo, da bi s tem zelo pripomogli k izpolnjevanjem veliko t. i. Ciljev politik EKP 2021 -2027, kot npr. zelena Evropa (CP 2), povezana Evropa (CP 3), družbena Evropa (CP 4), Evropa, ki je bližje državljanom (CP 5), itn. ter tako dosegli pomembno dodano vrednost Sporazuma o partnerstvu 2021 -2027.</p> <p>Glede na navedeno od vas pričakujemo, da predlog preučite in ga po možnosti udejanjite v procesu nadgradnje Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027 oz. konkretnega Programa EKP 2021-2027."</p>		
48	Elektronsko sporočilo 29. 11. 2021	Občina Rogaška Slatina	<p>Vprašanja:</p> <p>1. Zanima nas višina sredstev za instrument »ENDOGENE REGIONALNE POLITIKE«? Dodatno nas zanima kdo bo v drugi fazi pripravljaj razpise? Predlagamo, da bi za izvedbo teh projektov iz vseh prednostnih naložb imeli samo eno posredniško telo (finančna perspektiva 2007-2013 – SVLR)?</p> <p>2. Pri izvajanju lokalnega razvoja nas zanima razmejitev med podeželjem in urbanim delom? Ali so mestna naselja oziroma mestne občine upravičene do sredstev iz PN 9? V gradivu je bilo navedeno, da se vključuje v CLLD tudi ESS, če je temu tako v kakšni višini?</p> <p>3. Pri trajnostnem razvoju mest nas zanimajo na kakšen način bodo definirana območja vlaganj v primeru razširjenih funkcionalnih mestnih središč? Kako boste poskrbeli za razmejitev med vsemi tremi pristopi?</p> <p>4. Na kakšen način boste zagotovili ustrezno pripravljenost projektov, ki se bodo uvrstili v dogovor za razvoj regij?</p>	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom Endogena regionalna politika</p> <p>CLLD</p> <p>CTN</p> <p>DRR</p>	<p>Glej odgovore na vprašanja 6, 7, 22 in 35</p> <p>Oprelitev organa, pristojnega za regionalni razvoj, izhaja iz zakonodaje in je zavezujoča.</p> <p>Kot v obdobju 2014-2020, bomo tudi v nadalje, znotraj sklada ESRR celovito pokrivali vsebine. Sredstva iz ESRR bodo namenjena projektom razvoja lokalnega območja, vključno s področjem socialne vključenosti, medgeneracijskega sodelovanja in pridobivanja kompetenc. Posebna pozornost bo namenjena zmanjšanju razlik med socialno-ekonomsko prikrajšanimi osebami in območji.</p> <p>Postopek priprave dogovorov za razvoj regij in izbora projektov, ki so vključeni v dogovore, je jasno opredeljen v veljavni pravni podlagi. Omenjeno sodelovanje med predstavniki regij, MGRT in PO-ji pri izboru projektov se imenuje teritorialni razvojni dialog. Dialog se zaključi, ko PO izda soglasje za uvrstitev projekta v dogovor.</p>

					<p>OU pa mora biti vključen in sodeluje že v predhodni fazi - pri pripravi besedila povabila za pripravo dogovorov, v katerem že morajo biti jasno navedene upravičene PN/SC, projektne aktivnosti, višina razpoložljivih sredstev, stopnje sofinanciranja itd.</p> <p>Eden izmed ukrepov za uspešno črpanje sredstev je tudi razdelitev sredstev do leta 2026, pri čemer bodo prednost v okviru DRR imeli razvojni projekti, po letu 2026 pa bodo pripravljene javni pozivi, na katere se bodo lahko prijavi le projekti, ki bodo izkazali utemeljeno pripravljenost za izvedbo.</p>
49	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021	Občina Murska Sobota	<p>»Občine imamo na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda, kljub velikim vlaganjem v preteklosti, še vedno veliko težav. Tako tiste, ki kanalizacije še nimajo ustrezno rešene za vse svoje prebivalce, kot tudi tiste, ki imajo kanalizacijo sicer zgrajeno, vendar je močno dotrajana, preobremenjena, energetska neučinkovita in potrebna temeljite obnove in razširitve, brez povečevanja kanalizacijskih priključkov. Spadamo predvsem med slednje občine, z dotrajanim, preobremenjenim in za današnji čas pod dimenzioniranim kanalizacijskim sistemom na urbanem območju. Zbrana najemnina za gospodarsko javno infrastrukturo pa močno presega finančni vložek v tovrstne investicije. Podobne težave imamo z močno dotrajanimi vodovodnimi sistemi.</p> <p>Zanima nas ali bodo v bodoče v okviru novega operativnega programa 21-27, v okviru SC 3.5 podprte tudi investicije v obnovo dotrajanih kanalizacijskih sistemov in v kakšnem času lahko pričakujemo razpise za ta namen? Ali je oz. bo za tovrstne investicije možno pridobiti sofinancerska sredstva iz drugih EU virov (NOO, ipd.)?</p> <p>Trenutno so na MOP iz Načrta za okrevanje in odpornost najavili razpis za odvajanje in čiščenje za aglomeracije pod</p>	Kanalizacija	<p>Glej odgovor na vprašanje 37</p> <p>Na področju vodooskrbe se bo v okviru EKP 2021-2027, in sicer SC 3.5, prednostno urejalo vodovodne sisteme nad 10.000 PE, ki ne dosegajo ciljev Direktive o pitni vodi. Vlaganja v vodovodne sisteme pod 10.000 PE pa so predvidena v okviru NOO. S strani EK je bilo pri pripravi NOO dogovorjeno, da se bodo naložbe na tem področju jasno razmejevale na ta način.</p> <p>Ukrepi MOP-a v okviru EKP 2021-2027 predvidevajo tako izgradnjo kot obnovo infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, kot tudi izgradnjo in obnovo gospodarske javne infrastrukture za izvajanje javne službe oskrbe s pitno vodo (obnova dotrajane infrastrukture).</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			2.000 enot in vodovodne sisteme pod 10.000 prebivalcev. Na MOP smo se obrnili z vprašanjem ali v bodoče načrtujejo tudi razpise za investicije v obnove večjih kanalizacijskih sistemov in smo prejeli odgovor »da bomo lahko tovrstne projekte predvidoma prijavi za sofinanciranje v naslednji finančni perspektivi 2021-2027 ob pogoju, da bo le to zajeto v novem OP. Zato apeliramo na pripravljavce OP, da se v novem OP med ukrepe na področju varstva voda vključi tudi sofinanciranje investicij v obnovo oz. rekonstrukcijo obstoječih dotrajanih kanalizacijskih in vodovodnih sistemov.«		V okviru NOO naj bi bili razpisi MOP za navedeni področji objavljeni v začetku leta 2022.
50	posvetovanje 1. 12. 2021	ga. Saša Heat Drugovič, ZMOS	<p>Pobude in vprašanja v razpravi 1. 12. 2021: V imenu ZMOS je prosila, da se pojasni aktivnosti oz. nadaljnji koraki, po tem ko so novembra 2021 dobili izhodišča za Program in osnutek Sporazuma o partnerstvu, januarja pa se pričakuje pogajanja z EK. Pričakuje, da se čimprej določijo teritorialni pristopi.</p> <p>Podala je pobudo, da se poenostavijo postopki na PO.</p> <p>Glede CTN je vprašala, katera področja se smiselno pokriva znotraj CP5 in SC 9.1, saj je za vse vsebine namenjenih 65 mio EUR. Za CTN se po uredbi za ESRR določi %, ki je namenjen urbanem razvoju, zato je pomembno, da so financirajo tudi projekti namenjeni za degradirana območja. Vprašala je, čemu bo namenjena TP?</p>	<p>Časovnica</p> <p>Poenostavitev postopkov</p> <p>CTN</p> <p>Tehnična pomoč</p> <p>Regijski projekti</p>	<p>Okvirna časovnica je opredeljena v Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027.</p> <p>V obdobju 2021-2027 so predvidene določene poenostavitve, med drugim tudi bolj usklajeno delovanje vseh PO, z vidika enake obravnave upravičencev.</p> <p>Glej odgovora na vprašanji 22 in 36</p> <p>Glej odgovora na vprašanji 10 in 28</p>
51	posvetovanje 1. 12. 2021	g. Andrej Kostelec, občina Šentrupert	»Občina Šentrupert nima odprtega projekta in bo celo leto 2022 »brez dela«, saj bodo razpisi šele 2023. Na NOO je bila možnost in se je prijavila za dva projekta za oskrbo s pitno vodo in odvajanje in čiščenje odpadnih voda. Za občine, ki nimajo možnosti razvijati projektov, je podal predlog za pravočasno odprtje razpisov. Glede regijskih projektov je predlagal, da bi SVRK v koordinacijski funkciji določila, kar so regijski projekti in kaj so projekti za		»Regijski projekt« je opredeljen v 3. členu ZSRR-2 kot razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete razvojne regije in izkorišča njene razvojne potenciale; od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			posamezno občino, npr. poslovne cone v občini so regijski projekt, kanalizacije za manjše aglomeracije pa niso sprejeti kot regijski projekti.«		regije oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje.
52	posvetovanje 1. 12. 2021	ga. Karmen Sonjak, RRA Koroška	je povedala, da pričakujejo, da bodo vsebine Programa v skladu s programi RRA in zato so v začetku leta predlagali strokovne sodelavce, kar predstavlja partnerski odnos. Za predvidene endogene politike vidijo primanjkljaj pri CP1 in da je razvoj trajnostne mobilnosti predviden samo v CTN. Poudarila je celovit razvoj regij, kar bi morali pregledati v strokovnih skupinah in dopolniti izhodišča. MOP je naredilo spremembo aglomeracij, kjer so določene izpadle iz NOO.	Endogena politika Kanalizacija	Trajnostna mobilnost je smiselno umeščena tako v CTN kot tudi DRR. Glej odgovor na vprašanje 37
53	posvetovanje 1. 12. 2021	g. Štefan Čelan, ZRS Bistra Ptuj	je povedal, da bi moral SVRK dobiti večja pooblastila in operativnost z vidika višine sredstev, ki se izgubijo s počasnimi postopki (in inflacijo). Menil je, da bo korona kriza odnesla polovico kupne moči kot če bi bili hitrejši in bolj operativni. Poudaril je, da sta dva mehanizma boljša kot eden, da pa bi morala obstajati še tretja rešitev. Mestna občina Ptuj potrebuje prenove starega mestnega jedra, je pa težko ukrepe umestiti v Haloške občine. Glede specifik se je težko pogovarjati na nivoju ene občine, saj so Haloze sub-regija znotraj velike statistične regije Podravje, ki pa potrebuje nek nov dogovor oz. nek nov vir za financiranje.	Teritorialni pristopi Regijski projekti	Glej odgovor na vprašanje 48
54	posvetovanje 1. 12. 2021	g. Saša Aleksander Arsenovič - predsednik Sveta VKR	je povedal, da si ne želi, da se mestna občina ne bi imela kam prijaviti, saj so do sedaj v MOM uspešno počrpali 139 mio EUR, zato je želel, da se to nadgradi, saj brez večjih mest ne bo razvoja države. Želel je poudariti, da se vedno najdejo skupni regijski projekti.	Regijski projekti	Glej odgovor na vprašanje 5
55	posvetovanje 1. 12. 2021	ga. Janja Jordan, Krško	Dodatne pobude in vprašanja v »chatu« 1. 12. 2021: »Spoštovani, želeli bi si, da bi dali ESS sklad tudi v Cilj 5, kar je bila dana že večkrat pobuda.«	CP 5 ESS+	Glej odgovora na vprašanji 6 in 48
56	posvetovanje 1. 12. 2021	g. Robert Smrdelj, ZOS	»Pozdravljeni, čestitke ministru in ekipi za koncept, da preko teritorialnih pristopov pridemo vse občine do enakopravnih možnosti za uporabo kohezijskih virov. V ZOS podpiramo rešitev, da bi uvedli fleksibilne sisteme CTN za regije na NUTS3 (z projekti) in DRR-je uporabili kot splošnejši strateški dokument dogovora v regiji brez konkretizacije projektov.«	Teritorialni pristopi	Definicija Regijskih in Lokalnih projektov je opredeljena v zakonu ZSRR-2 (3. člen, osma alineja). Navedeno bi bila možna poenostavitev, ki pa je trenutna zakonodaja žal ne omogoča.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

57	posvetovanje 1. 12. 2021	ga. Nataša Šerbec - RRA Posavje	»Regijski projekt ne deli vsebine na posamezne cilje politik, zato bi morali to v tej perspektivi preseči.«	Regijski projekti	Program omogoča izvajanje projektov iz več SC.
58	posvetovanje 1. 12. 2021	g. Peter Zajc - RRA Koroška:	»Pozdravljeni. Korak k regijskim projektom ni le povezovanje občin. Ampak v znatni meri sodelovanje več državnih sektorjev med seboj. Medsektorski projekti, in tudi sicer medsektorsko (so)delovanje, pa so praviloma redkost. Tu je še precej rezerve.«	Regijski projekti	Se strinjamo, zato se določene vsebine usklajujejo na ravni več sektorjev, je pa zagotovo na tem področju še kar precej dela in izzivov.
59	Elektronsko sporočilo 15. 11. 2021	ga. Helena Mate, občina Ribnica	<p>V cilju 2: Bolj zelen, nizkoogljičen prehod na neto ničogljično gospodarstvo in odporno Evropo s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanja in upravljanja tveganj ter trajnostne urbane mobilnosti bi bilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v sklopu krožnega gospodarstva smiselno vzpodbujati povečevanje kapacitet oz. modernizacijo centrov za ločevanje odpadkov (zbirni centri) ter sofinancirati nakup ekološko prijaznega voznega parka (električna vozila, hibridna vozila) v javnih podjetjih in javnih zavodih. • Na področju zagotavljanja oskrbe s pitno vodo bi bilo nujno potrebno zagotoviti tudi vlaganje v oskrbo s kakovostno pitno vodo s sredstvi skladov ESI za sisteme za oskrbo z manj kot 10.000 prebivalcev in na področjih razdrobljene gradnje, saj obstajajo nekatera območja kjer so prebivalci še vedno brez dostopa do pitne vode. Hkrati je potrebno zagotoviti tudi sredstva za obnove obstoječih vodovodnih sistemov, saj so predvsem problematične izgube v vodovodnem omrežju, ki so v letu 2020 v Sloveniji znašale kar 27% (podatek je iz sporazuma). 	CP2: Zelena Evropa	<p>Področje spodbujanja uporabe alternativnih goriv v mestih je predmet ukrepov v okviru SC 4.1.</p> <p>Povečevanje kapacitet centrov za ločevanje odpadkov ni prioriteta EK.</p> <p>Glej odgovora na vprašanji 37 in 49</p>
60			V cilju 3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti bi bilo smiselno vzpodbujati in podpirati izgradnjo novih oz. obnovo obstoječih prostorov za izobraževanje kot tudi za varstvo (otrok, starejših, invalidov).	CP3: Bolj povezana Evropa z	Naložbe v navedene investicije so v določeni meri predvidene v okviru CP4, predvsem v vzhodni kohezijski regiji. Sredstva ESRR so namreč za ta področja

				izboljšanjem mobilnosti	omejena zaradi pravil o tematski osredotočenosti, hkrati pa morajo biti upravičena z mappingom potreb kot tudi neposredno morajo biti vezana na izvajanje ESS+ ukrepov oziroma jim morajo biti v podporo.
61			V cilju 5: Evropa bližje državljanom s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst ozemelj in lokalnih spodbud bi bilo smiselno zmanjševati razvojne razlike tako, da bi na področjih s slabšimi razvojnimi karakteristikami na določenih področjih (kanalizacije, oskrba z vodo ipd) z večjimi deleži sofinanciranj (več kot 60%) vzpodbujali razvoj in zmanjševali škodljive izpuste v okolje na področjih, ki so pod državnim in evropskim povprečjem. V Sloveniji so še prisotna območja, kjer javni sistem vodo oskrbe in prečiščevanja odpadnih voda še ni zgrajen oziroma je neustrezen. Kljub obsežnim investicijam v izgradnjo sistemov za odvajanje in čiščenje odpadnih voda, Slovenija še ne izpolnjuje zahtev Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode.	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom	Ukrepi s področja odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, kot tudi s področja oskrbe s pitno vodo, so umeščeni v SC 3.5, kjer bo javne razpise za občine izvajalo pristojno resorno ministrstvo (MOP). Glede sofinanciranja občin za zagotavljanje enakopravnega položaja pa glej odgovor na vprašanje 25

3. ZAHODNA KOHEZIJSKA REGIJA

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
62	Dopis 22. 11. 2021 in posvetovanje 3. 12. 2021	Razvojni svet kohezijske regije Zahodna Slovenija	<p>Stališče Razvojnega sveta kohezijske regije Zahodna Slovenija na temo Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027 (PS) in Izhodišča programa za izvajanje EKP v obdobju 2021-2027 (Izhodišča programa) – pripnka:</p> <p>Stališča KRZS na Izhodišča programa in</p> <p>Vprašanja iz priloge v stališčih:</p> <p>1. Mehanizem CTN za urbani razvoj mestnih občin je bil prepoznan kot primer dobre prakse na državnem in evropskem nivoju. Do sedaj je bilo komunicirano, da se bo mehanizem nadaljeval v enaki obliki z zgolj manjšimi poenostavitvami. V izhodiščih programa je predvidena sprememba načina potrjevanja operacij, ki pa pomeni korenito spremembo izvajanja, in sicer na način, da pozivov za oddajo vlog ne bo več objavljala posredniški organ za izbor operacij (do sedaj je bil to ZMOS) temveč ministrstva. To zmanjšuje vlogo mestnih občin pri izvajanju mehanizma in prenaša odločitve o časovnem poteku izvajanja povsem na stran države.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosimo za pojasnilo, zakaj se zmanjšuje vloga mestnih občin v mehanizmu in stališča, zakaj je potrebna krnitev večnivojskega pristopa? Zakaj ni več predviden ZMOS kot posredniški organ za izbor operacij? • Ali menite, da se s tem način izvajanja CTN ne bo dejansko izenačil z načinom, ki je veljal za DRR v obdobju 2014-2020? Kateri ukrepi so predvideni, da se ne bodo ponovile nekatere sistemske pomanjkljivosti? 	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom</p> <p>CTN</p> <p>ZMOS</p> <p>DRR</p>	Glej odgovore na vprašanja 22, 28, 29 in 48
63			<p>2. Mehanizem CTN je v svojem bistvu namenjen izvajanju celovitih projektov, kjer naj bi upravičenci zato dostopali do različnih virov (skladov, glej člen 30 skupne kohezijske uredbe). Zakaj v mehanizmu CTN ne bodo vključena tudi</p>	ESS+	Glej odgovora na vprašanja 6 in 48

			sredstva ESS+ in KS, kar bi prispevalo k izvajanju resnično celovitih projektov?		
64			<p>3. S ciljem omogočanja izvajanja celovitih projektov so mestne občine že spomladi podale različne predloge za poenostavitve in izboljšave izvajanja mehanizma CTN. Prosimo za posredovanje mnenj do naslednjih predlogov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V mehanizmu CTN naj se omogoči objava enotnega povabila/poziva za izbor operacij za vse specifične cilje hkrati. • V mehanizmu CTN naj bo določen samo en državni posredniški organ, ne ločeno po resorjih, temveč v obliki medresorskega organa za CTN. • V mehanizmu CTN naj se omogoči, da se izda odločitev o podpori za povabilo/poziv ZMOS, in da lahko tako izbrane operacije neposredno sklenejo pogodbo o sofinanciranju z državo. • V mehanizmu CTN naj se v primeru več ministrskih posredniških organov določijo jasna enotna navodila in enoten postopek potrjevanja operacij. 	CTN	<p>Strinjamo se, da je potrebno na podlagi do sedanjih izkušenj pristopiti k poenostavitvam izvajanja CTN, da bi se zagotovila večja učinkovitost in preglednost.</p> <p>Operativne podrobnosti izvajanja CTN ne opredeljuje Program. V pripravi samega sistema izvajanja EKP 2021-2027, vključno s pripravo nacionalne kohezijske Uredbe, predvidevamo širšo razpravo. Vaša stališča bomo tako obravnavali v pripravi operacionalizacije sistema izvajanja EKP 2021-2027.</p> <p>Glej tudi odgovor na vprašanje 28</p>
65			<p>4. Izhodišča programa za mehanizem CTN predvidevajo vključenost večjega števila specifičnih ciljev (SC), pri čemer trenutno vsak posamezni SC nima zadostnega obsega sredstev, da bi omogočal izvajanje celovitih projektov vseh mestnih občin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kako načrtujete preprečitev fragmentacije sredstev po SC v izvajanju mehanizma CTN? <p>Kako načrtujete možnost izvedbe celovitih projektov na način, da bi se lahko kombinirali viri iz različnih SC in različnih virov?</p>	CTN	<p>Glej odgovor na vprašanje 28</p> <p>Navedena možnost obstaja že v tej perspektivi, vendar se ni koristila.</p>
66			<p>5. Področje trajnostnega urbanega razvoja ima v izvajanju EKP posebno težo, kar izhaja iz strateških in pravnih dokumentov EU (Leipziška listina, Nova Leipziška listina, Uredba o ESRR in KS itd.). V vsebini Izhodišč Programa in Partnerskega sporazuma pa te teme ni zaznati, z izjemo omemb pri trajnostni urbani mobilnosti. Ali načrtujete vsebino Programa in Partnerskega sporazuma dopolniti z omembo izzivov oziroma načrtovanih ukrepov za trajnostni urbani razvoj, npr. pri posameznih ciljnih politik (1, 2, 5)?</p>		<p>Izvajanje trajnostnega razvoja mest oz. CTN je predvideno v okviru več CP in SC, kot tudi sami usmerjate.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

67			<p>6. Pri izvajanju EKP so ključnega pomena kazalniki o katerih se poroča. Za trajnostni urbani razvoj so pglavitni kazalniki učinka iz priloge Uredbe o ESRR in KS vključeni v SC 9.1 (npr. RCO 74, 75, 76, 114). Zakaj potem izvajanje mehanizma CTN za urbani razvoj ni vsebinsko predvideno tudi v SC 9.1 (čeprav je ta SC naveden v seznamu SC za CTN pri opisu mehanizma)? Ali se načrtuje uporaba teh kazalnikov pri drugih SC, ki bodo vključeni v izvajanje CTN, npr. pri SC 3.7, kot to omogoča Uredba o ESRR in KS?</p>	CTN	Glej odgovor na vprašanje 22
68			<p>7. Izhodišča Programa izključujejo mestne občine iz izvajanja mehanizma endogene regionalne politike (ERP). Kako si predstavljate izvajanje regijskih projektov brez regijskih središč? Ali ne menite, da bi bila bolj ustrezna rešitev, da se mestnim občinam omeji dostop do financiranja zgolj tistih projektov oz. SC, ki se financirajo že v okviru mehanizma CTN?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Partnerski sporazum v zvezi s tehnično podporo izrecno navaja, da bo ta usmerjena v nove mehanizme, kot je ERP, nikjer pa ne omenja potrebe po tehnični pomoči za izvajanje mehanizma CTN. Zakaj mehanizem CTN ni naveden na strani 35 partnerskega sporazuma? • Za hiter začetek dejanskega izvajanja nove perspektive je nujno, da občine načrtujejo projekte in finančne vire že v tem trenutku, da bo investicijska dokumentacija zrela ob objavah prvih razpisov in pozivov. Delež sofinanciranja iz evropskih skladov je znan. Kakšen bo pa delež sofinanciranja iz proračuna države, predvsem za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija in za bolj razvita območja znotraj nje? 	Zahodna Slovenija	Glej odgovore na vprašanja 4, 5, 25 in 28
69			<p>8. na str. 5 (Izhodišča programa) je navedeno: "Ker so mesta pomemben dejavnik in gonilo razvoja, bomo tudi v tej perspektivi, v skladu z zahtevo EK, zagotavljali vsaj 8 % sredstev ESRR za trajnostni razvoj mest." Vprašanje: kaj je v tem primeru mišljeno kot mesto - vsa mesta ali mesta v Mestnih občinah? prav tako na str. 25 pod naslovom Teritorialni pristopi navaja, da bo Slovenija podpirala celostni teritorialni razvoj pod točko a) celostne teritorialne naložbe;</p>	CTN	Mišljene so mestne občine v okviru mehanizma CTN, za katerega Uredba (EU) 2021/1060 opredeljuje naveden delež sredstev ESRR.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			Vprašanje: ali bo ta oblika oz. mehanizem podpiral vse občine ali samo Mestne občine?		V okviru mehanizma CTN govorimo o podpori mestnim območjem, vključno s funkcionalnimi mestnimi območji. Gre torej predvsem za ukrepe mestnih občin.
70			9. Na str. 28 (Izhodišča programa) je navedeno: "Zaradi izzivov, ki so medsebojno prepleteni in kompleksni, bomo upravičence spodbujali k strateškemu pristopu za njihovo reševanje in jih podpirali pri pripravi relevantnih celovitih projektov v mestnih občinah in tudi v njihovih funkcionalnih območjih." Vprašanje: prosimo za definicijo "funkcionalno mestno območje".	Funkcionalno mestno območje	Glej odgovor na vprašanje 22
71			10. na str. 48 (PS) pod točko a) Trajnostni razvoj mest (CTN) Vprašanje: v primeru, da bodo tudi "navadne občine" upravičene do CTN sredstev, ali bodo morale imeti izdelane TUS-e? Vprašanje: v primeru, da bodo morale imeti svoje TUS-e, ali se bo ta TUS morala navezovati na TUS Mestne občine?	TUS	V okviru mehanizma CTN bodo morali biti projekti skladni s TUS.
72			ENDOGENA REGIONALNA POLITIKA 11. Str. 5 (Izhodišča programa): V luči spodbujanja skladnejšega regionalnega razvoja bo vzpostavljen sistem za podporo endogeni regionalni politiki ter lokalnemu razvoju, ki ga vodi skupnost. Pojasnilo, kakšen sistem ima OU tu v mislih? 12. V dokumentih nismo zasledili omembe regijskih projektov, ki bi se izvajali. Prosimo za komentar. 13. Zanima nas zakaj je mehanizem endogene regionalne politike – "DRR" v zahodni kohezijski regiji izločen pri celotnem CP1, CP2 in CP4. Predlagamo, da se	Endogena regionalna politika Sistem	Ko gre za spodbujanje skladnejšega regionalnega razvoja bo vzpostavljen (1) sistem za podporo endogeni regionalni politiki oz. drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica (v skladu z ZSRR-2 oz. DRR) ter (2) lokalnemu razvoju, ki ga vodi skupnost oz. CLLD. Regijski projekti so del regionalnih razvojnih programov tako kot doslej. Predlagane naj bodo usmeritve in ukrepi, na podlagi katerih bodo regije reševale identificirane izzive. Mehanizem endogene regionalne politike oziroma DRR v tej fazi ni razdeljen na kohezijski regiji, pač pa so SC opredeljeni

			mehanizem endogene regionalne politike doda pod CP1, CP2 in CP4 (zahodna kohezijske regija).		za obe kohezijski regiji. V skladu s splošno kohezijsko uredbo pa bo delež sredstev za posamezno kohezijsko regijo različen.
73			<p>TERITORIALNI PRISTOPI</p> <p>14. Po prebiranju predstavljenih izhodišč ukrepov in indikative razdelitve virov med Vzhodno in Zahodno kohezijsko regijo ugotavljamo, da manjše občine iz Zahodnega dela Slovenije, ki niso mestne občine ali ne ležijo v funkcionalnem območju mestnih občin, praktično nimajo več dostopa do nepovratnih razvojnih sredstev za naložbe iz OP EKP 2021-2027. Ostaja nam le LAS, katerega sredstva so pretežno neinvesticijska in namenjena pretežno neinvesticijskim partnerskim projektom različnih deležnikov.</p> <p>15. Kakšne nepovratne spodbude iz OP EKP 2021-2027 lahko pričakuje manjša občina (6.000 prebivalcev) v Zahodni kohezijski regiji in ima kanalizacijsko omrežje že zgrajeno, potrebuje pa pomoč pri naložbah v turistično infrastrukturo, socialno-zdravstveno infrastrukturo in obnovo kulturne dediščine? Kako boste zagotovili razvojno vrzel in zaostanek, ki bo pri tem nastal?</p> <p>Želel bi opozoriti, da je precej občin zahodne kohezijske regije po indeksu razvitosti pod slovenskim povprečjem, med njimi kar 5 gorenjskih občin Jezersko, Kranjska Gora, Tržič, Gorje, Bohinj ter tudi sosednje občine območja TNP (Kobarid, Bovec) in druge občine kot npr. Piran, Ajdovščina, Sežana....”</p> <p>16. Na strani 22. je naveden cilj politike 5.</p>	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom</p> <p>Prostorski (teritorialni) pristopi</p> <p>CLLD</p> <p>Kanalizacija</p> <p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom</p>	<p>Ostaja LAS, katerega sredstva so pretežno neinvesticijska in namenjena pretežno neinvesticijskim partnerskim projektom različnih deležnikov.</p> <p>Sredstva ESRR za CP4 žal v skladu s tematsko osredotočenostjo za zahodno kohezijsko regijo niso predvidena.</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 25.</p>

			<p>5. Cilj politike 5: Evropa, ki je bliže državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst območij ter lokalnih pobud // EVROPA, KI JE BLIŽJE DRŽAVLJANOM</p> <p>CP5: Evropa, ki je bliže državljanom</p> <p>PN 9: Evropa, ki je bliže državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud</p> <p>• SC 9.1: S spodbujanjem celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih</p> <p>• SC 9.2: S spodbujanjem celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti na območjih, ki niso mestna območja</p> <p>Ukrepi</p> <p>V okviru navedenega cilja politike bomo nasiljavali:</p> <p>(i) ukrepe v okviru urbanih območij ter</p> <p>(ii) ukrepe v okviru podeželja in obalnih območij.</p> <p>Namen ukrepov je spodbujanje lokalnega razvoja preko že uporabljenega in uveljavljenega pristopa lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost CLLD, ki bo potekal v okviru lokalnih akcijskih skupin (LAS).</p> <p>Predvidene naložbe</p> <ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje urbanega razvoja s pomočjo teritorialnih pristopov, v kolikor bodo izkazane potrebe, uhitajoč iz pripravljenih teritorialnih strategij Spodbujanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, uhitajoč iz pripravljenih strategij lokalnega razvoja. <p>Finančni okvir</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Cilj politike</th> <th rowspan="2">Skupna vsota</th> <th colspan="6">Program VFO 2021-2027 (Mio €)</th> <th rowspan="2">Skupna vsota</th> </tr> <tr> <th>ESS+</th> <th>ESS</th> <th>ESRR</th> <th>KS</th> <th>SRP</th> <th>Skupna vsota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CP5 - Bliže državljanom</td> <td>5</td> <td>44,41</td> <td>20,00</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>64,41</td> </tr> <tr> <td>CP5 - Bliže državljanom (skupaj)</td> <td></td> <td>44,41</td> <td>20,00</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>64,41</td> </tr> </tbody> </table>	Cilj politike	Skupna vsota	Program VFO 2021-2027 (Mio €)						Skupna vsota	ESS+	ESS	ESRR	KS	SRP	Skupna vsota	CP5 - Bliže državljanom	5	44,41	20,00					64,41	CP5 - Bliže državljanom (skupaj)		44,41	20,00					64,41		<p>Glej odgovor na vprašanje 24.</p> <p>V okviru CP5 so predvideni sredstva za CTN in CLLD.</p> <p>Glede indikativne razdelitve sredstev glej odgovor na vprašanje 7.</p>
Cilj politike	Skupna vsota	Program VFO 2021-2027 (Mio €)						Skupna vsota																														
		ESS+	ESS	ESRR	KS	SRP	Skupna vsota																															
CP5 - Bliže državljanom	5	44,41	20,00					64,41																														
CP5 - Bliže državljanom (skupaj)		44,41	20,00					64,41																														
74			<p>SPECIFIČNI CILJI IN PREDNOSTNE NALOŽBE</p> <p>17. na str. 17 in 18 (Izhodišča programa) je zapisano pod SC 7.2. in SC 7.7. ista vsebina</p> <p>Vprašanje: ali gre za pomoto ali bi morala biti specifična cilja različna?</p> <p>18. na str. 18 (Izhodišča programa) so predstavljeni ukrepi z omogočitvenimi pogoji za PN 6 in PN 7</p> <p>Vprašanje: kateri so ukrepi za PN 8?</p>	<p>SC 7.2. in SC 7.7.</p> <p>PN 6 in PN 7</p> <p>PN 8</p>	<p>Gre za podobne vsebine, pri čemer SC 7.2 opredeljuje Uredba (EU) 2021/1057, ki opredeljuje sklad ESS+, SC 7.7 pa je opredeljen z Uredbo (EU) 2021/1058, ki pa opredeljuje sklada ESRR in KS.</p> <p>Za PN 8 ukrepi natančneje še niso opredeljeni. Pristojni resorni ministrstvi sta MGRT in MK.</p>																																	

		<p>Vprašanje: ali bo za to področje ESRR dodaten vir sredstev (poleg NOO)?</p> <p>19. Obenem menimo (Izhodišča programa), da je PN 8, ki je umeščena pod CP 4, manj koherentna s PN 6 in PN 7 in bi bilo bolj ustrezno, da bi jo umestili pod CP 5 - Evropa bliže državljanom, kjer celoten cilj naslavlja spodbujanje trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja, obalnih območij ter lokalnih pobud - s čimer bi bila turizem in kultura lahko veliko bolj združljiva z ostalimi prednostnimi nalogami tega cilja. Predlagamo, da razmislite o realokaciji PN 8.</p> <p>20. Zanima nas, kako bo potekal mehanizem preko »teritorialnih razvojnih strategij«. Predvsem v povezavi s pripravo RRP-jev. Če bodo tudi tukaj upravičenci MSP-ji in javne institucije – na kakšen način?</p> <p>21. Teritorialni mehanizmi so opredeljeni zelo na splošno – če se sledi zakonskim določilom (ZSRR) potem sklepamo, da se bo izvajal DRR? Neopredeljeno pa ostaja kako se bo zagotavljal urbani razvoj v mestnih naseljih – ne mestnih občin?</p>	<p>MSP</p> <p>DRR</p>	<p>Tako je. V okviru NOO so že predvideni ukrepi s področja turizma in kulturne dediščine. V okviru EKP 2021-2027 bodo zato načrtovani ukrepi, ki bodo komplementarni NOO.</p> <p>Umestitev posameznega SC v določen CP je opredeljen že z evropskimi uredbami. Uredba (EU) 2021/1058, ki opredeljuje sklada ESRR in KS, določa, da se SC 8.1 umešča pod CP4.</p> <p>Ko gre za dodeljevanje sredstev za MSP je najprej potrebno izhajati, da gre v splošnem za področje dodeljevanja državnih pomoči. Ob upoštevanju navedenega pa je vprašanje okvira upravičencev DRR najprej izziv za regije in njene deležnike, da to najprej pripoznajo. Do sedaj temu namreč ni bilo tako. Od tam naprej pa se lahko išče ustrezne rešitve.</p> <p>Endogena regionalna politika se bo tako kot doslej izvajala z dogovori za razvoj regij.</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 22</p>
75		<p>SKLAD ZA PRAVIČNI PREHOD</p> <p>22. na str. 10 in 11 (PS): Specifični cilj SPP - Evropa za pravični prehod: vključeni sta premogovni regiji Savinjsko - Saleška dolina in Zasavska, kjer se predvideva ukinitve rabe premoga in prestrukturiranje gospodarstva in tudi z okoljskega in socialnega vidika.</p> <p>Izdelana je Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij pri čemer TEŠ in NEK zagotavljata 2/3 energije potrebne za gospodarstvo.</p>	SPP	<p>Deležniki so bili za odgovor napoteni na pristojno resorno ministrstvo (MZI).</p>

		<p>Vprašanje: kako bo država zagotovila dovolj energije za gospodarstvo celotne Slovenije po zaprtju TEŠ-a od leta 2030 - 2033?</p> <p>Vprašanje; predvidevamo, da bo se bo odgovor na zgornje vprašanje nanašal na OVE, vendar pri teh vemo, da niso zadostni in niso stabilni (voda, sonce)?</p> <p>Vprašanje: zakaj Slovenija v Zeleni prehod na področju večje rabe OVE ne vključi tudi vetra?</p> <p>23. Kljub temu, da smo večkrat predlagali, da se v NOO in Partnerski sporazum vključi tudi Gorenjska v Sklad za pravični prehod, saj je ta regija energetske najbolj obremenjena z rabo fosilnih goriv, se to ni zgodilo. Tudi v NOO je sredstev, ki so neposredno namenjena gospodarstvu za Zeleni prehod, Komponenta 1, ukrep prestrukturiranje DS na OVE, je sredstev precej malo za MSP-je.</p> <p>Vprašanje: prosimo za navedbo dodatnih možnosti (konkretnih virov), kjer bodo MSP lahko koristili sredstva za prestrukturiranje na OVE?</p>	<p>OVE</p> <p>SPP</p> <p>MSP</p>	<p>V okviru SC 3.2 so predvideni ukrepi za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE, in sicer sončne in vetrne elektrarne.</p> <p>Poleg Savinjsko-Šaleške in Zasavske regije je Slovenija predlagala še 4 industrijske regije, ki bi bile upravičene do sredstev SPP, vendar je predlog EK zavrnila.</p> <p>V okviru SC 3.1 so predvideni ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu, ki med drugim obsegajo tudi zniževanje uporabe fosilnih goriv.</p>
76		<p>RAZNO</p> <p>24. na str. 20 (PS): poglavje 2.1. Usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladi:</p> <p>Predlog: za boljši pregled predlagamo, da se izdela preglednica v kateri bodo navedeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CILJI POLITIKE, - Skladi, - dopolnjevanje EKP z drugimi skladi (sinergije), instrumenti, mehanizmi, - ukrepi 	<p>Tabela komplementarnosti</p>	<p>Za boljši pregled področja komplementarnosti se vzporedno pripravlja posebna preglednica, ki naj bi natančneje predstavila področje. V Sporazumu o partnerstvu smo namreč omejeni s prostorom za vsebine in moramo s tem v zvezi le te posplošiti.</p>
77		<p>25. na str. 47 (PS) je navedeno, da bodo postopki preverjanj poenostavljeni, odpravili podvajanje nalog in poenostavili same postopke:</p> <p>Vprašanje: prosimo za predstavitev navedenih poenostavitev na enem primeru?</p>	<p>Poenostavitve</p>	<p>Navodila za izvajanje, ki bodo obsegala poenostavitve, se še pripravljajo.</p>
78		<p>26. na str. 47 (PS) je navedeno, da bodo optimizirali delovanje informacijskega sistema:</p> <p>Vprašanje: ali bo vzpostavljen nov informacijski sistem?</p>	<p>Informacijski sistem</p>	<p>V teku je nadgradnja obstoječega informacijskega sistema (eMA2).</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

79			<p>27. V dokumentih v okviru CP 2 bi bilo potrebno opredeliti tudi vire financiranja za vzpostavitev infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v aglomeracijah s skupno obremenitvijo manjšo od 2.000 PE ter na področju vodooskrbe za urejanje vodovodnih sistemov pod 10.000 prebivalcev. Prosimo za komentar.</p> <p>28. Predlagamo, da se pri CP2 – zelena Evropa, jasno navede, da se v okviru tega cilja lahko sofinancirajo tudi operacije, ki <u>posredno</u> prispevajo k ohranjanju in izboljšanju okolja, narave npr. operacije čiščenja odpadnih vod, operacije urbanizirane renaturacije degradiranih območij ipd.</p>	CP2: Zelena Evropa	<p>Glej odgovora na vprašanji 37 in 49</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 36</p>
80	posvetovanje 3. 12. 2021	g. Iztok Škerlič, občine Izola	je prosil za nasvet glede umeščanja projektov v CTN, CLLD in DRR za primer priobalnega pasu Koper-Izola. V tem trenutku meni, da ni mogoče vsega predvideti in se sprašuje, ali je najbolje, da projekt uvrstimo v DRR, CTN in TUS in počakajo na rešitve za projekte, ker gre za en projekt, ki se razteza čez dve občini?	DRR, CTN in CLLD	<p>Na področju CLLD morajo biti projekti skladni s SLR. Najprej morajo biti potrjeni na ravni LAS. Vsebine morajo biti skladne s CLLD. Večja investicijska vlaganja na CLLD niso upravičena.</p> <p>Podan je bil predlog, da se vsebine umesti tako v TUS kot tudi RRP in se poskuša kombinirati vire financiranja oziroma teritorialne mehanizme.</p>
81	posvetovanje 3. 12. 2021	g. Rok Šimenc, BSC Kranj	je povedal, da je vsebinsko dokument dobro pripravljen in da zajema vsa področja. Kot RRA se zavzemajo za regionalni razvoj vseh občin in razume argumente glede delitve sredstev DRR, CTN in CLLD , vendar prosi za ponoven razmislek o sredstvih DRR, kjer mestne občine trenutno niso upravičene do sredstev. Mestna občina je središče regije in ogromno projektov se nanaša na mestno občino in deluje povezovalno z drugimi občinami. Povedal je, da resnično iščejo regijske projekte, zato bi bilo zelo »nerodno« znotraj regije izločiti mestno občino.	DRR, CTN in CLLD	Žal trenutno zakonodaja ne omogoča združevanja mehanizmov CTN in DRR.
81	posvetovanje 3. 12. 2021	g. Franc Čebulj, župan občine Cerklje na Gorenjskem	je izpostavil problem za izgradnjo kanalizacije pod 2.000 p.e., saj je dodatno preko 3.000 p.e. glede na dnevne migracije (turizem, smučanje). Kam se lahko prijavijo?	Kanalizacija	Podan je bil predlog, da se obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MOP) in poskušajo najti rešitev.

2. in 3. SKUPNE POBUDE IN VPRAŠANJA VZHODNE IN ZAHODNE KOHEZIJSKE REGIJE – RRA GIZ, SOS, ZMOS in ZOS

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
82	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	RRA GIZ	<p>»RRA GIZ podpira močno regionalno politiko v finančni perspektivi 2021-2027 in do sedaj delujoče instrumente izvajana endogene regionalne politike. Glede na pripravljena »IZHODIŠČA PROGRAMA ZA IZVAJANJE EKP 2021-2027«, podajamo skupno stališče na poglavje Teritorialni pristopi.</p> <p>Opažamo, da trajnostni razvoj mest v dokumentu pridobiva poglobitno vlogo, čeprav glede na Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja to tangira regionalno politiko in razvojne regije. Regionalna politika je namreč strukturna politika, ki obsega razvojne dejavnosti in programe za doseganje skladnega regionalnega razvoja in se izvaja z ukrepi endogene regionalne politike ter z usklajevanjem razvojnih politik, ki pomembno vplivajo na regionalni razvoj. Pričujoča izhodišča programa pomen regionalnega razvoja in regionalne politike minimalizirajo, kar je v nasprotju namena, ki ga zasleduje Evropska komisija. Slednja zagovarja komplementarnost instrumentov, zato podpiramo stališče, da je endogena regionalna politika krovna in se izvaja z instrumenti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dogovor za razvoj regij - celostne teritorialne naložbe in - lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost. <p>Slednje pomeni, da se morata pristopa Trajnostni razvoj mest in CLLD prilagajati endogeni regionalni politiki in ne obratno, kar velja tudi za usklajevanje strateških dokumentov, kjer je regionalni razvojni program temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni in tako nadrejen TUS in SLR. Skladno s tem bi morda veljalo tudi zamenjati vrsti red pristopov v izhodiščih programa, začevši z</p>	<p>CP5: Evropa, ki je bližje državljanom</p> <p>Prostorski (teritorialni) pristopi</p> <p>CLLD</p>	<p>Strinjamo se, da bi bilo potrebno v okviru spodbujanja skladnega regionalnega razvoja v okviru oz. RRP opredeliti ključne razvojne usmeritve regij, ki bi morale biti smiselno upoštevane v drugih vidikih teritorialnega razvoja.</p>

			<p>Endogeno regionalno politiko, nato Trajnostnim razvojem mest in Lokalnim razvojem.</p> <p>Ugotavljamo, da predlagani koncept v vsako regijo umešča konflikt med mestnimi in ostalimi občinami v regijah, saj so mestne občine izvzete iz teritorialnega pristopa endogene regionalne politike.</p> <p>Za izvajanje regionalne politike v Sloveniji je vzpostavljen sistem – Regionalni razvojni programi se izvajajo z dogovori za razvoj regij, zato ne razumemo, zakaj bo v luči spodbujanja skladnejšega regionalnega razvoja vzpostavljen sistem za podporo endogeni regionalni politiki ter CLLD (sistem je namreč že vzpostavljen in delujoč).</p> <p>Za vsakega od teritorialnih pristopov je potrebno opredeliti obseg sredstev kohezijske politike, kot je to navedeno za Trajnostni razvoj mest in CLLD (% sofinanciranja iz posameznih skladov). Hkrati je potrebno obsegu sredstev dodati višino sredstev nacionalnega sofinanciranja posameznega pristopa.</p> <p>Če ostaja Vlada RS zavezana k zagotavljanju kakovostnega življenja vseh prebivalcev Slovenije, bo treba sredstva EKP v območjih s pomanjkanjem razvojnih sredstev dopolniti z ustrežno višino sredstev iz državnega proračuna. Dodatno je tako potrebno zagotoviti nacionalno sofinanciranje za Kohezijsko regijo Zahodna Slovenija na način, da bo doseženo 85% sofinanciranje (EU in nacionalni prispevek skupaj), kar bo omogočilo, izenačitev stopnje sofinanciranja projektov tako Vzhodne in Zahodne kohezijske regije in s tem enako obravnavo območij iste razvitosti v Sloveniji.</p>		<p>Glej odgovor na vprašanje 7</p> <p>Zaveza Vlade RS ostaja, kot dogovorjeno. Glej odgovor na vprašanje 25 (teritorialno sodelovanje)</p>
83			<p>Prav tako je potrebna dodatna obrazložitev prerazporeditve 70,67 mio EUR na nov okvirni program Evropske unije za raziskave in inovacije Obzorje Evropa.</p>	Obzorje Evropa	Glej odgovor na vprašanje 42
84			<p>Konkretne pripombe na poglavje Teritorialnih pristopov so sledeče: 1. TRAJNOSTNI RAZVOJ MEST</p> <p>Nasprotujemo konceptu, da se endogena regionalna politika omejuje in mestne občine izključuje, saj mestne</p>	CTN	Glej odgovor na vprašanje 5

			<p>občine zajete v okviru trajnostnega razvoja mest ne bodo upravičene do sofinanciranja ukrepov v okviru pristopa endogene regionalne politike.</p> <p>Endogena regionalna politika je določena v zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in v uredbi o izvajanju endogene regionalne politike. Regionalna politika zajema razvojne regije in ne statusa občin oz. deležnikov. Zato se endogena regionalna politika izvaja z ukrepi na ravni razvojne regije, ki je po 6. členu zakona temeljna funkcionalna teritorialna enota za načrtovanje regionalne politike in izvajanje nalog regionalnega razvoja, ki jo v enovito zaključeno prostorsko celoto združujejo poselitveni, gospodarski, infrastrukturni in naravni sistemi ter na kateri je mogoče zagotoviti interesno sodelovanje razvojnih partnerjev. Regija obsega občine, ki so vključene v teritorialno enoto NUTS 3 v okviru statistične teritorialne členitve R Slovenije.</p>		
85			<p>2. LOKALNI RAZVOJ (CLLD)</p> <p>V dosedanjih predlogih je bilo predvideno, da se programu CLLD priključi tudi Evropski socialni sklad. Iz zadnjega dokumenta je razvidno, da se CLLD ne bo več financiral iz ESS, njegove vsebine pa naj bi prevzel ESRR – to je razvidno iz zadnjega odstavka pri opisu CLLD (Ključni vidiki razmejevanja...).</p> <p>Predlagamo, da se uvede ESS kot vir financiranja, pri čemer je potrebno opredeliti in povečati sredstva za omenjeni pristop na vseh skladih. ESPRA namenja 30 % sredstev, ESRR in EKGP pa naj bi sredstva zmanjšali, predlagamo 10 % iz vseh skladov.</p>	CLLD	Glej odgovora na vprašanji 6 in 48
86			<p>3. ENDOGENA REGIONALNA POLITIKA</p> <p>Endogena regionalna politika je del regionalne politike, ki je usmerjen v uresničevanje teritorialnih razvojnih ciljev in se izvaja kot povezovanje notranjih razvojnih pobud razvojnih regij po načelu od spodaj navzgor. Vsebine financiranja je potrebno opredeliti v okviru prioritet regij – pristop od spodaj navzgor, definiran v regionalnih razvojnih programih 2021- 2027.</p>	Endogena regionalna politika	Glej odgovor na vprašanje 7

			<p>Endogeno regionalno politiko je potrebno v skladu s tem nasloviti tudi s specifičnim ciljem CP1: Pametna Evropa, SC 1.2 s krepitvijo trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami (kot je npr. projekt PONI).</p> <p>Nasprotujemo, da se ukrepi trajnostne mobilnosti naslavlajo samo v okviru trajnostnega razvoja mest oz. mestnih občin in ne v sklopu endogene regionalne politike. V primerjavi s pristopom trajnostnega razvoja mest ne more biti endogena regionalna politika usmerjena na problemska območja - na potencialne in posebna izhodišča oddaljenih lokalnih območij in skupnosti ter za premagovanje negativnih učinkov nizke stopnje poseljenosti in obrobnosti.</p> <p>Sofinanciranje regijskih projektov je potrebno določiti v skladu z dogovori za razvoj regij, kar je tudi zakonski ukrep endogene regionalne politike in izvedbeni instrument RRP. RRP je strateško izhodišče za oblikovanje seznama operacij v okviru tega mehanizma (najpomembnejši regijski projekti, ki se bodo izvajali skozi ta mehanizem).</p> <p>Regijski projekti iz dogovora za razvoj regij (izvedbeni dokument RRP) se naj potrjujejo neposredno s postopkom neposredne potrditve operacije (ključni regijski projekti, ki se načrtujejo za poenoteno izvajanje v regijah so Regijska štipendijska shema, Regijska garancijska shema, Podjetno nad izzive, Regio invest SI, Regionalno prostorsko načrtovanje, Prehranska samooskrba, Regijske destinacijske organizacije, Subjekti inovativnega okolja, SPOT).</p> <p>Pri postopku izbora regijskih projektov nasprotujemo dvofaznosti (izbor na nivoju regije in v drugi fazi javni poziv) temveč zagovarjamo direktno potrditev projektov, ki so izbrani na nivoju regije, kar postopke pospeši.</p> <p>Dodeljevanje sredstev se mora izvajati do 31.12.2028 in ne do 31.12.2026 kot navajajo Izhodišča progama za izvajanje EKP 2021-2027.</p>		
--	--	--	---	--	--

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

88	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	RRA GIZ	»Trenutno aktivnost SVRK smatramo kot prvo informacijo o osnutkih: - Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in EK za obdobje 2021-2027 - Izhodišč programa za izvajanje EKP 2021-2021 Prosimo za nadaljnjo časovnico, ki bo opredelila, kdaj se bo začelo formalno posvetovanje o teh dolgoročnih dokumentih finančne perspektive 2021-2027 v okviru imenovanih pogajalskih skupin kohezijskih regij za programiranje, saj posvetovanje z javnostmi nikakor ne predstavlja partnerskega dialoga.«	Časovnica	Indikativna časovnica je navedena na zadnji strani Izhodišč za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2021-2027. Ko bo finančni razrez določen na ravni Vlade RS, bo v roku približno 1 meseca pripravljen osnutek Programa, ki bo objavljen na spletni strani SVRK. Sledil bo drugi krog posvetovanj z deležniki ter usklajevanje z EK. Formalno se načrtuje vložitev Programa na EK do sredine leta 2022.
89	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	Skupnost občin Slovenije	»Člani Komisije za razvojne projekte pri Skupnosti občin Slovenije so se v ponedeljek, 22. novembra 2021 sestali na 4. seji, na kateri so bili prisotni tudi člani Predsedstva Skupnosti občin Slovenije. V tretji točki dnevnega reda so obravnavali Sporazum o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027 in izhodišča Programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027, kjer so izpostavili potrebe, izzive in položaj občin. V nadaljevanju vam posredujemo zbrane izpostavljene pripombe in predloge: SPLOŠNE PRIPOMBE/PREDLOGI 1. Nasprotujejo zmanjšanju sredstev za financiranje projektov CLLD, ter predlagajo, da se za financiranje uporabijo tudi sredstva ESS (v okviru CP 4). 2. Izpostavili so pomen uravnoteženega dostopa do različnih finančnih virov. 3. Predlagajo vključitev možnosti črpanja sredstev za urbane vsebine občinam s sedeži upravnih enot. 4. Želijo več poudarka na urejanju degradiranih območij, predvsem poslovnih, z namenom ohranjanja kmetijskih in nepozidanih stavbnih zemljišč.	Splošne Pripombe/Predlogi	Glej odgovora na vprašanji 6 in 48 Vsebine ti. urbanega razvoja so vezane na področje izvajanja CTN in pa s tem povezanih mestnih občin. Vse ostale občine pa bodo lahko kandidirale za sredstva tretjega teritorialnega mehanizma oz. DRR. Glej odgovor na vprašanje 36

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			<p>5. Predlagajo višja sredstva za zeleni prehod gospodarstva.</p> <p>6. Predlagajo uvedbo dodatnega kriterija povezanosti državnih in občinskih investicij.</p> <p>7. Predlagajo možnost za sofinanciranje projektov iz različnih virov: lastnih virov občin, sofinanciranje RS, EU in zasebnih viri.</p>		<p>Za področje gospodarstva je v okviru različnih SC namenjenih zelo veliko sredstev. Pri tem je zeleni prehod gospodarstva prečna vsebina, ki je prisotna pri večini ukrepov.</p> <p>Opredelitev kriterijev je vezano na izvedbeno fazo izvajanja VFO 2021-2027 oziroma na oblikovanje meril za izbor operacij, kjer predlagamo, da se navedeno vprašanje ustrezno izpostavi.</p> <p>Kombinacija različnih virov je dopustna in spodbujena že v tem obdobju (2014-2020) in bo tudi v obdobju 2021-2027.</p>
90	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	Skupnost občin Slovenije	<p>PREDLOGI PO POSAMEZNIH CILJIH</p> <p>8. Cilj politike 2 (stran 13): Predvidene naložbe v okviru CP2: V tretjem odstavku predlagajo dodatek: »dvig odpornosti CZ na regijskem in lokalnem nivoju«. S predlaganim bi na lokalnem in regionalnem nivoju dvignili nivo logističnih kapacitet CZ in omogočili vzpostavitev ustreznih infrastrukturnih pogojev za hiter in učinkovit odziv sil ZRP na podnebno pogojene nesreče. Z naložbami v dodani sklop bi opolnomočili strukture CZ na regionalnem in lokalnem nivoju in omogočili ustrezno oskrbo prizadetega prebivalstva po podnebno pogojenih in ostalih nesrečah.</p>	CP2: Zelena Evropa	Za predloge konkretnih projektov, se deležniki lahko obrnejo na pristojno resorno ministrstvo oz. vladno službo (URSZR).
91			<p>9. Izpostavljen je bil predlog, da se z endogeno regionalno politiko, vključi v CP1, SC 1.4.: z izkoriščanjem prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe. Prav tako je bilo izpostavljeno vprašanje kdaj bodo znani indikativni deleži sredstev po (razvojnih) regijah?</p>	Endogena regionalna politika	Glej odgovora na vprašanja 7 in 30
92			<p>10. Predlagano je bilo, da se ukrepi trajnostne mobilnosti naslavljajo tudi v sklopu endogene regionalne politike. Brez sofinancerskih sredstev v sklopu ERP za urbani razvoj mest, ki nimajo statusa mestne občine ne bo mogoče spodbujati razvoja za</p>	Ukrepi trajnostne mobilnosti	Glej odgovore na vprašanja 7, 39 in 73

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			dvig kakovosti bivanja v teh mestih (ureditve mestnih jeder, športni in kulturnih objektov, šole, vrtci, okrepitev stanovanjskega fonda...). V predlaganih dokumentih se urbani razvoj naslavlja zgolj v trajnostni razvoj mestnih občin, s čimer se članice in člani ne strinjajo.		
93	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	Skupnost občin Slovenije	11. V okviru prednostnega cilja Pametna Evropa 2.1 predlagamo vključitev vsebine: Razvoj regijskih centrov za delo na daljavo (za javni sektor, s pomočjo občin bi se uredile pisarne, zaposleni bi delali iz lokalnega okolja, ne bi se vozili v Ljubljano, povečala bi se potrošnja v lokalnem okolju, bilo bi manj prometa...).	CP1: Pametna Evropa	Glej odgovor na vprašanje 1
93.b			12. V okviru prednostnega cilja 2.0 Digitalizacija predlagamo uvedbo desi index-a za občine s ciljem za pregled razvitosti na digitalnem področju za občine. Prav tako predlagamo strokovno pomoč iz tehnične pomoči za razvoj in podporo pri uvedbi digitalnih storitev na področju občin.	Digitalna preobrazba	DESI indeks opredeljuje EK na ravni držav članic in vsako leto objavi rezultate. Predlagamo, da se deležniki za področje digitalizacije obrnejo na SVDP. Glej odgovor na vprašanje 28
94	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	Skupnost občin Slovenije	13. V okviru prednostnega cilja 2 Zelena Evropa, PN3 Izgradnja vodovodov in kanalizacij (pod 2000 PE). Pripravljavca opozarjamo, da ne spregleda potrebe občin v vlaganja v vodovodne sisteme in kanalizacijo v aglomeracijah pod 2000 PE, četudi se bodo ti lahko financirali iz Načrta za okrevanje in odpornost. Predvidevamo namreč, da so potrebe na terenu večje kot razpoložljiva sredstva iz NOO. Ker bo stopnja sofinanciranja lahko znašala največ 50% stroška bi morda bilo na mestu dopustiti možnost kombiniranja sredstev iz naslova NOO in kohezije. Predlagamo tudi, da se v pričujoče poglavje doda možnost financiranja prenove zbirnih centrov iz kohezijskih sredstev.	CP2: Zelena Evropa Kanalizacija	Glej odgovor na vprašanje 37 V skladu z dogovorom z EK, je treba najprej izpolniti zahteve iz Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode.
95			14. PN5 Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezanosti IKT: Predlagamo, da je v prednostni nalogi naveden integrirani prevoz ne javni prevoz (povezovanje različnih prevozov – šolskih, mestnih s prevozi v organizaciji države), saj je ključno	PN5 Bolj povezana Evropa	Nazivi PN izhajajo iz Strategije razvoja Slovenije do leta 2030. Predlagali bomo nekoliko drugačne, Sloveniji bližje, nazive PN.

96			<p>povezovanje različnih oblik javnega prevoza – zagotovljena večja učinkovitost in racionalnost.</p> <p>15. Prednostna naloga 7: Vzdržen, vključujoč in kakovosten sistem dolgotrajne oskrbe in zdravstvenega varstva ter zagotavljanje dostojnega življenja in vključenosti za vse, SC 7.4: Predlagamo, da se vključi podpora stanovanjski gradnji tudi skozi drugačne oblike financiranja (npr. skozi stanovanjske zadrage), v EU je že uveljavljen princip stanovanjske kooperative – gre za inovativne oblike zagotavljanja dosegljivih stanovanj (povezovanje države – občin – zasebnega sektorja).</p>	<p>PN 7, SC 7.4</p> <p>Stanovanja</p>	<p>Glej odgovor na vprašanje 39</p>
97			<p>16. Prednostna naloga 7, SC 7.4: Izpostavili bi pomen financiranja odprave arhitekturnih ovir ter možnost sofinanciranja po vzoru sofinanciranja energetskih prenov stavb. Področje sodi v kategorijo dolgotrajne oskrbe, saj omogoča starejšim, pa tudi drugim gibljivo bivanje v primarnih domovih (blokkih), kar je cilj tako slovenske kot evropske politike.</p> <p>17. Cilj politike 5 Evropa, ki je bližje državljanom, PN9: Predlagamo možnost vzpostavitve »rezidenc« za strokovnjake po vzoru umetniških rezidenc, model bi omogočal večjo fleksibilnost strokovnjakov ter podporo pri razvijanju inovativnih modelov tudi v območjih, iz katerih se zaradi različnih razlogov strokovnjaki selijo v delovno bolj ugodna okolja.</p> <p>18. Pozivamo, da se dostop do tehnične pomoči omogoči tudi občinam. Na SOS že več let opozarjamo na potrebo po institucionalni podpori občinam. V okviru tehnične pomoči bi se naslavljal skupne potrebe občin in ustanovile skupne točke za lokalne skupnosti (identificiranje skupnih potreb in priprava projektov ne glede na velikost in lokacijo posamezne občine, povezovanje idej, priprav skupnih rešitev, svetovanje pri raznih rešitvah).</p> <p>Pozivamo vas, da navedene predloge/pripombe vključite v Program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027.</p>	<p>PN 7, SC 7.4</p> <p>Odprava arhitekturnih ovir</p>	<p>SC 7.4 je opredeljen v okviru sklada ESS+ in ne omogoča sofinanciranja infrastrukturnih projektov. V okviru navedenega SC so predvideni tudi ukrepi, s katerimi bi se zagotovile manjše prilagoditve bivalnega okolja, ki bodo osebam podaljševale bivanje v domačem okolju. Strinjamo pa se, da je v okviru energetskih prenov večstanovanjskih stavb (SC 3.1) smiselno upoštevati navedeno z vidika celovite energetske prenove, kjer se upošteva tudi potrebe ranljivih skupin, predvsem invalidov in starejših.</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 28</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			Članice in člani komisije so izpostavili vprašanja v povezavi z dokumentom Izhodišča Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027, ki vam jih navajamo v nadaljevanju. Vljudno vas prosimo za posredovanje odgovorov in pojasnil.			
98	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	Skupnost Slovenije	občin	1. Cilj politike 1: Med ukrepi in predvidenimi naložbami niso zasledili sofinanciranja ekonomsko poslovne infrastrukture v poslovnih conah, ki bo nudila urejen prostor za rast in razvoj malih in srednje velikih podjetij. Potrebe na tem področju so še vedno velike. Ali se v okviru CP1: pametna Evropa načrtujejo sredstva tudi za naložbe v izgradnjo ekonomsko poslovne infrastrukture? V kolikor to ni predvideno, predlagajo, da se med predvidene naložbe doda ukrep za urejanje ekonomsko poslovne infrastrukture v poslovnih conah. Zanima jih tudi, katera so načrtovana vlaganja v konkurenčnost malih in srednjih podjetij – konkretno, kateri so ukrepi	CP1: Pametna Evropa	Glej odgovor na vprašanje 31
99	Elektronsko sporočilo 30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR	Skupnost Slovenije	občin	Cilj politike 5: Iz finančnega okvira je razvidno, da bo za VZHOD namenjenih 44,41 mio EUR. Zanima jih, ali so ta sredstva namenjena izključno za izvajanje pristopa CLLD? Izpostavljajo, da višina sredstev za financiranje Cilja 5 ne zadošča, saj se preko tega ukrepa izvaja razvojna politika občin, s poudarkom na problemskih/obmejnih območij. Gre za edini pristop od spodaj navzgor, kjer okolje samo pripravlja projekte. Trenutno je za izvajanje cilja politike 5 namenjenih manj kot 2% sredstev iz finančnega okvira EKP 2021+. Predlog Sveta regije JVS Slovenije je bil, da se samo za izvajanje pristopa CLLD nameni najmanj 4% sredstev kohezijske politike. Vztrajajo, da mora višina sredstev v tej perspektivi ostati vsaj v takšni višini kot so bila do sedaj oziroma je podan predlog, da se nameni višjo vrednost sredstev.	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom	Glej odgovor na vprašanje 24 Višina sredstev, predvidenih za CLLD, bo najmanj v višini, kot je bila do sedaj.
100	Elektronsko sporočilo	Skupnost Slovenije	občin	Teritorialni pristopi	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom	

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

	30. 11. 2021 za obe posvetovanji 1.12.2021 in 3.12.2021 z VKR in ZKR		<p>3.1 Trajnostni razvoj mest: Geografsko območje: mestne občine z občinami funkcionalnega območja (območja ukrepanja). Kakšni so/bodo kriteriji za določitev funkcionalnega območja? Kdo jih bo določil? Kdaj bodo določeni? Podajajo predlog, da se navedeno jasno definira.</p> <p>3.2 Endogena regionalna politika (ERP): Izpostavljeno je bilo vprašanje zakaj v vsebino, ki se jo bo naslavljalo z endogeno regionalno politiko, ni vključen CP1, SC 1.4.: z izkoriščanjem prednosti digitalizacije za državljanke, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe? Predlagajo, da se navedeno doda. Prav tako je bilo podano vprašanje kdaj bodo znani indikativni deleži sredstev po (razvojnih) regijah?</p>	<p>Prostorski (teritorialni) pristopi</p> <p>Endogena regionalna politika</p> <p>Indikativna alokacija sredstev</p>	<p>Glej odgovor na vprašanje 22</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 30</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 7</p>
101			<p>4. Izpostavljeno je bilo vprašanje iz katerih sredstev se bosta sofinancirala Trajnostni razvoj mest in Endogena regionalna politika?</p> <p>Ali bodo sredstva namenjena tudi iz sredstev namenjenih CLLD (44,41 mio €)?</p> <p>V kolikor se bosta ukrepa financirala tudi iz CP 5 se članice in člani s tem ne strinjajo.</p>	<p>CTN in Endogena regionalna politika</p> <p>CLLD</p>	Glej odgovora na vprašanji 22 in 24
102			<p>5. Na strani 29 so zapisani ključni predvideni koraki, ki jim je potrebno slediti, pri izboru operacij:</p> <p>- v prvi fazi bodo pri izboru operacij v imenu razvojnih regij sodelovale regionalne razvojne agencije, ki pripravijo seznam ključnih regijskih in medregijskih operacij ter ostalih operacij; izpostavljeno je bilo vprašanje, na podlagi katerih kriterijev in na podlagi katerega načina se bo določalo seznam ključnih regijskih projektov? Namreč ni jasno, kako in na kakšen način bodo RRA-ji to izvajali oz. čemu je to potrebno, glede na to, da je za drugo fazo predviden javni poziv?</p>	RRA	Glej odgovora na vprašanji 7 in 26
103			<p>7. Področje trajnostnega urbanega razvoja ima v izvajanju EKP posebno težo, kar izhaja iz strateških in pravnih dokumentov EU (Leipziška listina, Nova leipziška listina, Uredba o ESRR in KS itd.). V vsebini Izhodišč Programa in Partnerskega sporazuma pa te</p>	Trajnostni Urbani Razvoj	Glej odgovor na vprašanje 66

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			teme ni zaznati, z izjemo omemb pri trajnostni urbani mobilnosti. Ali načrtujete vsebino Programa in Partnerskega sporazuma dopolniti z omembo izzivov oziroma načrtovanih ukrepov za trajnostni urbani razvoj, npr. pri posameznih ciljnih politik (1, 2, 5)?		
104			8. Mehanizem CTN je v svojem bistvu namenjen izvajanju celovitih projektov, kjer naj bi upravičenci zato dostopali do različnih virov (skladov, člen 30 skupne kohezijske uredbe). Izpostavljeno je bilo vprašanje, zakaj v mehanizem CTN ne bodo vključena tudi sredstva ESS+ in KS, kar bi prispevalo k izvajanju resnično celovitih projektov?	ESS+	Glej odgovora na vprašanja 6 in 48
105			9. Izhodišča programa za mehanizem CTN predvidevajo vključenost večjega števila specifičnih ciljev (SC), pri čemer trenutno vsak posamezni SC nima zadostnega obsega sredstva, da bi omogočal izvajanje celovitih projektov vseh mestnih občin. a. Kako načrtujete preprečitev fragmentacije sredstev po SC v izvajanju mehanizma CTN? b. Kako načrtujete možnost izvedbe celovitih projektov na način, da bi se lahko kombinirali viri iz različnih SC in različnih virov?	CTN	Glej odgovora na vprašanja 28 in 65
106			10. Pri izvajanju EKP so ključnega pomena kazalniki, o katerih se poroča. Za trajnostni urbani razvoj so poglobitveni kazalniki učinka iz priloge Uredbe o ESRR in KS vključeni v SC 9.1 (npr. RCO 74, 75, 76, 114). Občine so izpostavile zakaj izvajanje mehanizma CTN za urbani razvoj ni vsebinsko predvideno tudi v SC 9.1 (čeprav je ta SC naveden v seznamu SC za CTN pri opisu mehanizma)? Ali se načrtuje uporaba teh kazalnikov pri drugih SC, ki bodo vključeni v izvajanje CTN, npr. pri SC 3.7 , kot to omogoča Uredba o ESRR in KS?	SC 9.1 SC 3.7	Glej odgovor na vprašanje 22
107	Dopis – prejeto 23. 11. 2021	Dr. Peter Verlič, občina Grosuplje	Predlog za umestitev medobčinskega projekta v Program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 za ciljno politiko Pametna Evropa: »V imenu občin Skupne občinske uprave SG (SOU SG) s podporo Digitalnega inovacijskega stičišča	CP1: Pametna Evropa	Predlagano je bilo, da se glede konkretnih predlogov ukrepov za področje digitalizacije deležniki obrnejo na pristojen resorni organ (SVDP) ter po potrebi tudi na pristojno resorno

			<p>Slovenije predlagamo umestitev medobčinskega projekta s strani konzorcija občin SG v Program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027. Na področju, ki ga s svojimi vsebinami zajema omenjeni Operativni program, imajo namreč občine SOU SG številne ideje in potencialne. Tako bi kateri izmed projektov, ki vsebinsko sodijo v okvir omenjene CPI - Pametna Evropa, dobil priložnost za izvedbo ter s tem aktivno pripomogel k spodbuditi razvoja digitalnih rešitev v korist prebivalcev naših občin ter širše skupnosti.</p> <p>Naraščajoča globalizacija od lokalnih skupnosti, gospodarstva, pa tudi posameznikov, terja hitro odzivnost in prilagodljivost. V navezavi na slednje v okviru SOU SG poteka ambiciozno zastavljen razvoj, kjer smo za potrebe naših petih občin v letu 2021 zasnovali s Strategijo digitalizacije konzorcija občin SG. Pri uresničevanju zastavljenih ciljev sledimo strateškim usmeritvam ter smernicam evropskih in nacionalnih dokumentov. Pametna mesta in skupnosti pri tem predstavljajo enega izmed glavnih vsebinskih področij, zato smo pripravili več projektov na področju digitalizacije, kot je na primer pripravljeni projekt »Pametno z vodo«, ki bi s pomočjo digitalne tehnologije izboljšalo lociranje vodnih izgub in bi omogočil digitalizacijo celotnega vodnega kroga vključno z vodovodnim sistemom in človekom. Taksen projekt bi ustrezal tudi enemu od opredeljenih izzivov Programa s CP2-Zelena Evropa. Zavedamo se namreč, da so spremembe v pristopih upravljanja z mesti in skupnostmi ključne za kakovost življenja v prihodnje.</p> <p>Na območju naših občin že imamo identificirane številne projekte, vezane na pametne rešitve na različnih področjih, ki jih Program s svojimi specifičnimi cilji za Pametno Evropo naslavlja in se nanašajo na dejanske potrebe lokalnega okolja. V njihovem okviru</p>		<p>ministrstvo za področje gospodarstva (MGRT).</p>
--	--	--	---	--	---

			<p>želimo na inovativen način izkoristiti in povezati različne napredne tehnologije, ki bi olajšale kakovost življenja v naših občinah, hkrati pa pripomogle tudi k digitalizaciji nase države kot celote . Pri celotni zasnovi nas z tehničnimi aspekti podpira Digitalno inovacijsko stičišče Slovenije (DIH Slovenija), ki skrbi za strokovno tehnično usmeritev pri naših projekti digitalizacije.«</p>		
108	Elektronska pošta 23. 11. 2021	g. Boštjan Požar, RRA Zeleni Kras	<p>1. S kakšnimi mehanizmi bo država zmanjšala razvojne razlike na ravni NUTS 3? Razvojne razlike so se v pretekli finančni perspektivi namreč znatno povečale.</p> <p>2. S kakšnimi mehanizmi ima država namen spodbuditi regijske projekte? Kot vemo je ena izmed težav v razvoju tudi pretirana razdrobljenost države, izvajanje lokalnih vsebin, pomanjkanje povezovanja med (pre)majhnimi Občinami itd. Regionalna dimenzija projektov, vključevanje RRA-jev ki zagotavljajo regionalno dimenzijo, povezovanje razvojnih partnerjev v regijah...</p> <p>3. RRA-ji so brezzobi tiger. Zakonsko določeno vlogo RRA-jev bi lahko okrepili na način, da bi država zagotovila financiranje za izvajanje dela zakonsko določenih nalog (različni resorji za vsebine kot so RŠS, RDO, PONI, internacionalizacija, prostorsko načrtovanje ipd), ki bi jih država prepoznala kot uspešne in koristne. Da bi bilo v povprečju pokritih vsaj 70% teh nalog, 30% financiranja razvojnih nalog pa bi RRA-ji iskali na trgu. Na ta način bi regije imele boljši razvojni fokus in bi lažje zasledovale razvojne cilje regije, ne pa da se RRA-ji večji del časa ukvarjajo z lastno eksistenco.</p> <p>4. Mehanizem DRR: na kakšen način se bo izvajal in koliko sredstev bo namenjeno izvajanju tega mehanizma? Kaj je s t. i. CTN2?</p>	Endogena regionalna politika	<p>Predlog je, da se določen, vnaprej določen, delež sredstev v okviru DRR nameni za regijske projekte, razlika pa se nameni za javne pozive, kamor se lahko prijavljajo lokalni projekti.</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 26</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 7</p>

			<p>5. Ali je predvideno nacionalno sofinanciranje za projekte ETS? Vse naše sosedске države 100 % krijejo upravičene stroške v teh projektih. V nasprotnem primeru bodo ta sredstva v največji meri koristili le še neposredni proračunski uporabniki, kot so ministrstva in občine.</p> <p>6. Ali so bo tehnična pomoč alocirala tudi na regionalno raven? V kolikor ne, kje so razlogi za to?</p> <p>7. V izhodiščih programa za izvajanje EKP je za izvajanje CP5 predvidenih 65,23 mio evrov. Ali so ta sredstva namenjena zgolj za izvajanje programa CLLD ali tudi CTN1. Če je predvideno za oba programa, kakšna je delitev sredstev med njimi?</p> <p>8. V osnutku Partnerskega sporazuma iz januarja 2021 je bilo predvideno izvajanje CLLD iz treh skladov (EKSRP, ESRR in ESS+), v zadnjem osnutku pa slednjega ni več. Zakaj je prišlo do spremembe?</p>		<p>Glej odgovor na vprašanje 25</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 28</p> <p>Glej odgovora na vprašanja 7 in 24</p> <p>Glej odgovora na vprašanja 6 in 48</p>
109	dopis 10. 12. 2021	g. Matjaž Rakovec, predsednik ZMOS	<p>Ključna stališča ZMOS - dopis 10. 12. 2021:</p> <p>»V Združenju mestnih občin Slovenije (ZMOS) smo pregledali osnutek »Sporazuma o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021-2027« in »Izhodišča Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027«. Zahvaljujemo se za vaša pojasnila na posvetih 1. in 3. decembra. Podrobne pripombe na vsebino programskih dokumentov s poudarkom na CTN vam bomo posredovali v prihodnjem tednu, tukaj pa bi vam želeli prenesti ključna stališča mestnih občin, in sicer:</p> <p>1. CTN</p> <p>i. Pristop od spodaj navzgor, večnivojsko upravljanje - bottom-up approach, multilevel governance</p> <p>Kljub napovedim, da se bo mehanizem CTN kot primer dobre prakse, prepoznan kot tak tudi na evropski ravni, nadaljeval v enaki obliki, z zgolj nekaterimi manjšimi poenostavitvami, ugotavljamo, da se korenito spreminja. Z načinom, kot je trenutno predlagan v</p>	CTN	<p>Glej odgovor na vprašanje 28</p>

		<p>Izhodiščih Programa, se de facto izenačuje način potrjevanja operacij z načinom, ki je veljal za mehanizem DRR, za katerega ste sami večkrat ugotovili, da ni dovolj učinkovit in da ni primer dobre prakse. Bistvenima elementoma pristopa CTN bottom-up approach in multilevel governance s predlagano spremembo ne bo zadoščeno.</p> <p>Organ upravljanja zato pozivamo, da ohrani dvofazni postopek v enaki obliki kot poteka pri izvajanju mehanizma CTN v okviru finančne perspektive 2014-2020, tj;</p> <ul style="list-style-type: none"> - da v prvi fazi ZMOS kot zastopnik mestnih občin in kot posredniški organ za izbor operacij objavi javni poziv za predložitve vlog za projekte, - da Skupščina ZMOS kot zastopnik mestnih občin in kot posredniški organ za izbor operacij potrdi seznam izbranih operacij po posameznem javnem pozivu, - da se lahko izbrane operacije na podlagi uvrstitve na seznam takoj predložijo v drugo fazo,2 tj. v pregled na ministrski posredniški organ. <p>ii. Financiranje iz več virov - multi-fund Bistven element mehanizma CTN je, da kombinira različne vire. Zato pozivamo organ upravljanja, da pri izvajanju CTN vključi tudi sredstva Kohezijskega sklada in ESS+ za izvajanje celovitih projektov kot to zahteva Evropska komisija in kot je v interesu vseh deležnikov.</p> <p>iii. Celostno, teritorialno - integrated, territorial Za zagotavljanje celovitosti projektov je potrebno zagotoviti upravičenost različnih vsebin na enotni prijavi za sofinanciranje. Zdaj je predlaganih 8 specifični ciljev (SC), kar pomeni drobljenje sredstev in neizvedljivo okolje za realno dodeljevanje sredstev. Strinjamo se, da lahko naši projekti zasledujejo in prispevajo tudi k drugim SC, izvorno pa menimo, da bi morali CTN programirati pod SC 9.1 (CP 5, PN 9) za celostni razvoj mestnih območij, kot to izhaja iz evropskih uredb. Menimo, da ta SC zajema ključne</p>		<p>Glej odgovor na vprašanje 28</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 22</p>
--	--	--	--	---

			<p>vsebine za urbani razvoj, zato ponovno dajemo pobudo, da se na tej SC zagotovijo zadostna sredstva. Na ta način se lahko doseže bistveno zmanjšano administrativno breme in učinkovitost izvajanja mehanizma in razvojnih projektov.</p> <p>2. Vsebinska definiranost trajnostnega urbanega razvoja Nedavno je bil v okviru slovenskega predsedovanja sprejet Ljubljanski dogovor o nadaljnjem izvajanju Urbane agende EU, ki je pomemben za razvoj mest. Trajnostni urbani razvoj ima v okviru izvajanja EKP posebno težo, v vsebini obeh programskih dokumentov pa tega področja skorajda ni zaznati. Nujno je, da se oba dokumenta vsebinsko dopolni z ustreznimi odstavki o izzivih in ukrepanju na področju trajnostnega urbanega razvoja. V kolikor predlog v točki 1.iii ni izvedljiv, je potrebno te vsebine ustrezno umestiti v drug primeren cilj politik.</p> <p>3. Zagotavljanje državnega sofinanciranja projektom iz Kohezijske regije Zahodne Slovenije Ponovno podajamo zahtevo, da se zagotovijo državna sredstva za dodatno sofinanciranje vseh projektov v Kohezijski regiji Zahodna Slovenija na način, da se izenači končna stopnja sofinanciranja za vse upravičence (85 %). S tem bo dosežena tudi ohranitev razmerja sredstev 40:60 med obema regijama (tako v okviru CTN kot na splošno v EKP). Brez te dodatne državne podpore bo ogroženo izvajanje projektov (tako urbanih kot regijskih) v zahodnem delu države, saj bi bila končna stopnja sofinanciranja prenizka oziroma nevzdržna za občinske proračune.</p> <p>4. Celoviti regijski projekti v okviru mehanizma endogene regionalne politike (ERP) Različni mehanizmi naslavlajo različne namene in so posledično primerni za različne upravičence. Mestne občine so regionalna središča in gonilo razvoja, zato je za zagotavljanje celovitosti projektov regionalnega razvoja potrebna njihova vključenost v mehanizem.</p>	<p>Trajnostni urbani razvoj</p> <p>Zahodna Slovenija</p> <p>Celoviti projekti</p> <p>Endogena regionalna politika</p>	<p>Glej odgovor na vprašanje 66</p> <p>Glej odgovora na vprašanja 25 (teritorialno sodelovanje) in 82</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 5</p>
--	--	--	--	---	---

			<p>Mestne občine podpirajo razvoj ostalih občin in vedno znova poudarjajo, da morajo imeti vsi upravičenci omogočen razvoj ter da ni namen, da bi mestne občine kandidirale za sredstva, ki so namenjena ostalim občinam. Zato Organu upravljanja predlagamo, da opredeli pravila na način, da mestne občine sodelujejo v regionalnih projektih za vsebine, specifične za regionalni razvoj, in za doseganje celovitosti projektov, ne pa za vsebine, ki bodo primarno financirane iz mehanizma CTN. Ker je VFO ključen za razvoj Slovenije v tem desetletju, je pomembno, da so mehanizmi in vsebine dobro večnivojsko usklajeni. V duhu partnerskega sodelovanja predlagamo izvedbo sestanka državne sekretarke in strokovnih sodelavcev SVRK, predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor in predstavnikov mestnih občin na temo urbanega razvoja in mehanizma CTN.</p> <p>Priloga 303-1-2021-3 - PS in Program 2021- – komentarji in predlogi ZMOS</p>		
110	27. 12. 2021 Dopis Generalnemu sekretariatu Vlade RS, odstop v reševanje MGRT, SVRK in MJU	g. SMRDELJ Robert Predsednik Zdrženja občin Slovenije	<p>»Predsedstvo Zdrženja občin Slovenije je na svoji 13. redni seji razpravljalo o programih prihodnje finančne perspektive in možnostih občin za pridobivanje evropskih sredstev.</p> <p>Člani predsedstva so med drugim opozorili na problematiko dolgotrajnosti postopkov potrjevanja projektov v okviru Dogovora za razvoj regij in prevelike birokratizacije.</p> <p>Menimo, da je ena izmed težav ta, da je to področje razpršeno na več resornih ministrstev. Vsako izmed njih je zadolženo za določeno področje, ni pa neke enotne točke, zato prihaja do časovnih zamud pri potrjevanju projektov. Ocenjujemo, da bi bilo smiselno celoten postopek, od priprave vsebin do končne</p>	Sistem izvajanja teritorialnih pristopov	SVRK se bo po posvetovanju s pristojnima ministrstvom MGRT in MJU v januarju 2022 odločilo o načinu izvajanja teritorialnih pristopov.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			<p>potrditev projektov voditi iz ene točke in to je Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Postopki bi bili nedvomno hitreje vodeni, prav tako bi bilo manj birokratskih ovir.</p> <p>Združenje občin Slovenije je v preteklosti že večkrat opozarjalo na nujnost, da je področje lokalne samouprave in regionalnega razvoja pod okriljem enega ministrstva oz. vladne službe. V preteklosti je temu bilo tako, in sicer v okviru Službe Vlade RS za lokalno samoupravo. O tem bi veljalo razmisliti tudi v prihodnje.«</p>		
110b	December 2021	Občina Bistrica ob Sotli	<p>Ali se lahko s sredstvi VFO 21-27 financirajo šole, vrtci, telovadnice?</p>	Šole, vrtci in telovadnice	<p>MIZŠ v okviru NOO nima predvidenih sredstev za te namene.</p> <p>VFO 2021 - 2027: EK v Prilogi D k Poročilu o državi ne predvideva naložb v navedeno infrastrukturo: šole, vrtci, telovadnice (lahko pa naložbe v opremo, digitalizacijo ipd.). To so izhodišča EK za pogajanja v programiranju. V VFO 2021-2027 so predvidene naložbe v energetske sanacije takšnih objektov.</p>

4. UMANOTERA IN OSTALE NVO S PODROČJA OKOLJA, PODNEBJA, ENERGETIKE, MOBILNOSTI

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
111	Posvetovanje 7. 12. 2021 – vprašanja	g. Andrej Gnezda - Umanotera	je podal splošen pogled in konkretna vprašanja glede področja okolja, podnebja, energetike, mobilnosti in ciljev NEPN glede na to, da po nekaterih podatkih promet ustvarja skoraj polovico emisij, objekti pa 10%. 1. Kako bo Slovenija dosegla cilje pokritosti z OVE iz NEPN ?	CP3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti OVE	V okviru EKP 2021-2027 so tako na CP2 kot tudi na CP3 predvideni predvsem ukrepi, ki jih predvideva NEPN, vezani na OVE, s katerimi bomo prispevali k ciljem NEPN. K temu je seveda treba dodati tudi sredstva SPP, NOO ter nacionalna sredstva.
112			2. Koliko je predvidenih vlaganj za železniško, cestno in kolesarsko infrastrukturo?	Finančna razdelitev	Indikativna finančna razdelitev je razvidna iz Izhodišč za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027. Natančnejši finančni razrez bo narejen v začetku leta 2022.
113			3. Kaj specifično naj bi se financiralo pri energetski prenovi stavb iz NOO in kaj iz VFO 2021-2027? Podal je mnenja: - osredotočenost na promet je ena glavnih vrzeli, še vedno so predvidene naložbe v ceste, - gospodarstvo in snovna energetska učinkovitost, - transformacije industrije na izvedbeni ravni ukrepov ni bilo zaznati, referenca na S5, - zajem odpadne toplote iz proizvodnje za sisteme daljinskega ogrevanja,	CP2: Zelena Evropa Energetska prenova stavb	Ukrepi iz NOO ter EKP 2021-2027 so smiselno komplementarni, zato oba mehanizma predvidevata naložbe v energetske prenove stavb javnega sektorja in večstanovanjske stavbe, EKP 2021-2027 pa dodatno predvideva tudi ukrep celovite energetske prenove stavb zasebnega storitvenega sektorja ter ukrepe ozaveščanja socialno ranljivih skupin in omogočanje dostopa do nepovratnih sredstev in zmanjšanje energetske revščine. V okviru cestne infrastrukture se v okviru EKP 2021-2027 predvideva zgolj investicija v 3. razvojno os. Velika razpršenost naselij v Sloveniji in razvoj kakovostne mobilnosti zahteva vlaganje tudi v cestno infrastrukturo, predvsem tretjo razvojno os v VKR, ki pa predstavlja manjši del vlaganj na

			<p>CP2: majhen delež OVE, veter, sonce, geotermalna energija, elektro omrežja so ozka grla, nove sončne elektrarne, v okviru kmetijskih zadrug in gospodarskih objektov, sredstva usmeriti v distribucijo.</p>	<p>OVE</p>	<p>področju prometa. Poleg tega so namreč podprti predvsem ukrepi za trajnostno mobilnost (železniška infrastruktura, alternativna goriva, ipd.), tudi v kombinaciji z ukrepi iz NOO.</p> <p>Na področju OVE so predvideni ukrepi za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE (sončne in vetrne elektrarne), spodbujanje novih daljinskih sistemov na OVE (ogrevanje in hlajenje), spodbujanje proizvodnje tekočih plinastih biogoriv, spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi ter spodbujanje lokalnih energetske skupnosti</p>
114			<p>CP1: gospodarstvo, digitalizacija MSP, ne pa toliko energetske intenzivni sektorji in industrija 4. Kjer bo vključeno prestrukturiranje industrijskega sektorja? Kaj je predvideno za večje industrijske porabnike v okviru obeh programov?</p>	<p>CP1: Pametna Evropa Prestrukturiranje industrijskega sektorja</p>	<p>MSP so glavna ciljna skupina v EKP 2021-2027, v NOO pa je večji poudarek na večji industriji. V SPP, v kolikor bo analiza vrzeli pokazala, da je potrebno podpreti tudi investicije velikih podjetij v teh dveh regijah, se bo lahko financiralo tudi »veliko« industrijo.</p>
115			<p>Menil je, da so pravila za prerazporeditev V in Z: CP1 več na Z, na V več v infrastrukturo (3. razvojna os), potem se bo ZKR ekonomsko bolje razvijalo, VKR pa se bo preveč vlagalo v ceste, kar bo samo omogočilo prevoz na delo v druge regije.</p>	<p>Vzhodna in Zahodna Slovenija</p>	<p>V Sloveniji že desetletja računamo zgolj na sredstva EU in nepovratne vire. V NOO ni bilo interesa za povratne vire in prav tako javno-zasebna partnerstva. Na V ni osnovne infrastrukture, da bi se mladi lahko vozili na delo (npr. v Mariboru ni služb, zato gredo v mladi Ljubljano ali Avstrijo). Potrebno je vzpostaviti celotno podporno okolje in razvijati zakonodajo, da bomo privlačni za tuje investicije. Na vzhodu je največ potreb po infrastrukturi, ker za podjetja</p>

					in raziskave ni absorpcije. Ne bo pa se vlagalo samo v infrastrukturo.
116			5. Kateri ukrepi bodo za železnice in za regionalne proge?	Železniška infrastruktura	<p>V skladu z opredelitvijo SC, ki jih je opredelila EK, je celoten SC 5.1 namenjen krepitvi železniške infrastrukture na TEN-T omrežju, v okviru SC 5.2 pa je predvidena tudi regionalna železniška infrastruktura.</p> <p>V Programu je na področju mobilnosti za trajnostno mobilnost namenjenih 80% sredstev, od tega največ železniški infrastrukturi. Posodablja se železniške proge: Primorska, Gorenjska, Koroška proga. Tudi drugje v KRVS obstajajo možnosti za posodobitev regionalnih prog. Študija razvoja regionalnih železniških prog je pokazala veliko potreb po regionalnih progah. Cilj je tudi izboljšati trend povečanja javnega potniškega prometa. Poleg tega želimo razvijati tudi trajnostno urbano mobilnost z ureditvijo kolesarske infrastrukture v mestih. Načrtujejo pa se tudi podpore za razvoj digitalnih rešitev za trajnostno mobilnost.</p>
117			6. Ali se bo dajalo prednost tistim projektom, ki so pripravljene, z gradbeno in investicijsko dokumentacijo? 7. Ali se bo delalo presoje vplivov na okolje (PVO), tudi če ne bo šlo za zaščitena območja?	DNSH PVO	<p>Z vidika zagotavljanja črpanja sredstev se bo seveda prednost dala projektom, ki so pripravljene na takojšnjo izvedbo. Celovita presoja vplivov na okolje (CPVO) bo pripravljena na ravni celotnega Programa in ne posameznih projektov, v okviru katere se bo za vse ukrepe preverilo tudi skladnost z načelom DNSH. Vsi projekti, ki jih je treba presojati, bodo predmet PVO. CPVO se že pripravlja s pomočjo MOP in zunanjega izvajalca.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

118			8. Kdaj bo na voljo Sklad za pravičen prehod? Ali smo pripravljene na črpanje iz SPP? (časovnica/pravočasnost)	SPP Časovnica	Glej odgovor na vprašanje 43
119			9. Za TP je namenjeno 100 mio EUR, kar je razmeroma veliko sredstev, komu bodo namenjena? Kje bodo sredstva za podporo deležnikom, NVO, mrežam?	Podporno okolje	Glej odgovor na vprašanje 28
120			- je nadaljeval z vprašanji: 10. V NOO je za energetiko predvidenih 80 mio, NEPN pa potrebuje 400 mio na letni ravni, kakšen je po mnenju načrtovalcev Programa razkorak (gap)?	NEPN	V Programu so predvideni tako ukrepi v OVE kot tudi v energetske učinkovitost. Vlaganja na področju elektro omrežja so zagotovljena v okviru NOO kot komplementarni ukrep. Poleg tega 5 distribucijskih podjetij vlaga (trenutno 120 mio EUR), potrebe pa so večje 4 mrd EUR. V NOO, je na voljo 80 mio EUR, za razpise, na katera se prijavljajo. Tudi na trgu lahko pridobijo potrebna sredstva, SDH spremlja njihove razvojne načrte. Potrebna je močna hrbtnica v nizko in srednje napetostnem omrežju, poraba elektrike bo rasla, zato se bodo tudi vlaganja povečevala.
121			11. Katere železniške proge se bodo objavljale iz študije LUR strategije (poleg novega potniškega centra LJ), se predvidoma obnavljajo tudi proge Ivančna gorica, Kamnik, Litija, Dolenjska, Brezovica-Borovnica?	Železniška infrastruktura	Glej odgovor na vprašanje 116 Pomembna je komplementarnost glede vlaganj v železniško infrastrukturo: - v NOO so v teku investicije v postajo Domžale, Grosuplje in okoli Ljubljane, nadgradnja tirov, omrežje daljinske proge proti Gorenjski in Primorski, - v okviru VFO 2021-2027 pa se bodo financirale proge iz Zidanega mosta in Dobove, del proti Novemu mestu in Zagrebu, štajerski krak, nato pa sledita Gorenjska in Koroška proga glede na zmožnosti.

122	e-mail 3. 12. 2021 in posvetovanje 7. 12. 2021 – vprašanja	Špela Berlot - CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp, koordinatorka Koalicije za trajnostno prometno politiko	»Ob pregledu programskih dokumentov za izvajanje evropske kohezijske politike za naslednje finančno obdobje (Izhodišča operativnega programa) so za na področje prometa opredeljene aktivnosti: Na področju trajnostne urbane mobilnosti pa so predvideni ukrepi za spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih ter infrastrukturo za trajnostno mobilnost v urbanih območjih, prednostno namenjeno infrastrukturi za multimodalni potniški promet od vrat do vrat, str. 14.	CP3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti Multimodalni potniški promet	Glej odgovor na vprašanje 116
123			Skladno z navedenim bo Slovenija začela izvajati širok nabor podpornih ukrepov, s katerimi bomo celovito pristopili k trajnostni mobilnosti ter s tem izboljšali energijsko učinkovitost in zmanjšali emisije. Ti ukrepi, ki so bili predlagani v osnutku nacionalnega energetskega in podnebne načrta Slovenije, med drugim zajemajo: (i) učinkovitejšo organizacijo sistema mobilnosti, (ii) spodbujanje javnega potniškega prometa in trajnostnega tovornega prometa ter (iii) nepovratne finančne spodbude za trajnostno mobilnost in železniško prometno infrastrukturo, sre. 15.	Energetska učinkovitost	Glej odgovor na vprašanje 116
124			Predvidene naložbe <ul style="list-style-type: none"> ▪ V prvi vrsti so zato predvidene investicije v posodobitev železniške infrastrukture, kar pomeni tudi nadaljevanje z izpolnjevanjem zavez, ki izhajajo iz evropske TEN-T uredbe (Uredba EU 1315/2013). ▪ Hkrati pa je cilj odpraviti tudi ozka grla in prometne zastoje na vseh cestah, zagotoviti večjo varnost, manjše negativne vplive na okolje in boljšo dostopnost. Druge predvidene naložbe so: o državno kolesarsko omrežje ; o spodbujanje trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni (priprava prometnih strategij, regijski mobilnostni centri, digitalizacija v prometu, osveščanje in informiranje)	Železniška infrastruktura Državno kolesarsko omrežje	Glej odgovor na vprašanje 116

125		<p>V razpravi je izpostavila predloge in pripombe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da javni potniški promet zahteva velika vlaganja, sprejem Zakona o JPP, ki ga MZI pripravlja in vzpostavitev upravljavca, - dobro prakso enotne kartice za dijake in študente pred 5 leti, pozitiven projekt, zelo ambiciozen, - predlog integrirati vse ponudnike javnega potniškega prometa, izposoja koles, mikromobilnost, - vlaganje v strateški razvoj JPP, primanjkljaj v znanjih, krepitev znanja za strateški razvoj prometa, - vlaganja v posodobitev Ljubljanske železniške in avtobusne postaje, - Nacionalni prometni model je narejen tako, da predvideva gradnjo cestne infrastrukture, - tako ne bomo dosegli podnebnih ciljev na področju promete, - vlaganja v regionalne železniške proge, ki spodbujajo endogeni razvoj, npr. Bohinjska proga, kjer je turističen in čezmejni vidik, - uvajanje novih tehnologij za mobilnost, da se podatki vodijo v obliki »open data« za izboljšanje vidikov koncepta »mobility as a service«, - gradnja kolesarskih odsekov predvsem na državnem nivoju, v naseljih pomanjkanje zvezne kolesarske infrastrukture, omenila je Smernice MZI za kolesarjenje in infrastrukturo, zavzemajo se za zvezno odstranjevanje nevarnih točk predvsem v okolici šol, - podpirajo prihod šolajočih s kolesom v šolo, - ne strinjajo se z novimi gradnjami v cestno infrastrukturo, - industrijska središča nimajo primerne prometne povezave, nekatera degradirana niso v rabi, vlagati v razvoj, kjer so delavci in je gospodarski interes za javni prevoz, - ni treba vsake industrijske cone prometno odlično povezati. <p>»Zanima nas katere naložbe so predvidene, kakšna je njihova časovnica in okvir financiranja – višina, delež evropskega sofinanciranja?»</p>	<p>Spodbujanje trajnostne mobilnosti</p>	<p>MZI je opozoril, da je trajnostna mobilnost v tem obdobju novost, saj celostna trajnostna mobilnost v preteklih obdobjih ni bila naslovljena in jo bo potrebno okrepiti. Sredstva EKP ne morajo biti edini vir za trajnostno mobilnost, ne more se reševati stanja samo na MZI, saj je razporeditev delovnih mest po celotni Sloveniji stvar drugih politik. Razvoj gospodarstva in delovnih mest je med-sektorski in se je potrebno pogovarjati tudi z resorji, pristojnimi za zdravje in okolje.</p> <p>Kolesarske steze niso namenjene za turistične namene kot je opozorila tudi EK. V praksi je ogromno kolesarskih povezav, mnoge med njimi pa so nepovezane in postavlja se vprašanje, koliko od teh prispeva k spremembi mobilnostih navad.</p> <p>Odgovori na pripombe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - javni potniški promet: Zakon o celostnem prometnem načrtovanju, ki je po popravkih v medresorskem usklajevanju predviden za obravnavo, - vključena so alternativna goriva, - zakonodaja o upravljavcu javnega potniškega prometa je v medresorskem usklajevanju, - predvidene so enotne kartice za izboljšanje trajnostne mobilnosti, - 80% sredstev gre v zeleno, vlaganja v železnice, 380 mio EUR za železnice, za ostalo trajnostno mobilnost 240 mio EUR, skupaj 620
-----	--	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> v železniško infrastrukturo in v cestno infrastrukturo? <p>V državno kolesarsko omrežje ter spodbujanje trajnostne mobilnosti?»</p>		<p>mio EUR, v ceste pa samo v 3. razvojno os,</p> <ul style="list-style-type: none"> - v enem finančnem obdobju je nemogoče popraviti napake iz preteklih obdobj, - nadgradnja TEN-T in spodbujene regionalne železniške povezave, - zaključki SETPlan konference na Bledu, - energetska prenova stavb, v javne stavbe, tudi privatne večstanovanjske, komplementarnost z NOO, - energetika: v NOO bo veliko sredstev za vlaganje v distribucijska omrežja, srednje in nizko napetostno omrežje, zeleni prehod, potreba po e-mobilnosti, pametni energetski sistemi, - OVE: veter in sonce, geotermalna energija, - Potniški center Ljubljana - sobivanje med železniško in avtobusno postajo (MOL). - za doseganje vseh NEPN ciljev kohezijska sredstev ne bodo dovolj. Z EKP lahko dosegamo spremembe v novih vsebinah: novosti podkrepimo z znanjem in finančnimi sredstvi ter zakonodajo, - CP3: sredstva za podporo mobilni načrtom, alternativna goriva v prometu, prednostno v javni prevoz in komunalna vozila, prednost alternativnemu pred osebnim.
126	posvetovanje 7. 12. 2021 – vprašanja	g. Marko Peterlin, iPoP	je povedal, da jih na področju trajnostne mobilnosti skrbi zaostanek, ki ga imamo kot DČ pri železniški infrastrukturi in javnem prometu. Želel je, da se objavi: <ul style="list-style-type: none"> - <u>podrobnejši finančni razrez za ukrepe,</u> 		Podrobnejši finančni razrez bo opredeljen v osnutku Programa, ki bo tudi javno objavljen na spletni strani

			<ul style="list-style-type: none"> - kakšni bodo ukrepi za reševanje tovornega prometa, - kakšne bodo investicije v potniške terminale: LJ, MB, Celje in KP, - investicije v regionalne železniške proge, - ozka grla, struktura poselitve, ki je posledica pospešenih vlaganj v cestno infrastrukturo, - pomoč endogenemu razvoju, prednost naložbam v javni promet in železnice, ceste zadnja rešitev - težave pri prehodu na alternativna goriva, - organizacija in infrastruktura javnega prometa, - mobilnost v urbanih območjih, 		SVRK. Glej tudi odgovora na vprašanji 116 in 125
127			CP2 – specifični cilj 7 za biodiverzitete - Ali je biodiverziteta namenjena urbanih območjem?		V okviru SC 3.7 so predvidene investicije v t.i. zeleno infrastrukturo v urbanem okolju. Naveden SC je predviden v okviru teritorialnih pristopov.
128			CP5 – Ali se vse iz CP5 Evropa bližje državljanom namenja izključno za prostorske pristope? Priporoča uporaba termina »prostorski« pristopi namesto »teritorialni« pristopi, saj drugih prioritet ni, gre predvsem za prostorske pristope, ne pa ozemeljske.	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom (Prostorski) Teritorialni pristopi	V okviru CP5 se bo opozorilo na uporabo termina prostorski pristopi namesto ozemeljski ali teritorialni pristopi. Sredstva CP5 so namenjena izključno za ukrepe spodbujanja trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud; dodatna sredstva pa bodo tudi na CP2.
129	posvetovanje 7. 12. 2021 – vprašanja	g. Taj Zavodnik, Focus	je povedal, da je v občinah veliko povpraševanja po trajnostno energetski podnebnih načrtih za občine. Ali so finančne možnosti za priprave strokovnih podlag?		Glede na izkušnje iz preteklosti, ko je bilo načrtov preveč, nismo naklonjeni financiranju strategij po občinah, ki niso obvezne.

5. ENERGETSKA ZBORNICA SLOVENIJE

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
130	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vučina Vršnak - Energetska zbornica Slovenije	VPRAŠANJA ELES-a o spodbujanju alternativnih goriv: 1. Med predvidenimi ukrepi in naložbami na področju spodbujanja rabe alternativnih goriv v prometu so predvideni zgolj ukrepi in naložbe za podporo rabe alternativnih goriv v mestih. Med ukrepi ni zaslediti potreb spodbujanja uporabe alternativnih goriv za gospodarski sektor (težka tovorna vozila, medmestni avtobusni promet) in tranzitni potniški promet. Vse to terjajo ukrepe in financiranje primerne infrastrukture (za oskrbo z različnimi alternativnimi pogonskimi sredstvi – biogoriva, vodik, elektrika) ob jedrnem TEN-T omrežju. Vse te aktivnosti bodo v veliki meri terjale investicije v sektorsko povezovanje prometnega in energetskega sektorja (tako elektrike kot plina). Dopolnitev infrastrukture v energetskega sektorja je časovno zelo kritična (tudi 10 let ali več), zato bi bilo potrebno k temu pristopiti hitro, da se izognemo težavam ob uvajanju vozil na alternativna goriva. Vse tovrstne aktivnosti so zajete v Evropski uredbi za alternativna goriva v prometu (AFID) in bodo tudi zajeta v slovenskem Zakonu o alternativnih gorivih v prometu (ZAGvP). - Kako bi med ukrepe in financiranje uvrstili tudi opisano problematiko? - Predlagamo dopolnitev predvidenih naložb pri CP3 oziroma SC5.2 skladno z	Alternativna goriva	V okviru EKP so na področju trajnostne mobilnosti za programsko obdobje 2021-2027 načrtovane spodbude za izvedbo infrastrukturnih in drugih ukrepov, ki bodo prispevali k zagotavljanju pogojev za pospešeno uporabo vseh oblik trajnostne mobilnosti. Na področju alternativnih goriv v prometu so tako načrtovane spodbude za zamenjavo voznega parka javnega potniškega prometa z brezemisijскими in nizkoemisijскими vozili ter postavitve ustrezne polnilne infrastrukture, z namenom povečanja privlačnosti in konkurenčnosti uporabe JPP za dnevno mobilnost, pri čemer medmestni avtobusni promet ne izključujemo. V okviru EKP 2021-2027 so v okviru trajnostne urbane mobilnosti predvidene tudi spodbude za povečanje uporabe alternativnih goriv v urbanih območjih, in sicer s postavitvijo ustrezne polnilne infrastrukture na teh območjih, ki se dopolnjujejo s spodbudami za postavitve polnilne oz. oskrbovalne infrastrukture na TEN-T omrežju v okviru instrumenta za povezovanje Evrope. Navedene ukrepe kohezijske politike in Instrumenta za povezovanje Evrope na področju uvajanja alternativnih goriv v prometu dopolnjujejo tudi investicije, predvidene v okviru NOO, s ciljem, da bo zagotovljena ustrezna geografska pokritost s polnilno infrastrukturo na celotnem območju Slovenije tudi izven urbanih območij. Spodbude v okviru NOO bodo tako usmerjene predvsem na tista območja, kjer bo prepoznano pomanjkanje polnilne infrastrukture (npr. P+R izven urbanih območij, večstanovanjska naselja), za zagotavljanje čezmejnne mobilnosti na alternativni pogon pa bodo spodbude namenjene tudi vzpostavitvi ustrezne polnilne infrastrukture na obmejnih območjih. Komplementarnost ukrepov bo med posameznimi mehanizmi oz. instrumenti zagotovljena na najvišji ravni, saj bo vsak izmed njih

			<p>zapisanim in tudi dopolnitev predvidenega finančnega okvira.</p>	<p>naslavljal obstoječo problematiko na področju uvajanja alternativnih goriv v promet na določenem geografsko ali kako drugače opredeljenem območju (EKP 21-27: urbana območja, IPE: TEN-T omrežje, NOO: območja izven urbanih območij, parkirne površine v ali ob večstanovanjskih naseljih ter obmejna območja).</p> <p>Mzl bo, za potrebe oskrbe prometa z alternativnimi gorivi, pripravilo študijo potenciala in ekonomske izvedljivosti oskrbovalne verige vodika in drugih plinastih alternativnih goriv v promet. Rezultati bodo služili nadaljnim usmeritvam v investicije. Mzl je polnilno infrastrukturo za električna vozila, tako za počasno kot hitro polnjenje, že planiralo v okviru NOO. Sredstva za oskrbovalno infrastrukturo na TEN-T jedrnem omrežju bodo na voljo tudi v razpisih iz instrumenta za povezovanje Evrope - Alternative Fuel Infrastructure Facility. Hkrati bi omenili se sredstva v pristojnosti MOP v okviru Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za obdobje 2021-2023, kjer so na voljo sredstva tako za vozila kot za infrastrukturo (tc. 2.3.11 - Spodbujanje izgradnje infrastrukture za alternativna goriva in nakupa vozil na alternativni pogon).</p> <p>V okviru SC 3.3 se načrtuje podpreti razvoj pametnih energetskega sistemov, omrežij ter hrambe zunaj vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E). Ta cilj je usmerjen v dva ukrepa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spodbujanje lokalnih energetskega skupnosti; - spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi. <p>Za uspešno doseganje energetskega in podnebnih ciljev bo ključno povezovanje različnih energetskega sektorjev, se posebej povezovanje sektorjev električne energije, plina in daljinskega ogrevanja in hlajenja. V ta namen borne zagotovili ustrezne tehnične zmogljivosti za pretvorbo obnovljive električne energije v obnovljivi plin, v vodik ali</p>
--	--	--	---	---

					sintetični metan ter toploto (angl. »power-to-gas« in »power-to-heat«.) Tako bo omogočena sezonska hramba obnovljive energije v obliki metana, tudi v skladiščih v sosednjih državah. Po potrebi bo omogočeno skladiščenje obnovljivih plinov tudi samo za krajše obdobje ali izravnavanje krajših nihanj v porabi znotraj dneva (v okviru skladišče kapacitete).
131	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vučina Vršnak - Energetska zbornica Slovenije	2. Med predvidenimi ukrepi in naložbami na področju spodbujanja rabe alternativnih goriv v prometu ni zajeto področje vodnega in zračnega prometa. Tudi za ti dve področji se predvidevajo investicije znotraj ZAGvP. In tudi v tem delu bo potrebno upoštevati dopolnitev energetskih infrastruktur, kjer je največji izziv umeščanje v prostor in izgradnja polnilne infrastrukture. Zato bi bilo smiselno med naložbami upoštevati izdelavo celovitih okoljskih presoj in podpornih dejavnosti za izgradnjo infrastrukture za alternativna goriva v prometu. - Kako bi med ukrepe in financiranje uvrstili tudi opisano problematiko podpore za vodni in zračni promet?	Vodni in zračni promet	Področje vodnega in letalskega prometa v povezavi z AFIR (Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU), ki bo nadaljnje obravnavana tudi v ZAGvP, se veže predvsem na zagotovitev oskrbe ladij z električno energijo z operative obale ter na oskrbo mirujočih letal z električno energijo na letališčih, tj. na vratih in na ploščadih. AFIR je v postopku pogajanj, zato se končno besedilo akta ni znano. Pogajanja gredo v smeri izključitve manjših letališč iz obvez (Maribor, Portorož). infrastruktura za oskrbo ladij z utekočinjenim zemeljskim plinom (UZP) je možna tudi v obliki »ship to ship bunkeringa«, zato fiksni terminali za UZP v Luki Koper ne bode nujno potrebni. Skladno z razpoložljivimi viri v obdobju 2021-2027 in programskimi pravili za prednostno nalogo 4 Spodbujanje trajnostne večmodalne urbane mobilnosti, so investicije osredotočene v infrastrukturo za alternativna goriva za urbane oz. mestno mobilnost. Sredstva za študije in podporne aktivnosti v okviru te prednostne naloge niso predvidene. Podpora za študije pa je predvidena v razpisih IPE na jedrnem omrežju TEN-T.
132			3. Za celovito izvajanje omenjenih dodatnih ukrepov in na splošno za kvalitetno in racionalno izgradnjo infrastrukture potrebne za uvajanje alternativnih goriv v prometu na nivoju urbanega in TEN-T omrežja so potrebna analitična razvojna orodja, ki bodo sposobna povezati vse zadevne sektorje (promet, energetiko, logistiko, OVE).	Analitična razvojna orodja	Skladno z razpoložljivimi viri v obdobju 2021-2027 in programskimi pravili za prednostno nalogo 4 Spodbujanje trajnostne večmodalne urbane mobilnosti, so investicije osredotočene v infrastrukturo za alternativna goriva za urbane oz. mestno mobilnost. Sredstva za analitična in simulacijska orodja v okviru te prednostne naloge niso predvidene. MzI je, v okviru Akcijskega programa za alternativna goriva, planiralo sredstva za študije iz integralnih sredstev.

			Znanje za te dejavnosti imamo v Slo in ni potrebe da to kupujemo v tujini. Kako bi med ukrepe in financiranje uvrstili tudi izdelavo analitičnih in simulacijskih razvojnih orodij, ki bodo omogočala opisano problematiko?		
133	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vručina - Vršnak Energetska zbornica Slovenije	Skupina elektrodistribucijskih podjetij: 1. Ali bodo javna podjetja za distribucijo električne energije (DEE) upravičenci do sofinanciranja iz kohezijskega sklada? 2. Ali bodo samostojna podjetja v večinski lasti javnih podjetij za DEE (Distribucija Električne Energije) upravičenci do sofinanciranja?	Javna podjetja za distribucija električne energije	V okviru priprave VFO EKP 21-27, CP2, SC 3.2, so predvideni naslednji ukrepi: - spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE (sončne in vetrne elektrarne), Spodbujanje novih daljinskih sistemov na OVE (ogrevanje in hlajenje), - spodbujanje proizvodnje tekočih plinastih biogoriv, spodbujanje lokalnih energetskih skupnosti, - spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi. Končni dokument še ni sprejet. Možno bo kandidirati na predvidene razpise. Glede prvih dveh vprašanj glede upravičenosti javnih podjetij za distribucijo električne energije pri javnih razpisih kohezijskih sredstev bomo morali predhodno identificirati način spodbujanja javnih podjetij glede možnosti višine sofinanciranja skladno s pravili državnih pomoči.
134			3. Ali so investicijski projekti v podporo vključevanju OVE predmet financiranja? Kakšen % sofinanciranja se predvideva, kdo bodo upravičenci in kateri stroški/investicija je predmet sofinanciranja?	OVE	V smislu nadaljevanja zgornjega odgovora lahko pojasnimo podrobneje: 1. Spodbujanje prehoda na OVE (sončna energija, vetrna energija), vključno z ukrepi ozaveščanja javnosti o pomenu prehoda na OVE in raziskav, razvoja in inovacij na navedenih področjih: - Proizvodnja električne energije v sončnih elektrarnah (SE) predstavlja največji razvojni in okoljsko sprejemljiv potencial za povečanje proizvodnje električne energije iz OVE v Sloveniji. Na podlagi analize možnih scenarijev je optimalna rešitev vgradnja srednjih in večjih sončnih elektrarn v okviru urbanih središč na industrijskih lokacijah ter manjših

				<p>sončnih elektrarn za samooskrbo v gospodinjstvih. Spodbujanje OVE vključuje nameščanje decentraliziranih naprav za proizvodnjo in hranilnikov električne energije, ki izkoriščajo OVE ter zamenjavo obstoječih naprav za ogrevanje, ki porabljajo fosilna goriva.</p> <p>- Uvedba novih oblik spodbud (tudi skupnosti OVE) za povečanje učinkov sheme ter prednostno usmerjanje spodbud v enote OVE, vzpostavljena shema za podporo za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE in v soproizvodnji toplote in električne energije (SPTE) z visokim izkoristkom, predvidene so investicijske subvencije za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE ter spodbude v obliki olajšav za izvedbo naložb v samooskrbo in oskrbo z OVE.</p> <p>2. Nadaljevanje spodbujanja razvoja sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja na OVE in odvečno toploto Predvideno je nadaljevanje obstoječih instrumentov spodbujanja razvoja sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja na OVE in odvečno toploto. Predvidene so finančne spodbude za trajnostno prenovu sistemov DO: povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti (optimizacija delovanja, širitve povečanje izrabe OVE in odvečne toplote; spodbujanje SPTE v sistemih DO; povezovanje sektorjev (hranilniki energije, »power2heat« idr.).</p> <p>3. Razvoj in proizvodnja čistejših virov energije in alternativnih goriv Vzpostavljeni bodo mehanizmi spodbud za proizvodnjo naprednih biogoriv (tekočih in plinastih) iz biomase ter sintetičnih biogoriv. Cilje skupine so podjetja, javni sektor, gospodinjstva, občine, zadruga, zavodi, posamezniki. VFO 2021-2027 je trenutno v fazi programiranja, po sprejetju programa se bo celovito prenovila tudi shema državnih pomoči, na osnovi katere bodo določeni upravičenci, višine in oblike spodbud</p>
--	--	--	--	--

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

					za povečanje učinkov sheme ter s prednostno usmerjanje spodbud v enote OVE.
135	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja in posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vučina Vršnak - Energetska zbornica Slovenije	4. Ali se predvideva sofinanciranje izgradnje sončnih elektrarn v bližini energetske infrastrukture? Kdo so potencialni upravičenci in v kakšnem obsegu se predvideva sofinanciranje? Ali je možno ustvariti prioriteta območja za gradnjo OVE?	Sončne elektrarne	V predlogih naslednje kohezijske perspektive ni predvidenih omejitev možnosti sofinanciranja izgradnje sončnih elektrarn tudi v bližini energetske infrastrukture. Višina sofinanciranja še ni določena. V okviru načrtovanja programov ni predvidenih prioriteta območij za OVE.
136			5. Ali se predvideva sofinanciranje baterijskih kapacitet v omrežju za tretje osebe (fizične in pravne)? 6. Ali se predvideva sofinanciranje izgradnje/implementacije storitev prožnosti za tretje osebe?	Baterijske kapacitete	Glede opredelitev ukrepov v okviru SC 3.3 glej odgovor na vprašanje 130. glej. Predlagane so tudi naložbe s podporo baterijskih kapacitet.
137			7. Ali se predvideva sofinanciranje elementov e-mobilnosti? Električne polnilne postaje za osebna in gospodarska vozila kot primer.	e-mobilnost	Skladno z razpoložljivimi viri v obdobju 2021-2027 in programskimi pravili za prednostno nalogo 4 Spodbujanje trajnostne večmodalne urbane mobilnosti, so investicije osredotočene v infrastrukturo za alternativna goriva za urbano oziroma mestno mobilnost. Fokusno področje je spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih (vozila JPP in polnilna infrastruktura v javni lasti). MZI je polnilno infrastrukturo za električna vozila, tako za počasno kot hitro polnjenje, planiralo v okviru NOO. Sredstva za oskrbovalno infrastrukturo na TEN-T jedrnem omrežju bodo na voljo tudi v razpisih iz Instrumenta za povezovanje Evrope - Alternative Fuel Infrastructure Facility.
138	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja in posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vučina Vršnak - Energetska zbornica Slovenije	8. Na področju digitalne preobrazbe, ali je možno prijaviti skupne ali posamične naložbe/stroške v digitalno infrastrukturo (ang. Operational Technologies – OT), kot so na primer kibernetska varnost, centri za nadzor energetske infrastrukture in podobno?	Digitalna preobrazba	Koordinator vsebin na področju digitalizacije je SVDP, zato predlagamo, da se deležniki obrnejo nanj.
139			Holding Slovenske elektrarne (HSE): 1. De minimis: Kako boste zagotovili, da omejitve iz pravila »de minimis« ne bodo	De-minimis	Za ukrepe v OVE je v okviru OP EKP 14-20 v veljavi shema državnih pomoči, ki nima omejitve »de minimis«. Ob

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			ovirala podjetij pri črpanju kohezijskih sredstev?		programiranju novega Programa se bo preučilo, ali je potrebno v tem delu novelirati obstoječo shemo.
140			2. Mala in srednje velika podjetja (MSP): Kohezija je običajno namenjena za občine in MSP. Ciljev iz »CP2: Bolj zelena, nizkoogljična Evropa« ne bo mogoče doseči brez velikih podjetij. Kako boste zagotovili, da bodo do kohezijskih sredstev upravičena tudi velika podjetja?	MSP	V okviru OP EKP 14-20 so kohezijska sredstva za ukrepe v OVE namenjena vsem gospodarskim družbam, ki vključujejo tudi velika podjetja, in sicer po veljavni shemi državnih pomoči in relevantnem predpisu (Pravilnik o finančnih spodbudah za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije). Razlika med velikostjo podjetij je lahko relevantna zgolj pri določanju intenzivnosti pomoči. Ob programiranju EKP 21-27 se bo preučilo, ali je potrebno v tem delu novelirati obstoječo shemo in relevanten predpis.
141			3. Gradbeno dovoljenje (GD): Ob oddaji vloge za sofinanciranje projektov se pri nas zahteva tudi predložitev GD. Gre za samoomejevanje, ki pa ga EK ne zahteva. Termin »ready to go projekti« se preveč lahkotno uporablja, ob tem pa se pozablja, da je strošek pridobitve GD od nekaj 100.000 EUR pa do več mio EUR, če se pogovarjamo o umeščanju v prostor z DPN in o integralnem postopku (energetski objekti nad 10 MW). Sredstva, potrebna za pridobitev GD, so del investicijskih vlaganj, ki se odobravajo v fazi investicijskega programa. Projekti, ki imajo finančno vrzel in ki potrebujejo nepovratna sredstva, ne morejo kandidirati za nepovratna sredstva, ker ni še pridobljenega GD. GD ni pridobljeno, ker ima investicija finančno vrzel oziroma odprto finančno konstrukcijo in kot takšna ne more biti odobrena. Kako lahko rešimo začaran krog, ki je nastal zaradi samoomejevanja z zahtevo po predložitvi GD?	Gradbeno dovoljenje	V okviru OP EKP 14-20 se podpira nakup in vgradnja manjših sistemov in naprav s kapaciteto največ do 10 MW. Gradbeno dovoljenje je potrebno predložiti zgolj v primeru, da je zahtevano po trenutno veljavni zakonodaji. Navedena zahteva je z vidika smotrnosti, transparentnosti in gospodarnosti izvajanja EKP nujna in skladna z veljavno zakonodajo in obdobjem upravičenosti stroškov in izdatkov, po katerem morajo projekti biti zaključeni v nekem doglednem času in nimajo neomejenega roka za izvedbo.
142	e-maili:	Ana Vršnak	Vučina -	CPVO	Za CPVO so bila izhodišča že poslana zunanjemu izvajalcu. Aktivnost je v teku.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

	6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021	Energetska zbornica Slovenije	CPVO, kar sledi iz odločbe MOP z dne 19. 4. 2019. Izvedba CPVO bo za najmanj 1,5 leta zamaknila objavo razpisov. Začetek črpanja sredstev lahko pričakujemo šele jeseni 2023. Kako vidite uspešno in učinkovito koriščenje kohezijskih sredstev 2021-2027 ob tem, da bomo tri leta kohezije že »porabili«?		<p>Za razpise je prva objava predvidena izjemoma konec leta 2022, večina jih bo v 2023. Do takrat usmerjamo na dejstvo, da je potrebno najprej počrpati sredstva VFO 2014-2020 in ReactEU.</p> <p>CPVO se pripravlja za celoten Program in ne za posamezne projekte.</p>
			5. Neposredna dodelitev sredstev: Sklad za pravični prehod je del Programa za izvajanje kohezijske politike. Gre za projekte, ki so neposredno vezani na Saša regijo in regijo Zasavje. Kaj bodo šli ti projekti tudi čez razpise resornih ministrstev ali bo za te projekte možno dodeliti neposredno financiranje?	SPP	V okviru območnih načrtov je mogoče odobriti tudi naložbe v velika podjetja, ob upoštevanju nekaterih pogojev (opravljena analiza vrzeli, da delovnih mest ni mogoče doseči z MSP-ji, če prispevajo k ciljem podnebne nevtralnosti ipd.). Ali bo to mogoče, je odvisno od letnice, ki se bo sprejela na vladi, in od opravljene analize vrzeli glede delovnih mest. Glede slednjega so na MZI dokaj optimistični in menijo, da bo to mogoče dokazati, letnica pa bo igrala ključno vlogo. Ni namreč mogoče pričakovati, da bo EK dala soglasje k odobritvi omembe vrednih naložb HSE če bo letnica izstopa npr. 2038.
143	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vučina Vršnak - Energetska zbornica Slovenije	Plinovodi: 1. Cilj politike CP1 za konkurenčnejšo in pametnejšo Evropo s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe ter regionalne povezljivosti na področju IKT v svojih ciljih pod SC 1.1 kot cilje definira raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij. Ali bodo med temi vsebinami prepoznane tudi inovacijski projekti in pobude, ki se na plinskem področju razvijajo za razogljičenje oskrbe s plinom ter postopno uvajanje zelenega vodika za končne uporabnike? Kolikor da, ali bo omogočeno, da bo nosilec takšne prijave projekta OPS?	CP1: Pametna Evropa	Za konkretnjša vprašanja v okviru ukrepov na SC 1.1 se lahko deležniki obrnejo na ključni pristojni resorni ministri (MGRT in MIZŠ). Se pa spodbuja vodik tudi v okviru CP2.
144			2. Cilj politike CP2 za bolj zeleno, nizkoogljično Evropo s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo,	CP2: Zelena Evropa	Glede opredelitev ukrepov v okviru SC 3.2 glej odgovor na vprašanje 133..

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			<p>zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj med predvidenimi naložbami določa tudi vlaganja v ključne ukrepe OVE, ki so opredeljeni v NEPN. Ali bodo med naložbami, ki se bodo v teh okvirih spodbujale tudi naložbe prehoda s proizvodnjo zelenega vodika in OVE plinov? Ali bodo med temi naložbami tudi projekti priprave in nadgradnje plinovodnih omrežij za delovanje s povečanimi deleži zelenega vodika in OVE plini? Ti projekti namreč nujno potrebujejo finančne spodbude, kot so jih deležni v drugih državah članicah.</p>		<p>Dodatno pojasnjujemo, da ta sredstva niso edini vir, s pomočjo katerih spodbujamo zeleni prehod. V tem delu samo omenjamo letos sprejet Zakon o spodbujanju energije iz obnovljivih virov energije, ki je postavil temelje za podporno shemo tudi za naprave, ki izkoriščajo obnovljive vire energije za proizvodnjo plinastih goriv, vodikove proizvodne naprave,...</p> <p>Velja omeniti, da bo nova TEN-E uredba, ki je v zaključni fazi pogajanj z EP, spodbujala tudi čezmejne vodikove projekte, kot so elektrolizerji in vodikovo prenosno čezmejno omrežje. Ti projekti se bodo financirali iz Instrumenta za povezovanje Evrope.</p> <p>Dodatni vir sredstev za čezmejne OVE projekte je tudi Instrument za povezovanje Evrope, ki (ločeno od infrastrukture) v obdobju 2021-2027 financira tudi čezmejne proizvodne OVE projekte (vsaj 900 mio EUR sredstev, možno povečanje na 1,6 mlrd EUR, če bo interes). Trenutno je odprt razpis pri EK za pripravljalne študije.</p>
145	<p>e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021</p>	<p>Ana Vučina Vršnak - Energetska zbornica Slovenije</p>	<p>3. Predlagamo, da se v okviru SC 3.2 med pospešena vlaganja v ključne ukrepe obnovljivih virov energije (OVE), ki so opredeljeni v NEPN vključijo tudi plinasta goriva . vodik, biometan, sintetični metan... Predlagamo, da se ukrepi trajnostne urbane mobilnosti za spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih dopolnijo z ukrepi za spodbujanje uporabe alternativnih goriv tudi izven mest na TEN-T omrežju.</p>	OVE	<p>Skladno z razpoložljivimi viri v obdobju 2021-2027 in programskimi pravili za prednostno nalogo 4 Spodbujanje trajnostne večmodalne urbane mobilnosti, so investicije osredotočene v infrastrukturo za alternativna goriva za urbano oz. mestno mobilnost. Fokusno področje je spodbujanje uporabe alternativnih goriv v mestih. Slovenija bo v prihodnje, skladno s sprejeto AFIR (Uredba o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva), ki je v postopku pogajanj v okviru paketa »Pripravljeni na 55«, zavezana zagotoviti na vsakih 150 km na omrežju TEN-T vsaj eno oskrbovalno mesto za vodik ter oskrbovalna mesta za utekočinjen zemeljski plin (UZP) na vsakih 400 km. Dve oskrbovalni mesti za UZP (Sežana, Ljubljana) sta že vzpostavljeni in bi nadaljnje lahko služili tudi za biometan ali sintetični plin. Natančneje bo infrastruktura za alternativna goriva v prometu načrtovana v okviru prenovljenega nacionalnega okvirja politike (strategija, akcijski načrt) skladno s sprejeto AFIR. Sredstva za</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

					oskrbovalno infrastrukturo na TEN-T jednem omrežju bodo na voljo tudi v razpisih iz Instrumenta za povezovanje Evrope - Alternative Fuel Infrastructure Facility.
146	e-maili: 6. 12. 2021 – dodatna vprašanja In posvetovanje 14. 12. 2021	Ana Vučina - Vršnak Energetska zbornica Slovenije	4. Cilj politike CP6, Evropa za pravičen prehod s skladom za pravičen prehod predvideva naložbe in ukrepe na področju energetike za preobrazbo energetskih lokacij, ki ostajajo stebri regionalnega razvoja. Ali je v okviru predvidenih naložb za CP6 mogoče pričakovati tudi naložbe za proizvodnjo zelenega vodika in obnovljivih plinov ter s tem povezanih prilagoditev in nadgradenj obstoječe infrastrukture na teh lokacijah?		Razprava o pripravi SPP teče vzporedno in s tem v zvezi usmerjamo vprašanje v drug predviden komunikacijski kanal.
147	e-mail 9. 12. 2021 in posvetovanje 14. 12. 2021 – ponovno 15. 12. 2021	Aleš Kregar- Slovensko združenje elektroenergetikov CIGRE CIREC	Ključni vsebinski predlogi, ki bi se morali odražati v tekstu, predvsem v poglavju Bolj zelena, nizkoogljična Evropa...: 1. najvišjo prioriteto bi morali imeti ukrepi za preživetje prebivalstva (1. prioriteta: oskrba z vodo na lastnem ozemlju 2. povečanje prehranske samozadostnosti (od semen do osnovnih živil), 3. povečanje energetske samozadostnosti iz OVE (sonce, hidroenergija, veter, geotermalna)), 2. v tem desetletju je treba izvajati "pripravljalne" ukrepe, da bomo pripravljeni na napovedane podnebne spremembe, ker se jim ne bo mogoče izogniti, 3. zmanjševanje toplogrednih plinov bi moralo biti nižje prioritete, ker je prispevek Slovenije zanemarljiv in stroški s tem ne bi smeli ogrožati ekonomske in posledično socialne varnosti prebivalstva (za orientacijo v Termoelektrarni Šoštanj porabimo v enem letu okoli 3 milijone ton premoga, toliko ga Kitajska nakoplje v 6	CP2: Zelena Evropa NEPN	Glede na podana stališča lahko dodamo, da sledimo usmeritvam v okviru NEPN in kohezijske politike.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			<p>(šestih) urah, pokuri pa to količino še v krajšem času).</p> <p>V nekaterih delih je preveč poudarjena na primer "marikultura", medtem ko je oskrba z vodo premalo poudarjena. Vse vodotoke v RS bi bilo treba v najkrajšem času naravovarstveno ovrednotiti, najvrednejše (na primer 1/2) zavarovati ostale pa urediti za potrebe prebivalstva (zadrževanje vode za: oskrbo s pitno vodo, dvig podtalnice, namakanje, turizem, hidroenergijo).</p> <p>Ni predmet kohezije je pa ključna za uresničitev: vse strateške dokumente je treba dopolniti s konkretnimi plani (kaj, kdo in do kdaj izvede), sicer nobenega zastavljenega cilja ne bomo dosegli. Na primer pri pripravi prenovljenega NEPN bi morala sodelovati, uskladiti in prevzeti odgovornost za izvedbo oba MZI in MOP.»</p>		
148	e-mail 9. 12. 2021 in posvetovanje 14. 12. 2021	g. Bojan Kumer - Gen-i	S katerimi ukrepi nameravate naslavljeni ti. zeleno transformacijo? Kako visoka bo stopnja sofinanciranja na tem področju?	CP2: Zelena Evropa	Glejte odgovore zgoraj.
149			<p>Ali se predvideva sofinanciranje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vzpostavitev energetske skupnosti ali nadgrajevanje obstoječih? 	Energetske skupnosti	Da. Predviden ukrep prikazan spodaj v tabeli (ukrep Spodbujanje lokalnih energetske skupnosti).
150			<ul style="list-style-type: none"> Vodikove tehnologije? 	Vodikove tehnologije	Da. Predviden ukrep prikazan spodaj v tabeli (ukrep Spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi).
151			<ul style="list-style-type: none"> Sistemov za vzpodbujanje aktivnih odjemalcev? 	NOO – tabela MZI	Da. Predviden ukrep prikazan spodaj v tabeli (ukrep Spodbujanje lokalnih energetske skupnosti).
152			<ul style="list-style-type: none"> Sisteme za vzpodbujanje prožnosti trga? 	NOO – tabela MZI	Da. Predviden ukrep prikazan spodaj v tabeli (ukrep Spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi).
153			<ul style="list-style-type: none"> Komponente za Smart home, ki bi bili namenjeni zmanjšanju porabe 	Smart home	Del ukrepov energetske učinkovitosti je tudi spremljanje rabe v stavbah.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			energentov?		
154			<ul style="list-style-type: none"> Pametne števec? 	Pametni števc	Podpiramo v programskem obdobju 2014 - 2020.
			<ul style="list-style-type: none"> Hranilnikov energije - na nivoju gospodarstva in na nivoju gospodinjstev? 	Hranilniki energije NOO – tabela MZI	Da. Predviden ukrep prikazan spodaj v tabeli (ukrep Spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebeshranjevanja energije ob pretvorbi).
155			<ul style="list-style-type: none"> Vseh tipov in velikosti OVE? 	OVE	Ni še podrobnejših omejitev v tej fazi načrtovanja sredstev.
156			<ul style="list-style-type: none"> Sončne elektrarne kapacitete 35-150 kW? 	Sončne elektrarne	ZSROVE predvideva poenostavljene postopke za elektrarne do 150 kW. Ni se podrobnejših omejitev glede moči v tej fazi načrtovanja sredstev.
157	e-mail 9. 12. 2021 in posvetovanje 14. 12. 2021	g. Bojan Kumer - Gen-i	Prosili bi vas tudi za informacijo, iz katerega instrumenta se bo določeno področje sofinanciralo in v kakšnem obsegu?	NOO – tabela MZI	<p>Predmetni posvet je bil organiziran na temo programiranja EKP 2021-2027, medtem ko je NOO že bil potrjen s strani EK v letošnjem letu. V okviru NOO so evropska sredstva prav take namenjena zgoraj navedenim področjem ob zagotavljanju ustrezne komplementarnosti. Obseg finančnih sredstev EKP 2021 - 2027 je po posameznih ukrepih in vsebinah še v medresorskem usklajevanju, nato sledijo pogajanja z EK.</p> <p>V določenih primerih se načrtuje relativno nizka stopnja sofinanciranja, v takšnih primerih mora biti samo poročanje projektov izjemno vitko, saj je sicer administrativno breme poročanja nesorazmerno in mnogokrat res preveliko kot pa sam prihodek na posamezen projekt.</p>
158			Ali bi bilo mogoče, da boste objavili okvirne letne načrte, kdaj nameravate določene razpise objaviti (to bi zelo koristilo pri načrtovanju in zato pozdravljamo to namero)?	NOO - mejniki	<p>V sprejetem programu NOO so npr. opredeljeni mejniki katerim sledimo.</p> <p>Poudariti je treba, da imamo več virov s katerimi naslavljamo zeleno transformacijo in to niso samo kohezijska sredstva. Poleg tega naslavljamo zeleno transformacijo preko NOO in nacionalnih sredstev (podporna shema za električno energijo in SPTE, Eko sklad sredstva - po Zakonu o energetske učinkovitosti in Podnebni sklad). Ukrepe smiselno dopolnjujemo.</p>

NOO – tabela MZI: Finančna sredstva v okviru Načrta za okrevanje in odpornost in vključeni ukrepi v mio EUR

Trajnostna prenova stavb izjemnega upravnega pomena	66,05
Trajnostna prenova stavb izjemnega družbenega pomena	
Stavbe, ki potrebujejo posamezno nadgradnjo tehničnih stavbnih sistemov	10,00
Trajnostna prenova stanovanjskih stavb v javni lasti	5,00
Sistemski finančni vir za energetska prenova stavb ožjega javnega sektorja	5,00
Spodbujanje prestrukturiranja obstoječih daljinskih sistemov na OVE, ki vključujejo uporabo novih tehnologij	11,00
Proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov energije	50,00
Krepitev distribucijskega omrežja električne energije	80,00

6. NEVLADNE ORGANIZACIJE

ŠT.	DATUM	DELEŽNIK	POBUDA/VPRAŠANJE	KATEGORIJA/ SKLOP	ODGOVOR
159	e-mail 9. 12. 2021 in posvetovanje 15. 12. 2021	Aleš Kregar-Slovensko združenje elektroenergetikov CIGRE CIRED	<p>Ključni vsebinski predlogi, ki bi se morali odražati v tekstu, predvsem v poglavju Bolj zelena, nizkoogljična Evropa...:</p> <p>1. najvišjo prioriteto bi morali imeti ukrepi za preživetje prebivalstva (1. prioriteta: oskrba z vodo na lastnem ozemlju 2. povečanje prehranske samozadostnosti (od semen do osnovnih živil), 3. povečanje energetske samozadostnosti iz OVE (sonce, hidroenergija, veter, geotermalna)),</p> <p>2. v tem desetletju je treba izvajati "pripravljalne" ukrepe, da bomo pripravljeni na napovedane podnebne spremembe, ker se jim ne bo mogoče izogniti,</p> <p>3. zmanjševanje toplogrednih plinov bi moralo biti nižje prioritete, ker je prispevek Slovenije zanemarljiv in stroški s tem ne bi smeli ogroziti ekonomske in posledično socialne varnosti prebivalstva (za orientacijo v Termoelektrarni Šoštanj porabimo v enem letu okoli 3 milijone ton premoga, toliko ga Kitajska nakoplje v 6 (šestih) urah, pokuri pa to količino še v krajšem času).</p> <p>V nekaterih delih je preveč poudarjena na primer "marikultura", medtem ko je oskrba z vodo premalo poudarjena. Vse vodotoke v RS bi bilo treba v najkrajšem času naravovarstveno ovrednotiti, najvrednejše (na primer 1/2) zavarovati, ostale pa urediti za potrebe prebivalstva (zadrževanje vode za: oskrbo s pitno</p>	CP2: Zelena Evropa NEPN	<p>Glej odgovor na vprašanje 147</p> <p>Povzetek ključnih poudarkov v odgovoru na vprašanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pri načrtovanju sredstev EU se poskuša skrbeti za komplementarnost tudi v pred kratkim sprejetem NOO, ki se nanaša na hidroenergijo ter geotermalno energijo, v VFO 2021-2027 pa se bo več vlagalo v sončno in vetrno energijo, - samooskrba s hrano je v pristojnosti MOP, - v okviru samooskrbe z energenti v okviru spodbujanja OVE, je pomembno spodbujanje regionalnih energetskih skupnosti, pomemben ukrep bo spodbujanje proizvodnje električne energije iz sonca, - z vidika komplementarnosti z NOO se bodo uporabljala tudi druga sredstva, saj se pripravlja nov Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije, kjer se v okviru podporne sheme spodbuja OVE.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			vodo, dvig podtalnice, namakanje, turizem, hidroenergijo). Ni predmet kohezije je pa ključna za uresničitev: vse strateške dokumente je treba dopolniti s konkretnimi plani (kaj, kdo in do kdaj izvede), sicer nobenega zastavljenega cilja ne bomo dosegli. Na primer pri pripravi prenovljenega NEPN bi morala sodelovati, uskladiti in prevzeti odgovornost za izvedbo oba MZI in MOP.		
160	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Aleš Kregar – Slovensko združenje elektroenergetiko v CIGRE CIRED	Ali boste poskušali doseči usklajenost MZI in MOP glede NEPN?	NEPN	<ul style="list-style-type: none"> - EK je predpisala, da moramo sprejeti nacionalne energetske podnebne načrte, - v NEPN so bili operacijski načrti obeh politik združeni, da bi zagotovili povečanje OVE v prostoru, - trenutno na MOP poteka projekt, kako premostiti ovire, kako v Sloveniji smiselno in pravilno ter usklajeno uvrščati OVE projekte v prostor, s čimer se povezujeta resorja MZI in MOP.
161	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Andrej Gnezda – Umanotera	je podal stališče: »V NEPN bodo najpomembnejši viri OVE iz sončne energije. Pri hidroelektrarnah se je zapletlo, ker se je napisalo specifične lokacije, ki pa ne bi prenesle CPVO, kar pomeni, da ne bi prenesle postopka varovanja narave, zato se je na koncu izbrisalo konkretne lokacije. Glede načrta uporabe OVE do 2030 smo predzadnji, zato če bomo »stavili« na hidroelektrarne, se bo ponovno zapletalo pri PVO in bomo zapet zgrešili cilje, ker ne bomo dosegli ciljev OVE. Ozko grlo so distribucijska omrežja in sredstva NOO niso dovolj visoka, v VFO 2021-2027 pa za ta namen sredstev ne bo. Menil je še, da ni težava med sodelovanjem MZI in MOP, ampak da strokovni postopki PVO pokažejo, da so vplivi tako veliki, da niso sprejemljivi (primer Mokrice).«	NEPN	Glej odgovor na vprašanje 159

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

162	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Aleš Kregar – Slovensko združenje elektroenergetiko v CIGRE CIRED	je nasprotoval in menil: » da bi morali biti postopki pri hidroenergetskih virih takšni, da okoljevarstveniki najprej opredelijo najbolj vredne habitate in vodotoke, ki so vredni zaščite, nato pa preostale nameniti za potrebe ljudi. Gre za napačen pristop, da se najprej poišče lokacija, nato se vedno najde nekaj zaščitene vrste, zato nikoli ne uspemo, da bi se premaknili in prepustili uporabi. Isto se je dogajalo z vetrnimi elektrarnami, zato bi bilo na nivoju države potrebno najprej urediti okoljevarstvene postopke.«		Z mnenjem bomo seznanili resorno pristojno ministrstvo (MOP).
163	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Andrej Gnezda – Umanotera	je povedal, da bi bilo potrebno vključiti naravovarstvenike. Za objekte na srednji Savi je z vidika vrst, ki so prisotne, to naravovarstveno območje. Opozoril je še, da tudi če bi šli v tem vrstnem redu, ne bi bili zadovoljni z rezultati. Zavod za ribištvo je spremljal, kakšne so tam vrste in podatki so na voljo.	CPVO	Glede konkretnih predlogov projektov in rešitev so bili deležniki napoteni na pristojno resorno ministrstvo (MOP).
164	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Aleš Kregar – Slovensko združenje elektroenergetiko v CIGRE CIRED	je odgovoril, da je potrebno celotno Slovenijo naravovarstveno ovrednotiti in ugotoviti, kje je gradnja hidroelektrarn najbolj sprejemljiva, da morebiti to ni samo reka Sava. g. Andrej Gnezda – Umanotera je vprašal, katere vodotoke ima v mislih? g. Aleš Kregar – Slovensko združenje elektroenergetiko v CIGRE CIRED je odgovoril, da vse.	CPVO	NEPN je okvir oziroma živ dokument. Prihodnje leto bo potrebno pripraviti novega, ki bo posodobljen. Glede hidroenergije je več izzivov, glede na cilje doseči 35 % OVE (prej 27 %), bo treba pogledati vse tehnologije in vire, da se naredi maksimalno. MZI ima skupni projekt z MOP, kako najti pravi mehanizem in postopek za uvrščanje OVE v prostor, kaj manjka z družbenega in zakonodajnega vidika. MZI želi uravnoteženo in komplementarno naslavljanje probleme OVE, vendar si tudi želijo več sredstev.
165	posvetovanje 15. 12. 2021	ga. Jožica Puhar, ZDUS, podpredsednica Zveze društev upokoencev in članica Rdečega križa	je vprašala, kaj bo iz VFO 2021-2027 namenjeno za ranljive in prikrajšane skupine, v kolikor je ukrep mišljen tudi za starejše, ki imajo celo vrsto potreb iz EU in domačih virov. Imeli so pripombe na Resolucijo o socialnem varstvu, kjer se	CP4: Družbena Evropa	Določene ukrepe za institucionalno oskrbo je treba še uskladiti z EK, ker se želje s terena in EK razlikujejo. V VFO 2014-2020 je bilo stališče EK, da so ciljna skupina za usposabljanja in izobraževanja lahko samo zaposleni. Potrebe starejših po digitalnem opismenjevanju so zelo velike, vendar pa se moramo o tem kot rečeno še pogovoriti z EK.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			lahko pokrije del potreb starejših. Druge potrebe so še: <ul style="list-style-type: none"> - digitalno opismenjevanje in usposabljanje za uporabo komunikacijskih orodij, - izobraževanje za podporo vseh oblik podpore za oskrbo ljudi na domu, kar je tudi eden od elementov, ki so bili sprejeti v Zakonu o dolgotrajni oskrbi, - možnosti starejšim za popravilo starejših stanovanj. 		
166	dopis 9. 1. 2022	g. Janez Sušnik, predsednik Zveze društev upokojencev in ga. Jožica Puhar, ZDUS, podpredsednica Zveze društev upokojencev	»Na osnovi informacij s posvetovanja z NVO 15. 12. 2021, kjer smo napovedali dodatne predloge naše zveze za dopolnitev Izhodišč, vam posredujemo elemente, za katere pričakujemo, da bodo vključeni. Potencialne možnosti za starejše ljudi so v izhodiščih nekajkrat vključene v splošnih opredelitvah, pogrešamo pa več konkretizacije. Tu navedeni predlogi izhajajo iz dokumentov naše zveze, iz sprejete Strategije dolgožive družbe v Vladi RS koncem 2021 iz posredovanih pripomb in predlogov na osnutek Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021- do 2030 v času javne obravnave in o obravnavi drugih dokumentov, posebej predloga Zakona o dolgotrajni oskrbi. Starejši smo v Sloveniji zelo velika in heterogena populacija, zato tudi v načrtih za izvajanje kohezijske politike ne smemo biti marginalizirani. Povezujemo se z mlajšimi skupinami in podpiramo njihova pričakovanja, demografske spremembe pa zahtevajo različne posege in programe v korist ene in druge populacije, zato v predlogih kot	Starejši in upokojenci	Pobude in predloge bomo preučili ter z njimi seznanili pristojne resorne organe.

		<p>organizacija starejših in upokojenih oseb, osvetljujemo potrebe tega dela prebivalstva.</p> <p>Predlogi po straneh izhodišč za izvajanje evropske kohezijske politike 2021 do 2027</p> <p>Stran 17, SC 6.4.: predlagamo, da se doda..., vključevanje starejših v delovne procese v okviru aktivne politike zaposlovanja ter stimuliranje delodajalcev za prilagoditev delovnih pogojev in delovnega časa starejših, vključno s pripravami na upokojitev (predupokojitveni seminarji)</p> <p>Stran 18, PN 7: v prvem odstavku dodati Strategija dolgožive družbe (Vlada RS 2017)</p> <p>Stran 20: v usmeritvah naj se doda (ii)..., vključevanje starejših v delovne procese v okviru alternativne politike zaposlovanja ter spodbujanje delodajalcev za prilagoditev delovnih pogojev in delovnega časa starejših</p> <p>V ukrepih na področju trga dela naj se doda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ pomoč pri vključevanju starejših v delovne procese v okviru aktivne politike zaposlovanja ter ukrepi za spodbujanje delodajalec za prilagoditev delovnih pogojev in delovnega časa starejših ○ ukrepi priprave na upokojitev <p>V Ukrepih oz. naložbah na področju izobraževanja in usposabljanja naj se doda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ukrepi prilagajanja na daljše obdobje dela ○ ukrepi za usposabljanje kadrov potrebnih za dolgotrajno oskrbo 	<p>SC 6.4.</p> <p>Področje trga dela</p> <p>Področje izobraževanja in usposabljanja</p>	
--	--	--	--	--

			<p>o ukrepi za spodbujanje aktivnega staranja, vključno s pripravami na upokojitev</p> <p>Stran 20, pri naložbah na področju socialno-ekonomskega vključevanje prikrajšanih skupin naj se doda</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoč pri oskrbi socialno ogroženih družin in posameznikov - pomoč pri prilagajanju in spremembah bivalnih pogojev starejših <p>Str. 20, Ukrepi oz. naložbe na področju socialnega varstva in dolgotrajne oskrbe se dopolnijo s:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programi deinstitucionalizacije - nastanitvene zmogljivosti za osebe z demenco skupaj z ustrezno oskrbo - programi oskrbe na domu - podpora e-oskrbi - vlaganje v programe bivalnih skupnosti - podpora programom prostovoljnega dela - podpora programom ročnih spretnosti in kreativnosti ter prenosu znanj med generacijami pri ohranjanju kulturne dediščine - preventivni športni in rekreativni programi namenjeni starejšim osebam in medgeneracijskem povezovanju 	<p>Področje socialno-ekonomskega vključevanja prikrajšanih skupin</p>	
167	posvetovanje 15. 12. 2021	ga. Dušanka Lužar Šajt, Fundacija Prizma	<p>je imela komentar na CP1, kjer je predstavljen ukrep konkurenčnost SME, nikjer ni navedene socialne ekonomije in zadrug, čeprav je 9. decembra 2021 EK sprejela akcijski načrt za okrepitev socialne ekonomije in nova delovna mesta, tako da je predlagala, da se dodajo ukrepi v sektor za podjetništvo in združništvo, kjer je velika možnost za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu, v navezavi na specifični cilj 4,</p>	CP1: Pametna Evropa	Sredstva VFO 2021-2027 so v osnovi namenjena za delovno aktivno prebivalstvo in za ljudi, ki so izpostavljeni tveganju revščine in socialne izključenosti ter vključenosti odraslih v vseživljenjsko izobraževanje, kar so cilji do 2030. EK v okviru ESS+ sredstev prvenstveno predvideva programe za starejše, ki tvegajo revščino, ki so najbolj izpostavljeni, ker so ti najbolj potrebni pomoči (MDDSZ vodi poseben program za materialno pomoč najbolj groženim t.i. Fead). Na MDDSZ izvajajo celovito zamišljen projekt, ki se bo nadaljeval tudi v VFO2021-2027, in sicer platformo za napovedovanje kompetenc. 1. faza se že postavlja in

			<p>kjer se govori o socialnem gospodarstvu. EK si prizadeva, da bi v program InvestEU vključevala finančne produkte za socialna podjetja, v CP3 pa spodbude za zaposlovanje pri zagonu socialnih podjetij in zadrug. Predlagala je še poenotenje uporabe terminologije družbene in socialne inovacije, v strokovni literaturi se uporablja termin družbene inovacije. Veseli so ukrepov v CP4, vendar meni, da je smiselno graditi na rezultatih obstoječih projektov npr. platformi za napovedovanje kompetenc (iz leta 2015) na GZS v sodelovanju s partnerji, nadgradnja obstoječega sistema sodelovanja s podjetji, ugotavljanje vrzeli v podjetjih, kaj trg dela potrebuje. Predlagala je, da MDDSZ vzame preizkušene rezultate in orodja, da se uporabijo obstoječe mreže ter poveže v sinergije ukrepov v povezavi z ciljem CP1 kompetenčni centri za pametno specializacijo.</p>		<p>MDDSZ skupaj z ZZRS izvaja uskladitev platforme na podlagi že izvedenih projektov, potrebe po poklicih iz poklicnega barometra. Kompetence iskalcev zaposlitve in kompetence zaposlovalcev se bodo poskušale povezati v t.i. orodje »mix-and-match« za že obstoječe razvite modele, ki se bodo nadgrajevali v prihodnje.</p> <p>Na kratko je bila predstavljena Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2021-2030, ki je v zaključni fazi zbiranja predlogov v medresorskem usklajevanju. Po pridobitvi predlogov s strani civilne družbe, ki je bila vključena v javno razpravo, se bo v okviru Direktorata za starejše na MDDSZ upoštevalo nekatere predloge in jih vključilo v končni predlog Resolucije.</p> <p>Dodatno je bilo izpostavljeno, da je celotna PN7 namenjena ciljem za vzdržen, vključujoč in kvaliteten sistem dolgotrajne oskrbe in zdravstvenega varstva ter zagotavljanje dostojnega življenja in vključenosti za vse v okviru vseh sedmih specifičnih ciljev SC 7.1 do 7.7., kar je napisano v izhodiščih Programa (osnutek november 2021, str. 17-18) in kar je bilo na kratko omenjeno tudi v uvodni predstavitvi: https://evropskasredstva.si/app/uploads/2021/11/lzhodisca-Programa-EKP-2021-2027_1.pdf.</p>
168	Elektronsko poročilo 15. 12. 2021 in posvetovanje 15. 12. 2021	g. Peter Tomažič, Slovenska Karitas,	<p>»Zanima me, če je mogoče: PN 7: Vzdržen, vključujoč in kvaliteten sistem dolgotrajne oskrbe in zdravstvenega varstva ter zagotavljanje dostojnega življenja in vključenosti za vse« ločiti na dve prednostni nalogi, ločeno za dolgotrajno oskrbo, zdravstveno varstvo in kot samostojno PN za zagotavljanje dostojnega življenja in vključenosti za vse.</p> <p>Sicer gre za delno povezane vsebine, vendar PN daje ustrezno tudi vsebinsko težo področju socialnega vključevanja. Pa tudi dolgotrajna oskrba bi morala dobiti bolj konkretne strateške cilje.«</p>	PN 7	<p>Na Eko-skladu se v okviru »Zero500 projekta« spremlja energetska revščina, kjer tudi za naprej načrtujejo nameniti en del sredstev socialno ranljivim skupinam. Vendar pa ukrep podrobneje ni razdelan, prav tako ne more rešiti problema lastništva objektov in kateri ukrepi bi bili najbolj učinkoviti za preprečevanje energetske revščine v okviru kohezijske politike.</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			Postavil je dodatno vprašanje za področje zelene Evrope , se pa dotika vseh področij, in sicer ga zanimajo subvencije za ranljive skupine. Karitas dobro sodeluje z Eko-skladom, za subvencije za energetske učinkovitost (fasade, okna,...) za starejše, ki se soočajo se z veliko težavami, da nimajo legalizirane nepremičnine, da nimajo znanj in denarja (nekaj 1.000 EUR, da uredijo). Predlagal je, da se zagotovi tudi podpora, da lahko ljudje uveljavijo subvencije, v primeru, da so lastniki.	CP2: Zelena Evropa	
169	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Peter Tomažič, Slovenska Karitas,	V CP4 Družbena Evropa pogreša širši cilj Trg dela s širšim pojmovanjem kot je naveden.	CP4: Družbena Evropa	/
170	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Jurij Krpan, Zavod Kersnikova	je imel komentar na CP1 Pametna Evropa, kjer izhaja iz izkušenj izvajanja projektov spodbujanja povezovanja kreativnega sektorja z realnim sektorjem na področju inovacij. V prvem ukrepu gre za pospešitev rasti produktivnosti, predvsem raziskovalno-razvojne dejavnosti in inovacij, kar pa po njegovem mnenju ne vodi k produktivnosti realnega sektorja, ampak vodi k povečevanju istega že obstoječega v okviru raziskovalne dejavnosti, kar pa ne pospešuje inovativnosti dovolj, ker je v RR šele v povojih. Prav tako je podal stališče, da bi bilo smiselno dodati besedo kreativnost , tako da bi se prva alineja imenovala: »Krepitev raziskovalno-razvojne dejavnosti, kreativnosti in inovacij:«	CP1: Pametna Evropa	V okviru RR dejavnosti govorimo o vseh nivojih razvoja, 3-6 na začetnem nivoju in 6-9, ki so zelo blizu konkretnim produktom in izdelkom. Namen je krepitev področja inovacij, razvoja in v enem delu tudi kreativnosti. S pomisleki se strinjamo in poskusilo se bo vsebine smiselno umestiti v Program.
171	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Jurij Krpan, Zavod Kersnikova	je povedal, da je po njegovih izkušnjah gospodarstvo zelo »nefit«, kar se tiče	Gospodarstvo	S stališčem bo seznanjeno pristojno resorno ministrstvo (MGRT).

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			inovativnosti (nizek »readiness to change«) in zato v večini stremijo k večji produktivnosti in ne inovativnosti in kreativnosti.		
172	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Matej Košir, inštitut Utrip, Preventivna platforma Slovensko združenje kronične nenalezljive bolezni	je povedal, da so v CP4 PN7 ustrezno pokriti ukrepi za krepitev zdravstvenega sistema in infrastrukture, omenjene so naložbe v zdravstvu, za opremo bolnic in zdravstvenih ustanov. Omenjeno je duševno zdravje, nasilje, debelost, nasilje v družini, pogrešajo pa več ukrepov in naložb za duševno zdravje , kar bo ena od ključnih prioritet MZ. Prav tako želijo uvesti ukrepe preprečevanje rabe alkohola, tobaka, preventive glede gibanja, okolja in zdravja. Omenil je rešitve MZ npr. referenčne ambulante. Na področju ciljev trajnostnega razvoja naj bodo omenjeni cilji na področju zdravja, ki jih je treba vključiti v CP. V PN6 je izpostavil področje izobraževanja, kompetence za socialno in čustveno učenje kot preventivno aktivnost, ki vpliva na boljše duševno zdravje in počutje otrok ter oseb, ki sodelujejo v izobraževanju. Navedel je primer projekta Erasmus+ za podporo dobrega počutja učiteljev in socialnemu ter čustvenemu učenju otrok.	CP4: Družbena Evropa	Na področju zdravja in zdravstva je bilo ugotovljenih za 2 mrd EUR potreb. S sredstvi EKP ne bo mogoče vsega nasloviti oziroma financirati, zato bodo konkretne vsebine oziroma ukrepi odvisni od prioritet pristojnega resornega ministrstva (MZ). Določene navedene vsebine torej bodo umeščene v Program, kot npr. naložbe v preventivne aktivnosti, vendar pa se ukrepi šele oblikujejo ter usklajujejo med ministrstvi in EK. V okviru PN 6 je v okviru ukrepa MIZŠ, ki naslavlja ključne kompetence, predvideno tudi socialno in čustveno učenje.
173	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Klemen Balanč, Mladinska mreža MaMA	je povedal, da kot mreža 53 organizacij, ki izvajajo dejavnost mladinskih centrov glede digitalizacije, pogrešajo podporo NVO podobno kot gospodarske družbe s kakšno vavčersko shemo za digitalno preobrazbo , saj profitne organizacije lažje ustvarijo lastna sredstva, medtem ko nevladne organizacije ne, če ne bo sektor bo razvojno zaostal za ostalimi deli družbe. Za odziven trg dela pa želijo več	Podporno okolje	Predstavniki SVRK so se strinjali, da je digitalna preobrazba zelo pomembna. Zaposlovanje pa je dolgoročni sistem, ki ne more biti predmet projektov, saj ko se projekt konča (npr. večgeneracijski centri) nimajo virov in postanejo breme občin, kar zagotovo ni dobra rešitev.

			<p>sredstev za trajno zaposlovanje v nevladnem sektorju in razvoj kompetenc, v mladinskem sektorju raziskave kažejo na hitro odhajanje kadra in »know-how«.</p> <p>»Jamstvo za mlade«: delavci niso samo mladi, ampak starejše visokokvalificirane osebe, zato je potrebna nadgradnja jamstva za mlade, ki bi podpirale vse trajne zaposlitve za mladinske centre.</p>		
174	posvetovanje 15. 12. 2021	ga. Maša Klavora, Ustanova Fundacija Poti miru v Posočju	<p>je izpostavila kulturno dediščino in turizem, da se področje še bolj definira. Pot miru v Posočju črpa evropska Interreg sredstva in CLLD na EKP, stopnja sofinanciranja v ZKR se z 70-85% zmanjšuje na 40%. Aktivnosti na področju kulturne dediščine in turizma širijo primere dobre prakse po celi Evropi. Želijo večje povezovanje turizma in kulture ter sodelovanje med MGRT in MK.</p> <p>Vprašala je, kje se lahko kultura in turizem še definirata in kje je prostor za NVO?</p>	Kulturna dediščina in turizem	<p>En del državne kulturne dediščine se bo izvajal v okviru NOO, za področje kulturnih objektov v okviru EKP 2021-2027 pa se za konkretne ukrepe še pričakuje prispevek resornega ministrstva (MK). Predlagano je bilo, da se deležniki za to področje obrnejo direktno na pristojno resorno ministrstvo (MK).</p> <p>Glede sofinanciranja čezmejnih ali Interreg programov glej odgovor na vprašanje 25 (teritorialno sodelovanje).</p> <p>Povezovanje turizma in kulture (MGRT in MK) je seveda smiselno in nujno potrebno za dolgoročno sodelovanje. Izpostavljeno je bilo, da se je smiselno podobno sodelovanje med MOP in MK že vzpostavilo pri biotski raznovrstnosti in lahko služi kot primer dobre prakse tudi za druga področja.</p>
175	posvetovanje 15. 12. 2021	ga. Polona Torkar, Društvo Asociacija	<p>- je vprašala, ali bo zapisnik poslan udeležencem posveta? glede vsebinskega usklajevanja na terenu, je poudarila da imajo kulturniki težave vstopiti v razgovore, kakšen bo proces, komu naj direktno pošljejo?</p>		<p>Pojasnjeno je bilo, da gre za prvi krog posvetovanj, ki so namenjena predvsem seznanitvi deležnikov z izhodišči. Zapisnikov se ne bo pošiljalo, bo pa na koncu pripravljen dokument v obliki tabele s smiselnimi odgovori na vprašanja deležnikov, združenimi po sklopih. Predlogi, vprašanja in odgovori po sklopih bodo tudi objavili na internetnih straneh SVRK in poslali ob oddaji dokumentov na EK.</p> <p>Dodatno je bilo podano pojasnilo, da je SVRK ministrstvo brez listnice, ki z izjemo Interreg projektov, piše zgolj programske dokumente ter jih usklajuje z EK, sredstva pa usmerjajo resorji oziroma posredniški organi. SVRK tako na sam izbor projektov nima vpliva, zato naj se podrobnejša</p>

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

					vprašanja posredujejo pristojnim resorjem in SVRK-u v vednost.
176	posvetovanje 15. 12. 2021	ga. Selma Jenko, društvo Novum,	je vprašala: 1. Ali bomo lahko sooblikovali pri OP predvsem pri kazalnikih za spremljanje realizacije ukrepov? Izrazila je mnenje, da so bile v preteklosti težave pri spremljanju kazalnikov, ki so bili vnaprej določeni.	Kazalniki	Pojasnjeno je bilo, da se SVRK pri oblikovanju Programa vsebinsko usklajuje z 10-12 ministrstvi in vladnimi službami. Po dodatni vsebinski uskladitvi z EK, bo prvi osnutek Programa objavljen na spletni strani http://evropskasredstva.si/2021-2027/ in www.eu-skladi.si . Vedno pa lahko vsi podajo predloge, pripombe mnenja in vprašanja na: https://evropskasredstva.si/kontakt/ EK je opredelila skupne kazalnike, ki so navedeni v uredbah, izdala pa je tudi poseben delovni dokument za kazalnike za ESRR, KS in SPP. Za sklad ESS+ sta opredeljena samo dva skupna kazalnika učinka: število udeležencev in število pravnih oseb. EK želi, da se uporabi čim manj dodatnih programsko specifičnih kazalnikov. V okviru osnutka Programa se bodo pripravili tudi metodološki listi, ki bodo usklajeni z EK in ministrstvi, s čimer se bo zagotovila ustrezna seznanjenost vseh s kazalniki, ki bo opredeljeni v Programu.
			2. Ali bodo sredstva namenjena krepitvi kapacitet NVO in socialnih partnerjev ter s kakšnimi vsebinami se bodo kot NVO lahko vključevali?	Podporno okolje za NVO	Upošteevane bodo zahteve EK glede minimalnega deleža sofinanciranja za NVO, kar se bo definiralo v vmesni in končni verziji Programa.
177	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Rok Ramšak, Institut za študije stanovanj in prostora	je izpostavil CP5, kjer meni, da so nekatera področja lahko povezana z CP1: inovacije, digitalizacija, vendar ne samo bazično razumevanje z vidika tehnologije, ampak glede novih načinov razmišljanja, poslovanja in delovanja s pomočjo procesov in storitev. Digitalizacija procesov je predvsem pomembna za MSP, kjer pa manjka tudi znanja, inovativnosti in kreativnosti. Menil je, da ni ukrepov, ki bi spodbujale kreativnost, kar se lahko naučimo, in inovativnost, kar imamo možnosti. Veliko bolj bi prispevali k inovativnosti, če bi ljudje imeli varnostno mrežo, da imajo	CP5: Evropa, ki je bližje državljanom in CP1: Pametna Evropa	Digitalizacija zagotovo ni zgolj nakup računalnika ali vzpostavitev spletne strani. V ta namen je bila ustanovljena Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo, ki naj bi zagotovila povezljivost med sistemi. V NOO je cca. 270 mio EUR namenjenih za digitalno preobrazbo v javnem sektorju. Predlog glede kreativnosti in inovativnosti, ki bi omogočal, da nam lahko spodleti, pozdravljamo, vendar pa EK na drugi strani EK pričakuje in želi konkretne rezultate oz. kazalnike, zato moramo stremeti k temu, da nam ne spodleti.

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			možnost spodleteti in pojasnil, da če nam spodleteti, da ne pristanemo na socialnem dnu.		
178	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Rok Ramšak, Institut za študije stanovanj in prostora	Za stanovanjsko področje je povedal, da ni potrebna samo energetska prenova, ker imamo dotrajan stanovanjski fond, ki ga ogrožajo morebitni potresi in funkcionalna neustreznost: neustrezni tlorisi, dostopnost z dvigali, itd. Na splošno je menil, da je po oceni strokovne javnosti izrazito pomanjkanje najmanj 30.000 stanovanj. Nikjer ni pospešene gradnje, čeprav jo predvidevajo vse študije. Ali lahko dobijo neko razporednico (tabelo komplementarnosti), iz kje bodo vidni konkretno zagotovljeni viri za stanovanja.	Stanovanja v NOO	Izhodišča programa predvidevajo tudi ukrepe MZI celovitih energetskih sanacij večstanovanjskih objektov, ki naj bi med drugim poskušali upoštevati tudi predlog vgradnje dvigal za gibalno ovirane. Z vidika potresne ogroženosti se bodo lahko financirali samo pilotni projekti, ker je potreb enostavno preveč. Za izgradnjo najemnih stanovanj je preko 60 mio EUR namenjenih v NOO, ostalo pa se bo financiralo preko Stanovanjskega sklada po regijah in iz drugih virov MOP. Glede tabele komplementarnosti glej odgovor za vprašanje 4.
179	Elektronsko sporočilo in posvetovanje 15. 12. 2021	ga. Tina Divjak CNVOS in g. Goran Forbici, CNVOS	- Kdaj se pričakuje sprejem izvedbenih uredb? - Kako bo s sofinanciranjem - koliko namerava prispevati država, sploh v zahodni kohezijski regiji? Ker domnevamo, da ne bo celotno sofinanciranje pokrito iz integrale, predlagamo, da se omogoči tudi in-kind sofinanciranje, kar v praksi pomeni s prostovoljskim delom. To omogočata tako evropska kot slovenska zakonodaja.	»in-kind« prostovoljsko delo	Izvedbene uredbe se pripravljajo vzporedno s pripravo ključnih programskih dokumentov. Ideja glede »in-kind« sofinanciranja je dobra, ampak je potrebno preučiti, na kakšen način bi jo lahko izvajali. Glej odgovor na vprašanje 25
180	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Goran Forbici, CNVOS	je vprašal, ali bo to odvisno od razvitosti občine?	Indeks razvitosti občine	Gledalo naj bi se območja po metodologiji, kot je določeno v Zakonu o financiranju občin.
181	Elektronsko sporočilo 14. 12. 2021 in posvetovanje 15. 12. 2021	g. Simon Delakorda - Mreža NVO - VID	je vprašal: Kakšno je stanje v Sloveniji glede digitalne preobrazbe in Desi indeksa? »Naša vprašanja se nanašajo na CP 1: Pametna Evropa, PN 1: Pametnejša	Digitalna preobrazba	V uvodni predstavitvi so bili za SC 1.4 na kratko predstavljeni predvideni ukrepi digitalne preobrazbe oziroma digitalizacije družbe, vendar pa v tem trenutku bolj konkretnih podrobnih vsebinskih usmeritev ministrstva in

			<p>Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe (deloma tudi PN 2: Pametnejša Evropa s spodbujanjem digitalizacije), SC 1.4: Z izkoriščanjem prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe.</p> <p>Zanima nas, katere konkretne naložbe (projekti) so predviden za spodbujanje digitalne preobrazbe družbe (splošna vključenost prebivalstva v digitalno družbo, digitalne kompetence za kakovostno življenje ter dostopne, prilagojene in zaupanja vredne digitalne storitve). Več na https://www.informacijska-druzba.org/2021/11/19/slovenija-mora-povecati-nalozbe-v-druzbene-segmente-digitalne-preobrazbe-v-okviru-evropske-kohezijske-politike-2021-2027/.</p> <p>Pri splošni vključenosti prebivalstva v digitalno družbo ne mislimo na širokopasovna omrežja, ampak na posamezne stebre e-vključenosti https://www.informacijska-druzba.org/2020/12/20/kaj-je-e-vkljucenost-in-zakaj-je-pomembna-v-casu-pandemije-covid-19/.</p> <p>Naše predloge za humano in družbeno sprejemljivo digitalno preobrazbo smo objavili na https://www.informacijska-druzba.org/2021/11/03/zahteve-za-humano-in-druzbeno-sprejemljivo-digitalno-preobrazbo/.«</p>		<p>nova Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo (SVDT) še niso pripravila.</p> <p>g. Simon Delakorda - Mreža NVO – VID 11. 1. 2022: »posredujem informacijo, da je na povezavi https://www.informacijska-druzba.org/2021/12/15/posvet-o-programskih-dokumentih-za-izvajanje-evropske-kohezijske-politike-2021-2027/ objavljeno poročilo o udeležbi na posvetu o programskih dokumentih za izvajanje evropske kohezijske politike 2021–2027. V poročilu so povzete vsebine, ki so bile na posvetu izpostavljene s strani Mreže nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (NVO-VID).«</p>
182	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Simon Delakorda - Mreža NVO – VID	je dodal, da bi se v to področje kot strateško podlago vključila Strategija digitalne Slovenije 2030 , skupaj z MJU, MGRT in SVDT. Poudaril je ukrepe:		V Izhodiščih za pripravo Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 so bili predstavljeni samo tisti ključni strateški dokumenti, ki predstavljajo omogočitevne pogoje in jih torej moramo sprejeti, da bomo lahko črpali sredstva EKP. Na vseh področjih je bistveno več

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Krepitev zavesti o prednostih digitalnih poti za življenje posameznika in družbo, 2. Krepitev formalnega in neformalnega izobraževanja za celovit razvoj digitalnih kompetenc in 3. Razvoj prosto-dostopnih in odprtokodnih različnim družbenim skupinam zagotovljenih digitalnih storitev. <p>Mreža NVO–VID sodeluje z MJU, Direktoratom za informacijsko družbo, zato bodo poslali vabilo za sestanek novo-ustanovljeni SVDT in SVRK v okviru strateške skupine za družbene digitalne vidike v slovenski digitalni koaliciji.</p>		<p>strateških dokumentov, ki bo upoštevani pri pripravi ukrepov, kot je npr. tudi Strategija digitalne Slovenije 2030.</p> <p>Glede konkretnih predlogov projektov, so bili deležniki usmerjeni na pristojna resorna ministrstva oziroma vladne službe (predvsem SVDP).</p>
183	Elektronsko sporočilo 15. 12. 2021 in posvetovanje 15. 12. 2021	<p>ga. Marjeta Benčina, Društvo za sonaraven razvoj (Focus, društvo za sonaraven razvoj, ki ima status delovanja v javnem interesu na področju okolja, energije, prometa in raziskovalne dejavnosti)</p>	<p>je v razpravi podala komentarje na področje prometa, da se ne strinjajo z vlaganjem v ceste, da je premalo vlaganj v JPP, da se poslabšuje kakovost zraka zaradi prometa. Predlagala je uvedbo ukrepov za promet na elektriko in zemeljski plin in najmanj 20% znižanje toplogrednih plinov v cestnem prometu.</p> <p>ga. Marjeta Benčina, elektronsko sporočilo 15. 12. 2021: Komentarji za področje prometa:</p> <p>»V prvi vrsti nasprotujemo vsem (slabo argumentiranim) cestnim projektom, preden se ne izvede vseh ustreznih ukrepov na področju trajnostne mobilnosti in javnega potniškega prometa. Nacionalni prometni model predvideva višjo stopnjo motorizacije in ponuja rešitve na cestni infrastrukturi – z upoštevanjem navedb modela ne bomo</p>	Promet	<p>Poudarjeno je bilo, da ceste ne bodo sofinancirane v NOO, v okviru EKP 2021-2027 pa je trenutno predvidena samo 3. razvojna os, drugih cest pa ni predvidenih.</p> <p>Na področju alternativnih goriv, izboljšanja kakovosti zraka, infrastrukture za trajnostno mobilnost v urbanih območjih ter spodbujanja JPP, tudi z izboljšanjem železniške infrastrukture, so predvideni različni ukrepi, s katerimi bomo sledili ciljem NEPN ter podnebno nevtralne družbe. Za bolj konkretne informacije o ukrepih pa se lahko deležniki obrnejo na pristojno resorno ministrstvo (MZI in MOP).</p>

			<p>dosegli podnebnih ciljev, zato predlagamo, da se ga posodobi skladno s izzivom zmanjševanja TGP v sektorju prometa. Ključno je vlaganje v regionalne železniške proge, ki imajo največji potencial potnikov (Kamniška, Gorenjska, Dolenjska, Primorska ter proga Ljubljana-Maribor) oz. znatno prispevajo k endogenemu razvoju regije (Bohinjska proga) ter čezmejne povezave. Pri vlaganjih v železniško infrastrukturo je potrebno prednostno zagotavljati ustrezen potniški promet in ne le tovarnega.</p> <p>Potencial javnega potniškega prometa se na nacionalni ravni še ne dojema kot zadosten, ukrepi so večinoma naravnani za zagotavljanje osnovne storitve, ni ambicij v večjem prehodu potnikov iz osebne na javni potniški promet, predvsem pri populaciji delovno aktivnega prebivalstva. Tu je v nekaterih regijah še ogromen potencial. A poleg ozaveščanja je potrebno zadovoljiti predvsem osnovne standarde zagotavljanja kakovostne storitve JPP (krajši čas, zadostne frekvence, usklajeni vozni redi). Slab je tudi nov predlog Zakona o upravljavcu javnega potniškega prometa, saj upravljalec v svojih pristojnosti ne bo imel mestnega potniškega prometa.</p> <p>Izpostavili bi tudi zelo pomembno problematiko povračila stroškov za prevoz na delo, ki je do sedaj ni resno naslavljala še nobena vlada, je pa ključna, saj lahko spremeni potovalne</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>navade v visoki meri in prispeva k večjemu prehodu aktivnega prebivalstva na trajnostne oblike in zmanjša zastoje na cestah.</p> <p>Pogrešamo konkretne ukrepe na področju kakovosti zraka. Manjka podpora mestom za izvedbo učinkovitih ukrepov za zmanjšanje onesnaženosti zaradi prometa. Na primer podpora pri uvajanju nizko-emisijskih con v mestih, razširitev mreže merilnih mest tja, kjer je pričakovano zrak najbolj onesnažen, učinkovita parkirna politika, zmanjšanje pretočnosti, omejitve hitrosti, zelena mestna logistika, spodbude za čista vozila jpp.</p> <p>Na področju alternativnih goriv v prvi vrsti pogrešamo ukrepe na področju učinkovite rabe in zmanjšanja motorne prometne aktivnosti. Za najučinkovitejšo velja direktna elektrifikacija, kjer je potrebno upoštevati hierarhijo (mestni promet, elektrifikacija osebne prometa, če ni možnosti JPP). Nasprotujemo vsakršni finančni podpori polnilni infrastrukturi za zemeljski plin. V cestnem prometu ne vodi do zadostnega znižanja emisij toplogrednih plinov (v najboljšem primeru samo za 20 % za vse tipe vozil), študije organizacije Transport & Environment pa kažejo, da se tudi na področju izpustov zračnih onesnaževal ne odrežejo dobro. V času, ko se moramo začeti spraševati, kako zmanjšati uporabo zemeljskega plina v sektorjih, kot je toplota in industrija, je uvajanje plina v promet nesmiselno. Sintetična</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>goriva so se po prvih testih izkazala za slabo alternativo, a v vseh strategijah imajo kljub slabi učinkovitosti, onasnaževanju zraka in ne zadostnemu znižanju TGP, visok potencial po 2040.</p> <p>Občine potrebujejo podporo pri revizijah ali novih Celostnih prometnih strategijah in posledično ukrepih, ki naslavljajo aktivno mobilnost in mestni potniški promet. Spodbujanje trajnostne urbane mobilnosti temelji tudi na infrastrukturi za hojo, kjer je možnosti za izboljšavo še veliko. Možen ukrep npr. odprtje systemskega finančnega vira (pilotna izvedba v naslednjem kohezijskem obdobju) za odpravljanje nevarnih točk na šolskih poteh oz. izboljševanje infrastrukture ali vpeljavo organizacijskih ukrepov (npr. prometni režimi) ter s tem podpreti prizadevanja občin in šol, vrtcev za urejanje okolitev po načelih trajnostne mobilnosti. Sočasno je potrebno z občinami in upravljalcem državne infrastrukture skleniti dogovor za urejanje infrastrukture, ki je del ožji šolskih okolitev (radij 800 m) po načelih trajnostne mobilnosti, z namenom zmanjševanja ne-varnih šolskih poti in izboljševanjem pogojev za hojo in kolesarjenje na občinski in državni infrastrukturi.</p> <p>Ko bomo prejeli bolj podrobne ukrepe, pa lahko podamo bolj konkretne komentarje. Na voljo smo za dodatna pojasnila.</p>		
--	--	--	---	--	--

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

184	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Marko Peterlin, IPoP	je podprl predloge g. Balanča glede digitalizacije , vključenosti NVO, kreativnosti in inovativnosti in g. Ramšaka glede povezav med CP. Izpostavil je še, da je urbana mobilnost zastopana vsaj v treh CP, zato bo pomembno usklajevanje dokumenta in strateški pristop. NEPN je bolj konkreten kot Strategija razvoja prometa, na lokalni ravni pa imajo občine celostne prometne strategije. Podpirajo možnost vlaganj v javni promet, v razvoj sistema, izboljšanje storitev, ponudbe, voznega parka, prednost dajejo električnim avtomobilom, ne pa plinu ali biodizlu. Podpirajo vlaganja v kolesarsko infrastrukturo, nakupu koles za izposajo, promociji hoje, odpravljanju nevarnih točk na šolskih poteh, pilotnim shemam.	Povezovanje CP	Glede povezovanja vsebin različnih SC in morebiti tudi različnih CP, je bilo pojasnjeno, da je EK v uredbah opredelila CP in SC, s čimer je umetno razdelila vsebine, ki se med seboj seveda prepletajo. Obrazec Programa tako onemogoča, da se ukrepi različnih CP ali SC formalno združujejo, jih bomo pa poskusili čim bolj smiselno povezovati pri sami izvedbi, da se najdejo sinergije med posameznimi ukrepi. V okviru NOO se predlaga reforma JPP, ki naj bi povečala privlačnost JPP ter spremenila kulturo prevoza pa tudi dostop do kolesarskih poti, kolesarnic in poti do šol.
185	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Blaž Kovač - Amnesty International Slovenije,	je izpostavil področje PN7 , da na področju strateških načrtov ni merljivih ciljev. Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva ne upošteva dolgotrajne oskrbe, cilji niso ustrezni. Menil je, da država želi uveljaviti tržni sistem. Glede Strategije za Rome ni resnosti, da bi dosegli osnovno izobrazbeno raven, ker 60% Romov ne konča osnovne šole. Želijo si resen dialog s civilno družbo, SaŠa regijama, občinami in NVO. Podal je pripombe glede postopkov sprejemanja dokumentov NOO.	PN7 Strategija za Rome	Poudarjeno je bilo, da je Program strateški dokument, ki praviloma ne navaja konkretnih projektov, na drugi strani pa bodo opredeljeni konkretni in merljivi kazalniki za vsak SC. Pri pripravi strategij in resolucij je seveda nujno vključevanje deležnikov, čemur SVRK sledi tudi pri pripravi dokumentov v okviru EKP 2021-2027. Glede trajanja oziroma uspešnosti izobraževanja Romov, pa to ni odvisno zgolj od ukrepov, ki se izvajajo, pač pa je še vedno izredno močna kultura in miselnost staršev romskih otrok. Kljub veliko truda in aktivnostim, ki se jim zagotavljajo, na koncu ni učinka, če ni posluha romske skupnosti. V procesu priprave Programa smo v fazi posvetovanj, ki so namenjena podajanju predlogov, ki se jih bo preučilo. Dokumenti, ki bodo pripravljene, bodo javno objavljeni, čemur bo sledil drugi krog posvetovanj z deležniki.
186	posvetovanje 15. 12. 2021	g. Blaž Kovač - Amnesty	Zanimalo ga je, kaj bo MDDSZ naredilo glede dolgotrajne oskrbe?	Dolgotrajna oskrba	Postopek priprave Resolucije za področje dolgotrajne oskrbe je trajal več kot eno leto in ga ni bilo mogoče načrtovati drugače kot v skladu z veljavnim zakonom, ki je

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

		International Slovenije			bil sprejet prejšnji teden. Resoluciji bo sledil izvedbeni akcijski načrt, ki bo podrobneje opredelil kazalnike in cilje ter opredelil deležnike in finančni okvir.
187	elektronska pošta 21. 12. 2021	ga. Darja Oražem (v imenu Kulturno izobraževalnega društva PiNA)	<p>»Regionalni RTV center Koper in Kulturno izobraževalno društvo PiNA smo v preteklem letu s podporo Evropske komisije izvajali projekt Zelena kohezija, s katerim smo: povečali prepoznavnost vloge kohezijske politike za razvoj in ohranjanje okolja, spodbudili participativni proces, ki je omogočal sodelovanje vseh deležnikov, vključno s civilno družbo, pri oblikovanju seznama prioritet Kohezijske regije Zahodna Slovenija na področju Okolju prijaznejša, brezogljična Evropa 2021-2027 in predstavili ter približali kohezijsko politiko mladim.</p> <p>Skupno smo izvedli več kot 190 ozaveščevalnih aktivnosti, ki so dosegle preko 2.209.000 gledalcev, poslušalcev, udeležencev.</p> <p>V okviru projekta smo izvedli tudi 3 strokovne posvete, na katerih je sodelovalo več kot 50 strokovnjakov iz 38 različnih organizacij (javnih, nevladnih, gospodarstva ...) in prejeli 379 predlogov članov naše skupnosti na družbenem omrežju Facebook.</p> <p>Odziv na naš participativni proces je dokaz, da imajo deležniki veliko znanja, vizij in idej, kako s pomočjo kohezijskih sredstev razvijati in izboljšati kakovost našega okolja. Vse predloge smo združili v seznam prioritet, ki bi jih morali po mnenju naših udeležencev nasloviti v obdobju 2021-2027.</p>	Zelena kohezija	Predloge se bo preučilo ter z njimi seznanilo tudi vsa relevantna ministrstva in vladno službo.

			<p>Smernice vam pošiljamo v prilonki, v upanju, da bodo katera od prioritetenih področij v prihodnje naslovljena.«</p> <p>Predlogi deležnikov za razvoj prioriteten na izbr.</p> <p>- Predlogi v prilonki</p>		
188	Dopis 10. 12. 2021	<p>g. Sebastijan Peterka, vodja projekta Pakti integritete, Transparency International Slovenia</p>	<p>»Ob dokumentih, ki sta predmet razprave, TI Slovenia poudarja pomen mehanizmov za preprečevanje korupcije pri porabi javnega denarja. Skupna vsota predvidenih sredstev za prihodnje programsko obdobje je zaradi svoje višine še toliko bolj izpostavljena korupcijskim in drugim tveganjem. Ob tem dodatno opozarjamo, da je protikorupcijski okvir v Sloveniji mestoma pomanjkljiv ali zastarel – Resolucija o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji (Resolucija) je bila sprejeta leta 2004, Akcijski načrt uresničevanja Resolucije leta 2009, program Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti pa se je iztekel leta 2019, novega programa pa vlada še ni sprejela. Z izzivi se srečujemo tudi pri udeležanju nekaterih norm v praksi.</p> <p>Zaradi omenjenih pomanjkljivosti trenutnega protikorupcijskega okvirja je nujno, da temeljni dokumenti za izvajanje Evropske kohezijske politike vključujejo celovit seznam ukrepov za preprečevanje korupcije, prevar, poneverb in drugih vrst zlorab, ki presegajo že obstoječe ukrepe. Dokumenta, ki sta predmet razprave, sta v tem pogledu skopa, saj je le v Sporazumu o partnerstvu navedeno, da se bodo ukrepi za preprečevanje in</p>	<p>Preprečevanje korupcije</p>	<p>SVRK kot organ upravljanja se v vseh finančnih obdobjih trudi, da je ti. "Anti Fraud" področje eno izmed najbolj pomembnih. Temu vseskozi namenjamo tudi veliko pozornost. Se pa aktivnosti in postopki spremljanja in poročanja skozi leta nadgrajujejo. V finančni perspektivi 2014-2020 imamo na SVRK in širše med resorji, vključenimi v izvajanje kohezijske politike, vzpostavljenih več mehanizmov na več različnih ravneh, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU in nacionalni pravni red (kohezijske uredbe), - Sektorska strategija za boj proti goljufijam, - Navodila za poročanje o nepravilnostih, - na področju IT sistemov in preprečevanja dvojnega sofinanciranja: IS eMA, IS MFERAC; na ravni EK: IT orodje ARACHNE, OLAfov IS IMS, - nadzor poteka na več ravneh: <ul style="list-style-type: none"> • na nacionalni ravni: tri vrste upravljalnih preverjanj (kontrola prenesenih nalog, preverjanje na kraju samem, administrativno preverjanje), revizije revizijskega organa, revizije RSRS, • na EU ravni: revizije EK in ERS. <p>Vse zgoraj navedeno je tudi objavljeno na spletni strani SVRK.</p> <p>V obdobju 2021-2027 bomo strmeli k še bolj transparentnemu in konsistentnemu spremljanju tega področja in poskušali optimizirati postopke.</p> <p>Glej tudi odgovor na vprašanje 77</p>

		<p>odpravljanje nasprotij interesov, goljufij in korupcije izboljšali z uporabo odprtih podatkov. To pobudo v TI Slovenia pozdravljamo, bi si pa želeli, da končni dokumenti vsebujejo bolj konkretne ukrepe, ki so opredeljeni na podlagi analize stanja in z merljivimi cilji do konca programskega obdobja.</p> <p>S tem namenom smo vam v novembru 2020 posredovali pismo, ki smo ga pripravili in podpisali v 27 organizacijah s področja preprečevanja korupcije, transparentnosti in integritete. Pismo vsebuje priporočila za oblikovanje ukrepov, ki bi izdatno v izhodišču izdatno pripomogli k obvladovanju tveganj.</p> <p>V TI Slovenia predlagamo, da se v zvezi s preprečevanjem korupcije pri naslednjem programskem obdobju odpre širša razprava, ki bo vključevala vse ključne nadzorne institucije in akterje civilne družbe s področja, in cilj katere bo oblikovanje nabora ukrepov za varovanje javnih sredstev pri izvajanju programa.</p> <p>Ob zaključku poudarjamo, da TI Slovenia s partnerji iz desetih drugih držav članic Evropske unije zaključuje projekt Pakti integritete, v sklopu katerega je TI Slovenia spremljal porabo javnih sredstev pri energetske prenovi dveh slovenskih bolnišnic, kjer je delež sredstev prispeval tudi Kohezijski sklad. Izkušnje tega pilotnega projekta kažejo, da ima medsektorsko sodelovanje pri preprečevanju korupcije izjemen potencial, kjer je mogoče oblikovati inovativne rešitve, ki vplivajo na kakovost porabe javnih sredstev. Prepričani smo, da je to ustrezen pristop, ki bi moral voditi</p>		
--	--	--	--	--

POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI: VFO 2021-2027: POBUDE, VPRAŠANJA IN ODGOVORI

			tudi prihodnje programsko obdobje – tako pri snovanju programa in njegovih temeljnih dokumentov, kot tudi pri izvajanju programa.«		
189	Elektronsko sporočilo 13. 12. 2021	dr. Selma Filipančič Jenko, Društvo Novus	<p>»Na podlagi evropske uredbe naj bi bilo minimalno 0.25% ESS namenjena krepitvi kapacitet NVO in socialnih partnerjev (enako kot v preteklosti, samo da je zdaj določen minimum)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kako se bo torej to pravilo uresničilo v Sloveniji, s kakšnimi vsebinami. - Ali bodo Območni načrti za pravični prehod pripravljeni v skladu s pripravljenimi Regionalnimi območnimi načrti, ki smo jih sooblikovali deležniki v okolju? - Ali bomo lahko sooblikovali tudi kazalnike za spremljanje realizacije operativnih programov, saj se je v prejšnjih perspektivah pojavilo kar nekaj težav pri določenih kazalnikih, ki so bili vnaprej določeni? - EU niža stopnjo financiranja EU projektov, vsaj pri Interreg projektih je tako. V prejšnjih perspektivah je EU sofinancirala 85% vrednosti oziroma pri partnerjih zasebnega prava (torej tudi NVO) tudi 100%, ali pa je država prispevala tisti lastni delež, ne pa sam partner. V tej zadnji perspektivi, so nekateri Interreg programi začeli nižati svoj delež, država pa sploh ni več prispevala, tako da smo partnerji sami sofinancirali lastni delež. Ker smo zaradi covid-19 tudi NVO manj sredstev ustvarile same, je bilo kar težko pokriti lastni delež. Mnoge druge EU države 	<p>Krepitev NVO</p> <p>SPP</p> <p>Kazalniki</p> <p>Interreg</p>	<p>Glej odgovor na vprašanje 176 (vprašanje 2).</p> <p>Območna načrta za pravični prehod bosta pripravljena na podlagi sprejete Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda ter Akcijskima načrtoma za prehod iz premoga za Saša in Zasavsko regijo, pripravljenima v sodelovanju z deležniki v obeh navedenih regijah.</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 176</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 25</p>

		<p>pokrijejo same lastni delež partnerja, kar seveda predstavlja veliko pomoč. Kot se napoveduje za novo perspektivo, bodo Interreg projekti še znižali svoje vrednosti, tudi na 75% ali 80%, država očitno še kar ne bo nič prispevala, tako da bo še več deleža ostalo na ramenih partnerja.</p> <p>- Možnost avansa pri EU projektih? Interregi teh možnosti nimajo, Kreativna Evropa pa ima to možnost in je bilo dobrodošlo, čeprav je res, da je pa vrednost EU sredstev nižja.</p> <p>Kot uspem slediti, smo slovenske NVO res zelo dobre pri pridobivanju dodatnih EU sredstev, po drugi strani pa smo številne zaradi covid-19 imele upad pridobivanja lastnih sredstev. Ker se tudi sofinanciranje s strani EU niža (kot rečeno, bomo v Interreg projektih sami morali pokrivati tudi 20%), bi mogoče res lahko preverili, ali obstaja kakšna varianta, da bi naša država vsaj delno pomagala NVO pokriti lastni delež?</p> <p>Lahko pa tudi pohvalim, da se je EU in SLO birokracija/administracija pri poročanju in predvsem pri vračanju EU denarja izboljšala, no pa verjetno smo se tudi partnerji tega že naučili. Še v perspektivi 2007-2013 smo tudi več kot 1 leto čakali na vračanje EU denarja, v naših zadnjih treh EU projektih pa je finančni tok tekkel, tako kot je bilo dogovorjeno, če so poročila ok (pri Interreg projektih vsakih 6 mesecev), zato se je kar dobro dalo izvajati projekte. Mogoče bi lahko SVRK v prihodnje večkrat izpostavil tudi dobre projekte NVO sektorja oz jih bolj vključil, ko se na</p>	<p>Avans (predplačilo)</p>	<p>Zakonodaja s področja javnih financ je v tem trenutku nespremenjena, zato v obdobju izvajanja EKP 2021-2027 ne pričakujemo odstopa od dosedanjih praks.</p> <p>Glej odgovor na vprašanje 179.</p> <p>Promocija primerov dobrih praks bo tudi v naslednjem obdobju izvajanja EKP 2021-2027 zelo pomembno.</p>
--	--	---	-----------------------------------	--

			<p>različnih nivojih predstavljajo dobri primeri praks. Glede na splošne EU cilje in prioritete posameznih Interreg in drugih razpisov pa verjamem, da bomo NVO znale pripraviti dobro vsebino oz tako, ki bo prispevala k doseganju širših in posameznih/partnerskih ciljev.«</p>		
--	--	--	---	--	--

7. DRŽAVNI SVET

Posnetek razprave od 3. točke dalje (od 1:02 dalje) je dostopen na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=DXMCDWfCY90>.

PREDLOG ZAPISNIKA 46. REDNE SEJE DRŽAVNEGA SVETA, ki je potekala 8. 12. 2021

46. seja DS
zapisnik_predlog_Nlek